

การพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน
เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ศรินทรา อินยา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาดนตรีศึกษา

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

THE DEVELOPMENT OF ONLINE MUSIC LESSONS USING
A FLIPPED CLASSROOM ON THE PRINCIPLES AND METHODS
OF SINGING THAI SONGS FOR ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS

SIRINTAR INYA

A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements
for Master of Educational Program in Music Education
Academic Year 2023

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียน กลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับ ผู้เรียนระดับประถมศึกษา
ชื่อผู้วิจัย	ศรินทรา อินยา
สาขาวิชา	ดนตรีศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร.วรสรณ์ เนตรทิพย์
ปีการศึกษา	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังเรียน จากบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น โดยใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหนองสรวงวิทยาคม จำนวน 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทเรียนดนตรีออนไลน์เรื่องหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย จำนวน 10 บทเรียน แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน แบบประเมินทักษะปฏิบัติ แบบประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที และการทดสอบประสิทธิภาพตามเกณฑ์ $E1/E2 = 80/80$

ผลการวิจัย พบว่า

1. บทเรียนดนตรีออนไลน์ แบบห้องเรียนกลับด้านมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.32/83.75 ซึ่ง
เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนที่ได้เรียนจากบทเรียนดนตรีออนไลน์ แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่า
คะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : บทเรียนดนตรีออนไลน์, ห้องเรียนกลับด้าน, หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย

Title	The Development of Online Music Lessons Using a Flipped Classroom on the Principles and Methods of Singing Thai Songs for Elementary School Students
Author	Sirintar Inya
Program	Music Education
Major Advisor	Assistant Professor Dr.Pimonmas Promsukkul,
Co-advisor	Dr.Worasorn Netthip
Academic Year	2023

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to develop and determine the effectiveness of online music lessons using the flipped classroom model; 2) to compare the academic achievement of students before and after learning with online music lessons under the flipped classroom model; and 3) to assess students' satisfaction with online music lessons using a flipped classroom. This research is pre-experimental research using one group pretest-posttest design. The sample group were 20 sixth grade students from Bannonglee Witthayakhom School in 2023 academic year. The tools used in the research included online music lessons involving the singing of Thai songs, comprising 10 lessons, as well as pre- and post-class tests, a practical skills assessment form, a learning evaluation based on the actual conditions, and a satisfaction assessment. Statistics used in data analysis included mean, standard deviation, t-test, and efficiency test according to the criterion $E1/E2 = 80/80$.

The research results found that:

1. online music lessons using the flipped classroom model had an efficiency of 80.32/83.75, which is in accordance with the specified criteria.
2. post-study achievement learned from online music lessons using the flipped classroom model recorded higher scores than before learning at a statistically significant level of 0.05;

3. satisfaction with learning the activities was found to be at a very good level.

Keywords: online music lessons, flipped classroom, Thai singing principles and methods

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จากคณาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ตลอดจนผู้มีพระคุณทั้งหลายที่มีความเมตตากรุณาให้คำแนะนำ ความรู้และข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่วิทยานิพนธ์เล่มนี้

กราบขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล และ ดร.วรสรณ์ เนตรทิพย์ ที่ปรึกษางานวิทยานิพนธ์ที่เมตตาถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และกรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางตลอดจนตรวจทานและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จได้ด้วยดี

กราบขอบคุณ คุณครูณงนุช สุนทรสุข คุณครูพิไลลักษณ์ สานคำ อาจารย์ดร.ชาลิณี คุณาเทียน คุณครูวัชรภรณ์ เพ็งสุข และ คีษานิเทศภัทรรัตน์ สุขมา ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ และให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ทำให้งานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

กราบขอบคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองลีวิทยาคม และคณะครูทุกท่าน ที่สนับสนุนทั้ง กำลังกายกำลังใจ คอยให้คำปรึกษา แนะนำ และอำนวยความสะดวกต่างๆเสมอมา กราบขอบคุณ ผู้ปกครองนักเรียนที่อนุญาต และส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวิจัยในครั้งนี้ และขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือและตั้งใจในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรมเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ เพื่อนๆ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา รุ่นที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ที่คอยให้กำลังใจ และคำแนะนำ จึงทำให้งานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วง

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณครอบครัว สำหรับกำลังใจที่แสนอบอุ่น ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาได้อย่างภาคภูมิใจ

ศรินทรา อินยา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
สมมติฐานงานวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....	7
การจัดการเรียนรู้แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน.....	9
บทเรียนออนไลน์.....	15
การจัดการเรียนรู้ดนตรีระดับประถมศึกษาตอนปลาย.....	18
มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้.....	20
หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย.....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ).....	7
เพลงลาวดวงเดือน สองชั้น.....	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
กลุ่มเป้าหมาย.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	68
อภิปรายผลการวิจัย.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	79
ภาคผนวก ข หนังสือเชิญเพื่อตรวจหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย	80
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC)	86
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	90
ภาคผนวก จ ตัวอย่างบทเรียนดนตรีออนไลน์.....	99
ภาคผนวก ฉ สำเนาประกาศนียบัตรผลการทดสอบภาษาอังกฤษ.....	104
ภาคผนวก ฉ แบบตอบรับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ.....	106
ประวัติผู้วิจัย.....	108

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ตัวชี้วัดด้านการขับร้อง ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย.....	8
2.2	กิจกรรมและเวลาที่ใช้ เปรียบเทียบระหว่างห้องเรียนเดิม และห้องเรียนกลับด้าน.....	11
2.3	ตารางเปรียบเทียบกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน...	14
3.1	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับ ด้าน เรื่องหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย.....	49
4.1	ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จากการทดลองแบบเดี่ยว และแบบกลุ่มเล็ก.....	60
4.2	ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จากการทดลองกับ กลุ่มเป้าหมาย.....	60
4.3	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้เรียนจากการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา.....	62
4.4	ผลการเปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ ได้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบ ห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียน ระดับประถมศึกษา.....	63
4.5	ผลการเปรียบเทียบทักษะการขับร้องเพลงไทยของผู้เรียนที่ได้เรียนจากการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา.....	64
4.6	ผลการเปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบทักษะการขับร้องเพลงไทย ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับ ร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา.....	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

4.7	ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียน กลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับ ประถมศึกษา.....	66
-----	--	----

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2.1	มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้.....	22
2.2	กล่องเสียง.....	31
2.3	อวัยวะในการออกเสียง.....	34
2.4	ลักษณะการขับร้องเพลงไทย.....	40
3.1	การพัฒนานวัตกรรมบทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน.....	54
4.1	ตัวอย่างบทเรียนดนตรีออนไลน์ เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย.....	61

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ปัจจุบันการศึกษาไทยอยู่ในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยถือผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 ระบุว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ ดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ (กระทรวงศึกษาธิการ [ศธ], 2553) โดยในปี พ.ศ. 2556 การสอนของโรงเรียนในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้มีนโยบาย ให้นำแนวคิด “ห้องเรียนกลับด้าน” หรือ Flipped Classroom มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการ “เรียนที่บ้าน-ทำการบ้านที่โรงเรียน” (วิจารณ์ พานิช, 2557) ห้องเรียนกลับด้านเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอนบรรยาย มาเป็นผู้แนะนำให้ความช่วยเหลือในแต่ละบทเรียน เป็นผู้จัดเตรียมแหล่งเรียนรู้และกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียน โดยจะเน้นพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ การฝึกปฏิบัติ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตัวเอง และนำกิจกรรมที่ปฏิบัติแลกเปลี่ยนกับครูและเพื่อน (อนุดิตา เดชแพง, 2562) สื่อเทคโนโลยีที่ถูกนำมาใช้ผสมผสานกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ได้แก่ YouTube, Line, Facebook, Google Classroom และบทเรียนออนไลน์ เป็นต้น โดยบทเรียนออนไลน์ เป็นอีกหนึ่งรูปแบบของการจัดการศึกษา ที่ในปัจจุบันผู้สอนมักเลือกมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างมากมาย โดยบทเรียนออนไลน์นั้น นับเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่กว้างขวางมาก โดยบุคคลทั่วไปในทั่วทุกมุมโลก สามารถเข้าถึงข้อมูล และค้นคว้าหาความรู้ใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูลได้ ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางได้อย่างสะดวก (ทิตินา แคมมณี, 2563) การเรียนการสอนในยุค ปัจจุบัน ต้องปล่อยให้ผู้เรียนได้ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ปล่อยให้เด็กกล้าคิดและกล้าที่จะผิด คิดอะไร ใหม่ ๆ ได้เสมอ มีความคิดสร้างสรรค์เน้นให้ผู้เรียนนักศึกษาคิดเป็นคตินอกกรอบ เป็นนักสร้าง นวัตกรรม ไม่ว่าจะด้วยสถานการณ์ใดก็ตาม

ภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมา ส่งผลให้โรงเรียนส่วนใหญ่ ไม่สามารถจัดทำกรเรียนการสอนที่โรงเรียนแบบปกติได้ ทำให้ผู้เรียนได้รับผลกระทบทางด้านการเรียนรู้ และครู ได้รับผลกระทบในด้าน

การจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) ครูต้องใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น จัดชุดการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่บ้าน และนำมาฝึกการปฏิบัติในเวลาที่เหมาะสมในช่องทางการสื่อสารต่างๆ เพื่อแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้มีมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ความรู้ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ที่ได้จากงานวิจัย ต่างๆ เพื่อการปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) โดยในปัจจุบันมาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) ยังเป็นนโยบายจุดเน้นที่กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญ และให้สถานศึกษาปฏิบัติโดยนำมาตรการไปปรับใช้ตามบริบทของสถานศึกษา

ด้วยบริบทของโรงเรียนที่ผู้วิจัยศึกษา เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาดนตรี ทั้งในช่วงสถานการณ์ปกติ และภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) คือ จำนวนเครื่องดนตรีที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน ผู้สอนต้องหาทางแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานทางด้านดนตรีให้มากที่สุด และเครื่องดนตรีที่ผู้เรียนทุกคนมีติดตัวมาคือ เสียงร้อง การขับร้องจึงน่าจะเป็นเครื่องมือเดียวที่ไม่มีค่าใช้จ่าย โดยผู้สอนพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวน ปฏิบัติได้ทุกที่ ทุกเวลา สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) ของผู้เรียน อีกทั้งการสอนหลักการขับร้องเพลงไทยยังถูกระบุอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่ให้ผู้สอนนำมาจัดการเรียนรู้ดนตรีได้

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน และการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ พบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษา การพัฒนารูปแบบระบบการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อ 3 แบบ ด้านทักษะดนตรี สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษา (อนุสร หงส์ขุนทด, 2558) ทักษะการปฏิบัติงานศิลปะและความใฝ่รู้ใฝ่เรียนของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านและการจัดการเรียนรู้แบบสาคิต (รัชну พิมพ์พิทักษ์, 2560) การพัฒนารูปแบบการสอนรายวิชาปฏิบัติทักษะดนตรีออนไลน์ สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (สุธาสินี ถิระพันธ์, 2566) และการพัฒนาแพลตฟอร์มการจัดการเรียนรู้ออนไลน์วิชาดนตรี โดยใช้เทคนิคของโคดาयरร่วมกับการเรียนรู้ร่วมกันสำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (กิตติศักดิ์ วรชีนาและคณะ, 2565) สะท้อนให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านมาผสมผสานกับการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ ในรายวิชาดนตรี แต่ยังไม่มีการศึกษาและพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านที่เกี่ยวกับการขับ

ร้องเพลงไทยในระดับประถมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ในเรียนการสอนในรายวิชาดนตรี ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) และเห็นว่าควรพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้จากงานวิจัยข้างต้นเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์ และการจัดการเรียนรู้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อวงการดนตรีศึกษา ทั้งผู้สอน ผู้เรียน และเพื่อทำตามนโยบายฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่องหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนดนตรีออนไลน์ แบบห้องเรียนกลับด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียน จากบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนดนตรีออนไลน์ แบบห้องเรียนกลับด้าน

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองลิวิทยาคม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ทั้งนี้บริบทของโรงเรียนเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งจำนวนผู้เรียนที่เลือกมาเป็นผู้เรียนทั้งระดับชั้นที่มีเพียง 1 ห้องเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ บทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทยสำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ประกอบไปด้วย 10 บทเรียน ดังนี้

1. ความหมาย และหลักการขับร้องเพลงไทย
2. ประเภทของการขับร้องเพลงไทย
3. ศัพท์สังคีตในการขับร้องเพลงไทย
4. จังหวะเพลงไทย

5. เทคนิคการขับร้องเพลงไทย

6. ทักษะการออกเสียงเอื้อนและการหายใจ

7. ประวัติความเป็นมาเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น

8. การขับร้องเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น (ท่อน 1)

9. การขับร้องเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น (ท่อน 2)

10. การขับร้องเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น (ท่อน 3)

ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพของกิจกรรม ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และ ความพึงพอใจของผู้เรียน

ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย

ช่วงเวลาเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 นักเรียนใช้เวลาในการเรียนรู้วัฒนธรรมบทเรียนออนไลน์ เป็นระยะเวลา 12 สัปดาห์

สมมติฐานงานวิจัย

1. บทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย
3. ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทยในระดับ มาก

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้บทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่องหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ และนำไปใช้พัฒนาทักษะการขับร้องเพลงไทยได้
2. พัฒนาทักษะการขับร้องเพลงไทยเดิม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอน ในการนำแนวคิดและรูปแบบการสอนไปประยุกต์ใช้ในการเรียนเนื้อหาอื่น หรือ รายวิชาอื่นๆ

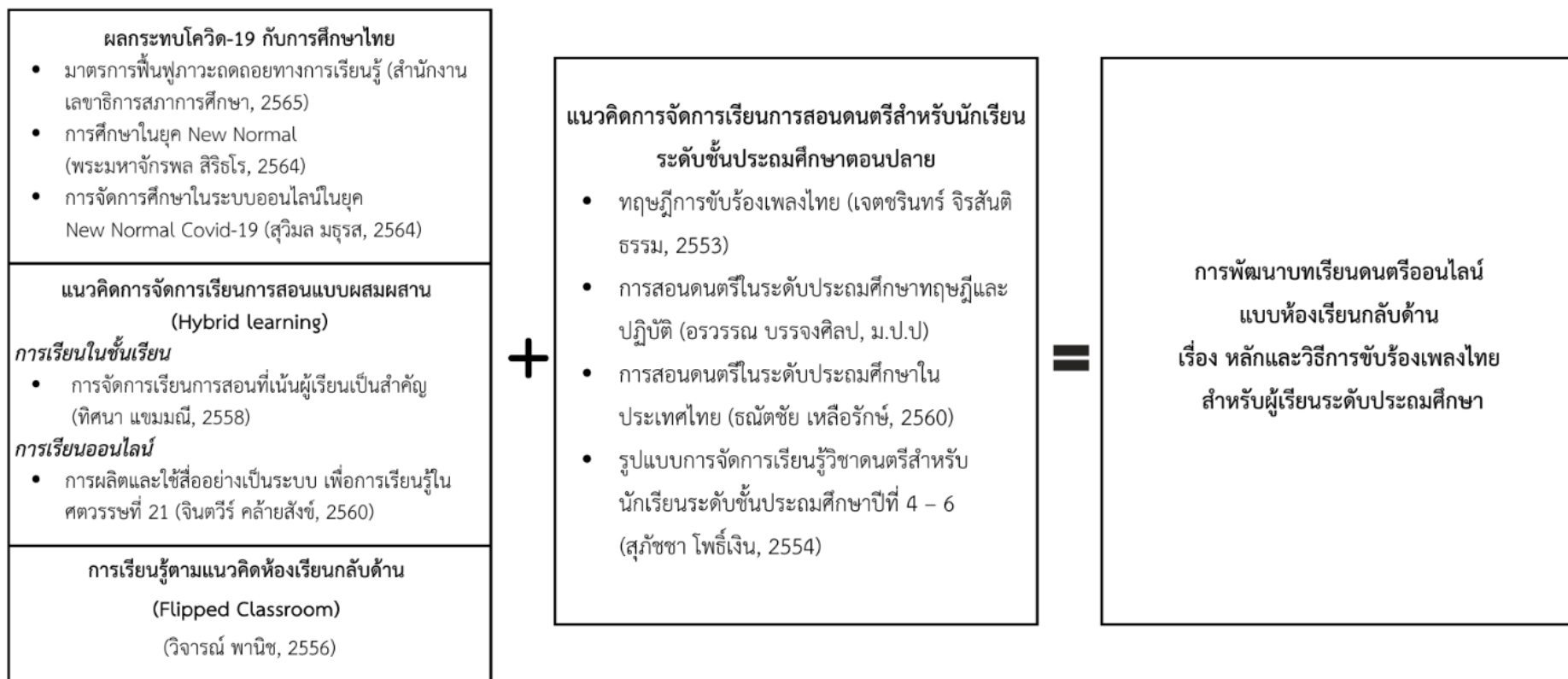
นิยามศัพท์เฉพาะ

บทเรียนดนตรีออนไลน์ แบบห้องเรียนกลับด้าน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้เนื้อหานอกชั้นเรียน หรือที่บ้านจากบทเรียนดนตรีออนไลน์ แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย

กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 20 คน โรงเรียนบ้านหนองลิ่ววิทยาคม ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีชั้นเรียนละ ห้องเรียนเดียว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้จัดการเรียนรู้ มีกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัย ดังนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
2. การจัดการเรียนรู้แนวคิดห้องเรียนกลับด้าน
3. บทเรียนออนไลน์
4. การจัดการเรียนรู้ดนตรีระดับประถมศึกษาตอนปลาย
5. มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้
6. หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย
7. เพลงลาวดวงเดือน สองชั้น
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระที่เน้นให้นักเรียนมีสุนทรียภาพ มีจินตนาการ ชื่นชมความงาม และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจสติปัญญา อารมณ์และสังคมแก่ผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งจะกล่าวรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะคือกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม ความมีคุณค่า ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

2. สาระหลัก

สาระหลักที่ใช้จัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะประกอบไปด้วย 3 สาระ ได้แก่ สาระทัศนศิลป์ สาระดนตรี และสื่อนาฏศิลป์ เพื่อมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ

มีทักษะทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่างๆ

สาระดนตรี คือสาระที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย สากล ร้องเพลง เล่นดนตรี ในรูปแบบต่างๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม รวมถึงเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

3. มาตรฐานการเรียนรู้

ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรี ไว้ ดังนี้

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานที่ ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ของดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นถึงคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

4. ตัวชี้วัด

ได้กำหนดตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระดนตรีระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่เกี่ยวข้องกับหลักและวิธีการขับร้องเพลงไว้ โดยสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดด้านการขับร้อง ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด
ป.4	ป.4/5 ร้องเพลงโดยใช้ช่วงเสียงที่เหมาะสมกับตนเอง
ป.5	ป.5/2 จำแนกลักษณะของเสียงขับร้องและเครื่องดนตรีที่อยู่ในวงดนตรีประเภทต่าง ๆ
ป.5	ป.5/5 ร้องเพลงไทยหรือเพลงสากลหรือเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับวัย
ป.6	ป.6/1 บรรยายเพลงที่ฟัง โดยอาศัยองค์ประกอบดนตรี และศัพท์สังคีต
ป.6	ป.6/4 ใช้เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบ การร้องเพลง ด้นสด ที่มีจังหวะและทำนองง่าย ๆ

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้สร้างบทเรียนออนไลน์ เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านการขับร้องเพลงไทย ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดดังนี้

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจ แสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิวิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป.4/5 ร้องเพลง ใช้ช่วงเสียงที่เหมาะสมกับตนเอง

ตัวชี้วัด ป.5/2 จำแนกลักษณะของเสียงขับร้อง เครื่องดนตรีที่อยู่ในวงดนตรีประเภทต่างๆ

ตัวชี้วัด ป.5/5 ร้องเพลงไทยหรือเพลงสากลหรือเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับวัย

ตัวชี้วัด ป.6/1 บรรยายเพลงที่ฟัง โดยอาศัยองค์ประกอบดนตรี ศัพท์สังคีต

ตัวชี้วัด ป.6/4 ใช้เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบ การร้องเพลง ด้นสด ที่มีจังหวะและทำนองง่าย ๆ

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

1. ความเป็นมาและความหมายของห้องเรียนกลับด้าน

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2556 : 3) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามห้องเรียนกลับด้านไว้ว่า จุดเริ่มต้นของการพัฒนานวัตกรรมประเภทนี้เกิดจากการจัดการเรียนการสอนนักเรียนระดับมัธยมปลายที่โรงเรียน Woodland Park High School สหรัฐอเมริกา โดย ครูผู้สอน วิทยาศาสตร์ คือ Jonathan Bergmann และ Aaron Sams จนในราวปี ค.ศ. 2007 ที่เขาได้ เริ่มทำการบันทึกเทปวิดีโอซึ่งเป็นเนื้อหาสาระการสอนเพื่อให้นักเรียนนำไปศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน แล้วให้ผู้เรียนนำผลการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองนำกลับสู่กระบวนการอภิปราย สืบค้นเพื่อหาข้อสรุปของคำตอบที่ขึ้นเรียนอีกครั้งหนึ่งโดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดประสบการณ์ทางการเรียนดังกล่าว ซึ่งวิธีการเรียนแบบนี้เป็นการเรียนแบบกลับด้านแนวคิดจากเดิมที่ต้องเรียนเนื้อหาที่โรงเรียนและนำงานกลับไปทำต่อที่บ้าน โดยให้เรียนเนื้อหาที่บ้านด้วยตนเอง แล้วนำงานหรือประสบการณ์ที่ได้รับมาทำการเรียนรู้เพิ่มเติมที่โรงเรียนร่วมกันกับเพื่อนต่อไปโดยครูจะเป็นผู้ให้คำแนะนำ ชี้แจงในประเด็นคำตอบที่เกิดขึ้น ซึ่งรูปแบบดังกล่าวนี้ภายหลังได้พัฒนาและขยายขอบข่ายไปกว้างขวาง โดยเฉพาะการปรับใช้กับสื่อเทคโนโลยีหลากหลายประเภทที่มีศักยภาพค่อนข้างสูงในปัจจุบัน

ภากร เทียนทิพย์การุณย์ (2561 : 19) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านไว้ว่า เกิดจากปัญหาที่นักเรียนไม่สามารถเข้าเรียนได้เนื่องจากต้องไปแข่งกีฬา และทำกิจกรรมอื่นๆ และพบว่านักเรียนส่วนมากจะทำการบ้านด้วยตนเองไม่ได้ เนื่องจากเมื่อเกิดข้อสงสัยในบทเรียนตอนอยู่ที่บ้าน ไม่สามารถปรึกษาครูได้ ทำให้ Aaron Sams และ Jonathan

Bergmann ได้ช่วยกันแก้ไขปัญหา ด้วยการบันทึกวิดีโอให้นักเรียนได้กลับไปเรียนรู้ที่บ้าน และมาทำกิจกรรมร่วม หรือนำข้อซักถามต่างๆมาถามที่โรงเรียน โดยการเรียนรู้แบบแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ถือว่าเป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และทำให้นักเรียน สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา

ธีรพงศ์ ภูพันนา (2562 : 19) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้แบบมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ทำให้ครูได้ใกล้ชิดกับนักเรียนมากขึ้น โดยครูเป็นผู้บันทึกวิดีโอการสอนให้นักเรียนไปศึกษานอกห้องเรียน โดยการสอนจะสามารถเข้าถึงนักเรียนที่ขาดเรียน หรือมีความจำเป็นต้องทำกิจกรรมอื่น ให้สามารถได้ศึกษา และทบทวนบทเรียนนอกเวลาเรียนได้ โดยผ่านเทคโนโลยี

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบแนวคิดห้องเรียนกลับด้านนั้น คือ แนวคิดที่นำมาใช้เพื่อแก้ปัญหานักเรียนไม่สามารถเข้าเรียนในห้องเรียนได้ ด้วยสาเหตุต่างๆ โดยเป็น พลิกกลับนำห้องเรียนไปไว้ที่บ้าน และนำการทำการบ้านมาไว้ที่โรงเรียน พลิกกลับบทบาทหน้าที่ของครูจากเป็นผู้บรรยายให้ความรู้ กลายเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือด้านแหล่งเรียนรู้ และคอยแนะนำ เมื่อผู้เรียนมีข้อซักถาม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่นำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมให้เกิดประโยชน์ สามารถทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา

2. ลักษณะการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้าน

อนุธิตา เดชแพง (2562 : 20) ได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้านไว้ว่า เป็นการพลิกกลับห้องเรียน ด้วยการ นำสิ่งเดิม ๆ ที่เคยทำในห้องเรียนไปทำที่บ้าน และนำสิ่งที่ได้รับมอบหมายให้ทำที่บ้าน มาทำที่โรงเรียน โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นตอนการเรียนรู้ที่บ้าน คือการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ครูผู้สอนได้จัดทำขึ้น ก่อนเข้าชั้นเรียน 2) ขั้นตอนการทำการบ้านที่โรงเรียน คือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง เมื่อเข้าห้องเรียนก็มาฝึกปฏิบัติ หากมีข้อสงสัยก็ทำการสอบถามจากครูผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นโค้ช

พิมพ์ดาว นัฏกล้าณรงค์ฤทธิ์ (2562 : 40-41) ได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้านไว้ว่า ครูผู้สอนเริ่มต้นด้วยการอธิบายถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนแบบใหม่ และแนะนำวิธีการเรียนด้วยความตั้งใจ และจริงจัง รวมถึงสาธิตถึงการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจ และซักถามถึงความเข้าใจวิธีการเรียนการสอนแบบใหม่ ขึ้นต่อไป นักเรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ นอกห้องเรียนที่ครูจัดทำขึ้น ทำความเข้าใจ กิจกรรม หรือเนื้อหา จะขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการเรียนรู้ และในขั้นสุดท้าย คือขั้นตอนของการนำความรู้ที่ได้จากนอกห้องเรียน มาทำกิจกรรมร่วมกัน รวมถึงการซักถามข้อสงสัย ไปจนอภิปราย และร่วมกันสรุปในห้องเรียน

บุญหลาย พุทธิโค (2562 : 21) ได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้านไว้ว่า แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนนอกห้องเรียน และส่วนในห้องเรียน โดยนักเรียนจะได้เริ่มเรียนรู้ ตั้งแต่อยู่นอกห้องเรียน จากการที่ได้รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหา ตามที่ครูผู้สอนจัดทำวิดีโอการสอน

ให้ก่อน จากนั้นจึงนำความรู้ที่ได้นอกห้องเรียน มาทำกิจกรรมร่วมกันในห้องเรียน โดยมีครูผู้สอนทำหน้าที่โค้ช คอยให้คำแนะนำ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทบทวน และขยายความรู้ โดยการจัดการเรียนรู้จะแบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นการจัดการเรียนรู้ และขั้นสรุปผลการเรียนรู้

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้านนั้น จะเห็นได้ว่า บทบาทและหน้าที่ของครูเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก ครูจะไม่ใช้ผู้บรรยายถ่ายทอดความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ทำหน้าที่เปรียบเสมือนโค้ช ที่คอยให้คำแนะนำ และสนับสนุนการเรียนรู้ เป็นผู้จุดประกาย คอยสร้างประเด็นคำถามให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ เข้าถึงตัวเด็ก ไม่ใช่เพียงแค่นำหน้ากระดานดำเพียงอย่างเดียว เปรียบเทียบการเรียนห้องเรียนแบบเดิมกับการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้าน วิจารณ์ พานิช (2556 : 27) ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 กิจกรรมและเวลาที่ใช้ เปรียบเทียบระหว่างห้องเรียนเดิมและห้องเรียนกลับด้าน

ห้องเรียนแบบเดิม	ห้องเรียนกลับด้าน
กิจกรรม Warm-up จำนวน 5 นาที	กิจกรรม Warm-up จำนวน 5 นาที
ทบทวนการบ้านของคืนก่อน จำนวน 20 นาที	ถามตอบ เรื่องวิทัศน์ จำนวน 10 นาที
บรรยายเนื้อหาวิชาใหม่ จำนวน 30-45 นาที	กิจกรรมเรียนรู้ที่ครูมอบหมาย หรือนักเรียนคิดเอง หรือทำ Lab จำนวน 75 นาที
กิจกรรมเรียนรู้ที่ครูมอบหมาย หรือนักเรียนคิดเอง หรือทำ Lab จำนวน 20-35 นาที	

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า ลักษณะการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้านนั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ 1) ส่วนของการจัดการเรียนรู้นอกห้องเรียน โดยครูเป็นผู้จัดทำวิดีโอเนื้อหาการสอน ส่งมอบให้นักเรียนกลับไปเรียนรู้ที่บ้านได้ทุกที่ทุกเวลา 2) ส่วนของการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยการทำกิจกรรมร่วมกัน การซักถามข้อสงสัย การอภิปรายแลกเปลี่ยน ระหว่างผู้เรียนทุกคน โดยมีครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นโค้ช เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทบทวนเนื้อหาที่เรียน

3. ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้าน

ภากร เทียนทิพย์การุณย์ (2561 : 25) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้านไว้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีด้วยกัน 2 ทฤษฎี ดังนี้ 1) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบรู้จริง (Mastery learning) คือ ทฤษฎีที่เป็นการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับเวลานักเรียนจะได้เรียนรู้ตามเวลาที่นักเรียนสะดวก และพอใจที่จะเรียน ส่งผลให้การเรียนมีประสิทธิภาพ

เพิ่มมากขึ้นกว่าการจัดการเรียนการสอนแบบที่ครูผู้สอนมีเวลามากำหนด 2) ทฤษฎี UDL เป็นทฤษฎีที่เปิดช่องทางให้นักเรียนได้เรียนตามช่องทางที่ตนเองพอใจ และชอบ ทำให้ผลการเรียนรู้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

พัชรา บุตรยะถาวร (2558 : 40) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้านไว้ว่า มีทฤษฎีการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Approach) แบบ 5 ขั้น (5Es) ที่เกี่ยวข้อง โดยทฤษฎีนี้มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน โดยที่ครูและนักเรียนมีบทบาทที่แตกต่างกันในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ครูผู้สอน ควรเป็นผู้ที่เปิดโอกาส และสร้างความอบอุ่นให้ผู้เรียน เพื่อที่ผู้เรียน จะกล้าซักถามในสิ่งที่สงสัย และอยากเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ผู้สอนควรเรียนรู้ที่จะรับฟังและแสดงความคิดเห็นต่อผู้เรียนอย่างจริงจัง เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นที่จะสืบเสาะหาความรู้ นักเรียนได้มีอิสระในการเรียนอย่างเต็มที่

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้านนั้น จะเป็นทฤษฎีที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูผู้สอน ทำหน้าที่เป็นโค้ช หรือผู้อำนวยความสะดวกให้นักเรียน ทั้งทฤษฎีที่จัดการเรียนแบบสัมพันธ์กับเวลา ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนรู้ตามเวลาที่ตนเองสะดวกและพอใจ ทฤษฎีที่เปิดช่องทางให้นักเรียนได้เลือกเรียนรู้ และทฤษฎีที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกอุ่นใจ สบายใจ กับบรรยากาศในชั้นเรียน และการเปิดโอกาสของครูผู้สอน

4. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้าน

ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน (2560 : 179) ได้กล่าวถึง การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้านไว้ว่า มี 2 รูปแบบการประเมิน 1) การประเมิน เพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) สิ่งสำคัญของการประเมินแบบนี้คือ การพัฒนาและสร้างความรู้ความเข้าใจให้นักเรียน 2) การประเมินผลรวบยอด (Summative Assessment) เป็นการประเมินเพื่อวัดผลความรู้ของผู้เรียน ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้หรือไม่ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ตามศักยภาพของตนเอง

ภากร เทียนทิพย์การุณย์ (2561 : 30) ได้กล่าวถึง การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้านไว้ว่า การวัดและประเมินผลนั้นมีหลายวิธีที่ใช้ในการวัด ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การวัดประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนา และการวัดประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยการวัดทั้งสองลักษณะนี้ ครูมีหน้าที่ปรับใช้ให้เข้ากับกระบวนการจัดการเรียนการสอนแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งการวัดผลควรมีแนวคิดที่หลากหลาย และนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินวัดผลให้ได้มากที่สุด เพื่อลดภาระงานของครูผู้สอน ทั้งนี้ การวัดผลแบบแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ควรมีการสะท้อนกลับ (Feedback) ให้ผู้เรียนได้รับทราบทันที เพื่อนำไปพัฒนาและต่อยอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้านนั้น สามารถใช้วิธีการวัดผลได้หลากหลายวิธีการ โดยที่สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) การวัดเพื่อปรับปรุงพัฒนา และ 2) การวัดเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยในการจัดการเรียนการสอนของแนวคิดห้องเรียนกลับด้านนั้น ไม่จำเป็นที่จะต้องวัดและประเมินผลในลักษณะใด ลักษณะหนึ่งเท่านั้น ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน จะดำเนินการวางแผนแต่ละเนื้อหาการเรียนรู้อย่างไร ที่จะทำให้เกิดผลเกิดกับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

5. ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน

กาญจนา จันทรช่วง (2560 : 29) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านไว้ว่า การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เหมาะสมกับผู้เรียนในยุคปัจจุบันที่เรียกว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นอย่างมาก ทั้งเรื่องเวลาและกิจกรรม ช่วยให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนที่ดีขึ้น และทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

พิมพ์ดาว นัดกล้าณรงค์ฤทธิ์ (2562 : 44) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านนั้นมีประโยชน์สำหรับผู้เรียนในยุคดิจิทัล และยังช่วยแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนที่ต้องขาดเรียน หรือต้องไปทำกิจกรรมอื่นๆ ให้สามารถเรียนล่วงหน้า และย้อนหลังได้ เป็นการช่วยเหลือด้านผลสัมฤทธิ์ เพิ่มความร่วมมือของผู้เรียนและผู้เรียนมีความสบายใจในการเลือกเวลาเรียนได้ด้วยตนเอง

วรรณกาญจน์ บุญยก (2561 : 26) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านไว้ว่า เป็นการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบรอบด้าน และยังช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการเรียนของผู้เรียนให้เกิดขึ้นและพัฒนาภายใต้สถานการณ์ของสังคมที่แปรเปลี่ยนไป เพิ่มความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และช่วยเพิ่มความมั่นใจรวมถึงการมีวินัยของผู้เรียนอีกด้วย

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่าประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนกลับด้านนั้นมีด้วยกันหลายประการ ได้แก่ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกฝนสร้างวินัยและความรับผิดชอบให้ผู้เรียน รูปแบบการจัดการเรียนรู้เอื้อต่อยุคสมัยปัจจุบัน นักเรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ตามเวลา และวิธีการที่นักเรียนพอใจ และยังเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและนักเรียนได้มากขึ้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบแนวคิดห้องเรียนกลับด้านแล้วนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปการเปรียบเทียบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน มีรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 ตารางเปรียบเทียบกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

กิจกรรม	Jonathan Bergmann and Aaron Sams (2012)	วิจารณ์ พานิช (2556)	สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน (2559)	ณัชรินา อุเส็น และคณะ (2560)
เรียนที่บ้าน	1.กิจกรรม Warm-up	1.ก่อนถึงเวลาเรียน นักเรียนแต่ละคนส่งกระดาษบันทึกความเข้าใจของตนจากการดูวิดีโอ	1.สร้างสื่อวิดีโอให้นักเรียนชมก่อน	1.เรียนรู้ด้วยตนเองจากหนังสือ วิดีทัศน์ สื่อสังคมออนไลน์โดยผู้เรียนสามารถเลือกแหล่งข้อมูลตามความถนัดและความต้องการของตนเองในแต่ละข้อ พร้อมสรุปองค์ความรู้ที่ได้
	2.ถามตอบ เรื่องวิดีโอ		2.รวบรวมประเด็น ข้อสงสัย	
ทำการบ้านที่โรงเรียน	3.กิจกรรมเรียนรู้ที่ครูมอบหมาย หรือนักเรียนคิดเอง	2.กิจกรรม Warm-up	3.อธิบาย สนทนาซักถาม ในประเด็นที่สงสัย	2.นำความรู้ที่เรียนที่บ้านมาอธิบายในชั้นเรียน
		3.ถามตอบ เรื่องวิดีโอ	4.ทำใบงาน กิจกรรม เพื่อสรุปความรู้	3.ขยายความรู้ความเข้าใจในการคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนไปใช้
		4.กิจกรรมเรียนรู้ที่ครูมอบหมาย หรือนักเรียนคิดเอง หรือทำ Lab	5.ใช้ App Kahoot ทำแบบทดสอบหลังเรียน	4.ทดสอบย่อยประจำหัวข้อ หลังจากเรียนรู้และอภิปรายเสร็จสิ้น
		5.สรุปกิจกรรมที่เรียน		

จากตารางที่ 2.3 แสดงถึงการเปรียบเทียบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน สรุปได้ว่าสามารถแบ่งกิจกรรมออกได้เป็น 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้ที่บ้าน และ 2) กิจกรรมการทำการบ้านที่โรงเรียน แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ที่บ้าน ได้แก่ 1) ผู้เรียนชมสื่อ วิดีทัศน์ที่ผู้สอนส่งให้ 2) ตั้งคำถาม ชักถาม ในประเด็นที่สงสัย และกิจกรรมทำการบ้านที่โรงเรียนได้แก่ 3) อภิปรายแลกเปลี่ยน สนทนา ในประเด็นที่สงสัย 4) ทำกิจกรรม ใบงาน เพื่อทบทวน และสรุปความรู้ และ 5) ทดสอบความรู้หลังเรียน และร่วมกันอภิปรายสรุปความรู้จากกิจกรรมและเนื้อหาที่ได้เรียน

บทเรียนออนไลน์

1. ความหมายของบทเรียนออนไลน์

ภาสกร เรืองรอง และพิลาศศิริ เสริมพงษ์ (2563 : 83) ได้กล่าวถึงบทเรียนออนไลน์ไว้ว่า เป็นการนำเทคโนโลยีในปัจจุบันมาใช้ในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างการเรียนรู้ผ่านสื่อกลางที่สามารถนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ และเพิ่มประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถแก้ปัญหาในเรื่องข้อจำกัดทางด้านสถานที่และเวลาได้

เบญจพร ตีระวัฒนานนท์ (2563 : 11) ได้กล่าวถึงบทเรียนออนไลน์ว่า เป็นการเรียนรู้ที่อิสระ ไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลาและสถานที่ เพียงแต่ต้องอาศัยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการใช้งานเข้าเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเข้ามาเรียนรู้แบบซ้ำๆ ได้ตลอดเวลาจนกว่าจะเข้าใจ ตอบสนองความต้องการในการค้นคว้า และผู้สอนสามารถเข้ามาอัปเดตเนื้อหาความรู้ได้ตลอดเวลา

พนิดา หนูทวี (2560 : 16) ได้กล่าวถึงบทเรียนออนไลน์ไว้ว่า เป็นการเรียนรู้แบบออนไลน์ (E-learning) เป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงนับว่าเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้หนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาความรู้ เพราะมีความยืดหยุ่นสูง

เพชรินทร์ ตันวัฒนกุล (2560 : 12) ได้กล่าวถึงบทเรียนออนไลน์ไว้ว่า เป็นบทเรียนที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อการสอน ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประกอบไปด้วย เนื้อหา แบบทดสอบ แบบฝึกทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนหรือผู้ที่สนใจศึกษา สามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองได้อย่างอิสระ และออกแบบไว้ให้ผู้สอนโต้ตอบกับผู้เรียนได้

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสรุปได้ว่า บทเรียนออนไลน์เป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ผ่านรูปภาพ ข้อความ หรือคลิปวิดีโอ ที่ผู้เรียนค่อนข้างมีความอิสระ สะดวก เอื้อประโยชน์ผู้เรียนสามารถเข้ามาเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา

2. องค์ประกอบและประเภทของบทเรียนออนไลน์

ภาสกร เรืองรอง และพิลาศศิริ เสริมพงษ์ (2563 : 84) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของบทเรียนออนไลน์ว่า การออกแบบบทเรียนออนไลน์ควรคำนึงถึงองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ เนื้อหา การบริหารจัดการรายวิชา การติดต่อสื่อสาร แบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ เพื่อให้บทเรียนออนไลน์มีประสิทธิภาพเหมาะสมและมีความพร้อมสำหรับผู้เรียนได้เข้าไปเรียนรู้

วัชรารณ เพ็งสุข (2560 : 10) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของบทเรียนออนไลน์ว่า มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่ เนื้อหาของบทเรียน ระบบบริหารการเรียนรู้ การสื่อสาร การวัดประเมินผล และการทำให้เกิดความสัมพันธ์ โดยองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบนั้น ต้องได้รับการออกแบบมาอย่างดี และลงตัว

วาทีณี สะกะมณี (2561 : 36) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของบทเรียนออนไลน์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ เนื้อหาของบทเรียน ระบบบริหารจัดการเรียนรู้ การติดต่อสื่อสาร และการสอบวัดผลการเรียน โดยในแต่ละส่วนต้องได้รับการออกแบบมาอย่างดี เมื่อนำมาประกอบเป็นบทเรียนออนไลน์แล้ว ระบบทั้งหมดจะต้องมีความลงตัว

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของบทเรียนออนไลน์มีด้วยกันทั้งหมด 4 ส่วน ประกอบไปด้วย เนื้อหาของบทเรียน การบริหารจัดการเรียนรู้ การติดต่อสื่อสาร และการวัดประเมินผล โดยทั้ง 4 องค์ประกอบที่กล่าวมานั้น ต้องได้รับการออกแบบและพัฒนาเป็นมาเป็นอย่างดี เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2547 : 14-15) ได้กล่าวถึงประเภทของบทเรียนออนไลน์แบ่งออกได้เป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1. เว็บเพื่อเสริมการสอนรายวิชา เป็นการจัดทำเว็บเพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลหรือสารสนเทศเพิ่มเติมเสริมจากการเรียนปกติ รวมทั้งอาจมีการสื่อสารนอกเวลาการเรียน อาจจะมีทั้งรูปแบบเปิดเฉพาะผู้เรียนในรายวิชานั้น หรืออาจเปิดเผยแพร่ให้กับผู้ที่สนใจทั่วไปเข้าศึกษา

2. เว็บเพื่อการเรียนการสอนในหลักสูตร เป็นการกำหนดเว็บรายวิชาเข้ากับหลักสูตร มีการจัดเป็นระบบการเรียนการสอน การติดตามผลการเรียน การบริหารจัดการ และบริการสารสนเทศ โดยผู้เรียนต้องลงทะเบียนในหลักสูตรดังกล่าว

3. เว็บเพื่อการจัดการเรียนในรูปแบบดิจิทัลร่วม เป็นการพัฒนาเว็บเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างการเรียนการสอนของสถาบันมากกว่าหนึ่งสถาบัน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีลักษณะคล้ายกับเว็บเพื่อการเรียนการสอนในหลักสูตร

4. เว็บไซต์ที่เป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา และบทเรียนที่จัดไว้เพื่อผู้ที่สนใจทั่วไป เข้าศึกษา อาจอยู่ในลักษณะของแหล่งข้อมูล หรือฐานข้อมูลบทความห้องสมุด

5. เว็บไซต์เพื่อการพัฒนาและอบรมบุคลากรในองค์กร อาจปรากฏในรูปแบบของสารสนเทศ การจัดการความรู้ การฝึกอบรมบนเว็บ หรือระบบสนับสนุนการปฏิบัติงานด้วยเว็บ

(สุรศักดิ์ ปาเฮ 2560 : 251) กล่าวถึงประเภทของบทเรียนออนไลน์ มีรูปแบบการจัดการ เรียนรู้หลายรูปแบบ จำแนกออกเป็นลักษณะสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้เนื้อหาด้วยตนเอง (Standalone Courses) เรียนรู้ด้วยความสามารถทางการ เรียนของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ลักษณะการเรียนรู้จะเกิดปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนร่วมกับครูและเพื่อนร่วม ชั้นเรียนจากโปรแกรมวิชาและการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

2. การเรียนรู้จากการใช้เกมและสถานการณ์จำลอง (Learning Game and Simulation) เป็นการฝึกจากเกมและสถานการณ์จำลองเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนแบบสืบค้นหรือ ทดลองจากโปรแกรม

3. การเรียนรู้จากสื่อทางไกล (Mobile Learning) เป็นผลผลิตของอุปกรณ์การสื่อสารรูปแบบ ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในรูปแบบของเครื่องมือสื่อสารโทรศัพท์เคลื่อนที่คอมพิวเตอร์พกพา รวมทั้งสื่อ Tablet สื่อเหล่านี้สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนได้

4. การเรียนรู้จากสื่อสังคมออนไลน์ (Social Learning) เป็นการเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ รูปแบบต่าง ๆ เพื่อการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เช่น Blogs, Text-messages, Facebook เป็นต้น

5. การเรียนรู้จากห้องเรียนเสมือน (Virtual-classroom Courses) เป็นการเรียนรู้จาก ห้องเรียนที่จำลองสถานการณ์คล้ายสภาพจริงจากวิทยากรด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร ทางไกลในการนำเสนอเนื้อหาสาระให้กับผู้เรียน

3. ประโยชน์ของบทเรียนออนไลน์

วรรณกาญจน์ บุญยก (2561 : 17) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของบทเรียนออนไลน์ว่า เป็นการ ขยายขอบเขตของการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากข้อมูลที่หลากหลาย แบบไม่ จำกัดเวลา และสถานที่ โดยบทเรียนออนไลน์นั้น ยังมีข้อจำกัดในส่วนของที่ทำให้ผู้สอนไม่สามารถ จัดการควบคุมชั้นเรียนเหมือนชั้นเรียนปกติได้ ผู้เรียนจึงควรรู้จักควบคุมชั้นเรียนด้วยตนเอง จึงจะ ประสพผลสำเร็จ

ภูวเดช สัมภาวะผล (2562 : 32) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของบทเรียนออนไลน์ว่า เป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าถึงบทเรียนได้ตามความต้องการ โดยไม่มีการจำกัดเวลา

และสถานที่ ผู้เรียนสามารถสนทนาโต้ตอบกับผู้สอนหรือผู้ร่วมชั้นเรียนและยังช่วยเพิ่มทักษะทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อีกด้วย

ศุภเศรษฐ์ พึ่งบัว (2562 : 27) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของบทเรียนออนไลน์ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่อยู่ห่างไกลหรือไม่มีเวลาในการเข้าเรียน ให้มีโอกาสได้เรียนในเวลาและสถานที่ ตามที่ต้องการ ส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมทางการศึกษา ช่วยทลายกำแพงห้องเรียนที่เหลื่อมไปสู่โลกกว้างแห่งการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้อย่างสะดวก และยังสามารถทำให้ผู้เรียนได้แสดงผลงานสู่สายตาคนอื่นได้อย่างง่ายดาย

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า ประโยชน์ของบทเรียนออนไลน์ สามารถช่วยอำนวยความสะดวกในส่วนของการจำกัดทางด้านเวลาและสถานที่ของผู้เรียน ข้อมูลเนื้อหาความรู้ต่างๆ สามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดายได้กว้างขวางขึ้น และยังสามารถเสริมสร้างในเรื่องของวินัยให้กับผู้เรียนอีกด้วย

การจัดการเรียนรู้ดนตรีระดับประถมศึกษาตอนปลาย

1. พฤติกรรมทางดนตรีในด้านการร้องเพลงของเด็กช่วงอายุ 9-11 ปี

อรรพรรณ บรรจงศิลป์ (ม.ป.ป : 28) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมทางดนตรีในด้านการร้องเพลงของเด็กช่วงอายุ 9-11 ปี ไว้ว่า พฤติกรรมทางดนตรีของเด็กนั้นไม่สามารถเหมือนกันทุกคนได้ เนื่องจากความแตกต่าง และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ผู้สอนจึงไม่ควรคาดหวังให้เด็กทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ที่เท่ากัน โดยพฤติกรรมด้านการร้องเพลงของเด็กช่วงอายุ 9-11 ปีนั้น เด็กจะต้องมีทักษะการร้องเพลงได้ถูกต้อง และสามารถร้องเพลงคนเดียวได้ สามารถรักษาระดับเสียงร้องได้ถูกต้องตามทำนอง ถูกต้องตามความหนัก-เบาของอัตราจังหวะเพลง รวมทั้งสามารถร้องเพลงหลักจังหวะได้ ร้องเพลงแต่ละวรรคได้ถูกต้องกับการหายใจ และสามารถเปลี่ยนลักษณะเสียงร้องให้ตรงกับอารมณ์ของเพลงได้

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2541) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมทางดนตรีในด้านการร้องเพลงของเด็กช่วงอายุ 9-11 ปี ไว้ว่า เด็กในช่วงวัยนี้มีความเข้าใจในด้านจังหวะ ทำนองและรูปแบบของเพลงมากขึ้น เป็นส่วนใหญ่ เรียนรู้ดนตรีที่ซับซ้อนมากขึ้น ในด้านการร้องสามารถร้องในช่วงเสียงที่กว้างมากขึ้น มีการรับรู้ระดับเสียงและจังหวะที่ดี ในส่วนของการร้องเพี้ยนของเด็กอาจมีน้อยลง นอกจากนี้เด็กยังสามารถแสดงอารมณ์ออกมาทางการร้องเพลงได้มากขึ้น

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่าพฤติกรรมทางดนตรีในด้านการร้องเพลงของเด็กช่วงอายุ 9-11 ปี จะมีแนวคิดเด่นชัดในเรื่องของจังหวะ ทำนอง และมีทักษะการร้องเพลงที่ถูกต้อง สามารถร้องเพลงคนเดียวได้ และสามารถเปลี่ยนเสียงร้องสื่อสารแสดงอารมณ์เพลงได้มากขึ้น

2. การจัดประสบการณ์ทางด้านการร้องเพลงของเด็กช่วงอายุ 9-11 ปี

อรรพรรณ บรรจงศิลป์ (ม.ป.ป : 31) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์ทางด้านการร้องเพลงของเด็กช่วงอายุ 9-11 ปี ไว้ว่า ในการจัดประสบการณ์นั้นผู้สอนนับว่าเป็นบุคคลสำคัญ จึงจำเป็นต้องจัดโปรแกรมดนตรี โดยมีการวางโครงระยะยาวตามลำดับความเจริญของเด็ก ควรจัดประสบการณ์ทางดนตรีให้แก่เด็กได้รับหลายๆด้าน ได้แก่การฟังเพลง การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบดนตรี การสร้างสรรค์ทางดนตรี และการอ่านโน้ต โดยการจัดประสบการณ์ทางด้านการร้องเพลงของเด็กช่วงอายุ 9-11 ปีนั้น เด็กควรได้รับการพัฒนาความสามารถในการร้องเพลงด้วยเสียงที่ถูกต้อง และมีช่วงเสียงกว้างขึ้น แนะนำให้ร้องถูกต้องตามรูปแบบของจังหวะ ส่งเสริมให้ร้องประสานเสียงอย่างง่าย แนะนำให้เด็กร้องเพลงที่มีวรรณคดี โดยรู้จักการหายใจที่ถูกต้อง แนะนำให้รู้จักใช้เสียงร้อง ดัง-ค่อย และความเร็ว-ช้า ที่เหมาะสมกับอารมณ์เพลง

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2540) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์ทางด้านการร้องเพลงของเด็กช่วงอายุ 9-11 ปี ไว้ว่า การร้องเพลงเป็นกิจกรรมทางดนตรีอย่างหนึ่ง เมื่อเด็กเริ่มออกเสียงได้ก็เริ่มส่งเสียง ในลักษณะของการร้องเพลง เด็กสามารถเลียนแบบทั้งคำร้อง และทำนอง ต้องการแสดงออกทางดนตรี การร้องเพลงจึงเป็นกิจกรรมทางดนตรีอย่างแรกที่เด็กกระทำ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นำไปสู่ความเข้าใจขององค์ประกอบสาระดนตรี และซาบซึ้งทางดนตรี รวมถึงการได้แสดงอารมณ์ของเด็กด้วย การร้องเพลงมีหลายรูปแบบ เช่น การร้องเดี่ยว การร้องหมู่ การร้องประสานเสียง เป็นต้น โดยทั้งหมดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความพึงพอใจ ความสนุกสนาน และความรักในการร้องเพลง รวมทั้งเกิดทักษะในการร้องเพลงอีกด้วย

ในการจัดประสบการณ์ทางด้านการร้องเพลงของเด็กช่วงอายุ 9-11 ปี ครูควรคำนึงถึงวุฒิภาวะทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็ก เช่น

ด้านร่างกาย ต้องคำนึงว่า เพลงที่นำมาสอนมีช่วงเสียงเหมาะสมกับเด็กหรือไม่

ด้านอารมณ์และสังคม ต้องคำนึงว่า เด็กแต่ละวัยจะมีสภาพจิตใจ วุฒิภาวะ และการแสดงอารมณ์ที่แตกต่างกัน เช่น เด็กเล็กจะนึกถึงตัวเองเป็นศูนย์กลาง เด็กโตต้องการเพื่อนและการเป็นที่ยอมรับจากรอบข้าง

ด้านสติปัญญา ครูต้องออกแบบการเรียนรู้ที่ทำให้เด็กเกิดความเข้าใจอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และชัดเจน เช่น หากสอนเรื่องจังหวะ เด็กควรได้ทำกิจกรรมร้อง เล่น เต้น และดูภาพประกอบไปพร้อมกันเป็นต้น

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ดนตรีระดับประถมศึกษาตอนปลาย

การจัดการเรียนรู้ดนตรี ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้สอนต้องมีเทคนิควิธีการสอน และประสบการณ์ในการสอน โดย อาจารย์อรรพรรณ บรรจงศิลป์ ได้นำเสนอวิธีการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1.1 ให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติก่อนแล้วจึงสรุปเป็นทฤษฎี โดยวิธีการนี้ จะทำให้เด็กมีความเข้าใจอย่างชัดเจนจากการได้ลงมือปฏิบัติ เช่น หากต้องการเรียนรู้ในเรื่องของสัญลักษณ์ความดัง-เบาของเพลง อาจเลือกเพลงให้เด็กได้ฟังในลักษณะดังกล่าวก่อน แล้วจึงสรุปเป็นทฤษฎีหรือสัญลักษณ์

1.2 ให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ ด้วยการให้โอกาสเด็กได้แสดงความคิดด้วยตนเองบ่อยๆ เช่น การสร้างสรรค์จังหวะเพลงจากเพลงที่ฟังด้วยตนเอง คิดทำทางเพื่อประกอบเพลง หรือ ทำการแต่งเพลงโดยมีครูคอยแนะแนวทางไว้ให้

1.3 นำกิจกรรมทางดนตรีหลายๆด้าน มาบูรณาการผสมผสานในกิจกรรมการสอนแต่ละครั้ง คือการฟัง การร้อง การเล่นดนตรี การเคลื่อนไหว การอ่าน-เขียน และการสร้างสรรค์ ในทุกๆกิจกรรม ควรมีความสัมพันธ์กันและบูรณาการร่วมกันได้ เช่น การให้เด็กได้ร้องเพลง และคิดทำทางประกอบเพลงไปด้วย

1.4 การสอนให้เชื่อมโยงบูรณาการกับรายวิชาอื่น การสอนดนตรีสามารถเป็นสื่อกลางในการบูรณาการเข้ากับวิชาอื่นๆ เช่น หากครูสอนเพลงนก ครูอาจโยงไปวิชาวิทยาศาสตร์เรื่องสัตว์มีปีก และสัตว์ไม่มีปีก ความเป็นอยู่ไปจนถึงการตัดไม้ทำลายป่าซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของนกอีกด้วย

1.5 การสอนโดยเน้นลักษณะนิสัย ครูต้องคำนึงถึงว่า ไม่ได้เพียงแค่สอนแค่เพียงให้ถูกต้องสมบูรณ์ หรือสอนให้เด็กเป็นศิลปินดนตรีเพียงอย่างเดียว แต่ครูต้องสอนถึงทักษะชีวิตที่ดีงามให้เด็กอีกด้วย ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาลักษณะนิสัยควบคู่กับทักษะความรู้ เช่น การฝึกให้รู้จักมารยาทในการรับชมการแสดงขณะที่มีการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ได้ดำเนินการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเชิงปฏิบัติการ และข้อคิดเห็นจากการประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้พิจารณานำไปปฏิบัติตามบริบทและความต้องการของผู้เรียนในสถานศึกษาต่อไป โดยในครั้งนี้นำผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาเป็น 2 ส่วนคือ 1) ผลกระทบของโควิด-19 ต่อระบบการศึกษาไทย และ 2) มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

1. ผลกระทบของโควิด-19 ต่อระบบการศึกษาไทย

จากการสังเคราะห์ผลการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 ด้านผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย พบว่า มีผลกระทบต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย ออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านผู้เรียน พบว่า เมื่อปรับวิธีการรู้เป็นการเรียนรู้ที่บ้าน ในรูปแบบออนไลน์ ผู้เรียนได้รับผลกระทบในเรื่องของความพร้อมของอุปกรณ์การเรียน อินเทอร์เน็ตและด้วยระยะเวลาของการเรียนทางไกลหรือเรียนออนไลน์ เป็นระยะเวลานานในช่วงการแพร่ระบาด จึงส่งผลให้ผู้เรียนมี

ความเครียด ความวิตกกังวล ในการเรียน ความพยายามในการเรียนลดน้อยลง ขาดแรงจูงใจในการเรียน ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะการปฏิบัติน้อยลง ไม่ได้ทำกิจกรรมการเรียนร่วมกับเพื่อน และเกิดการเสียโอกาสในการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกและการปฏิบัติจริง

1.2 ด้านครูผู้สอน พบว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ได้รับผลกระทบในส่วนของการงานที่มากขึ้นทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านของงานสนับสนุนการศึกษาอื่นๆ ครูมีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานในสถานการณ์โควิด-19 ครูมีความกังวลว่าผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจะตกต่ำลง ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอน ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องมากขึ้นยังส่งผลให้ครูต้องพัฒนาตัวเองมากขึ้นในด้านการใช้สื่อเทคโนโลยี

1.3 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษาต้องปรับการบริหารจัดการ ด้านของหลักสูตรสถานศึกษา เวลาเรียน และวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สนองนโยบายทั้ง 5 รูปแบบ พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผสมผสานกันหลายรูปแบบ สถานศึกษาขนาดเล็กและอยู่ในพื้นที่ห่างไกล มักใช้รูปแบบการเยี่ยมบ้าน มีเอกสารใบงานส่งให้ผู้เรียน (On hand) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่านดาวเทียม (On air) ส่วนในสถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบออนไลน์ (On line) เข้ามาผสมอีกรูปแบบหนึ่ง นอกจากนี้ ในสถานการณ์โควิด-19 สถานศึกษามีการกระชับหลักสูตรและเนื้อหาสาระการเรียนการสอนโดยเน้นกลุ่มสาระวิชาหลัก ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา เน้นเนื้อหาสาระที่จำเป็นก่อน

1.4 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า สถานศึกษาต้องปรับวิธีการกำกับติดตามผลการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลในช่วงสถานการณ์โควิด-19 พบว่า มีการนำการวัดประเมินผลที่หลากหลายมาใช้ เช่น การวัดผลเชิงประจักษ์ การประเมินผลตามสภาพจริง การประเมินผลแบบออนไลน์ เป็นต้น และยังส่งผลต่อการวัดและประเมินผลระดับชาติ (O-NET) ให้เป็นไปตามความสนใจของผู้เรียน และยกเลิกการใช้คะแนนผลสอบ (O-NET) ในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยในปี 2565

1.5 ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 จำเป็นต้องใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญ สถานศึกษามีการปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อการสอนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง พัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น เพื่อให้ครูได้ใช้แพลตฟอร์มหรือแอปพลิเคชันในการจัดการเรียนการสอนได้ เช่น Zoom meeting, Google classroom, Google meet, YouTube, Facebook และ Line application เป็นต้น และยังพบปัญหาในด้านของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้านสื่ออุปกรณ์ ของผู้ปกครองบางรายที่ยังมีข้อจำกัด จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

1.6 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน พบว่า ผลกระทบด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดขึ้นอย่างชัดเจน โดยผลการศึกษาล่าสุดในปี 2565 เกี่ยวกับภาวะถดถอยทางการ

เรียนรู้ของผู้เรียนในสถานการณ์โควิด-19 นั้น ภาพรวมของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการรับรู้ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ระดับปานกลาง โดยผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีความถดถอยผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในวิชา ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มากที่สุดตามลำดับ

2. มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

จากการสังเคราะห์ผลการวิจัย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการประชุมสัมมนา ได้สรุปและจัดทำเป็น “มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้” ขึ้น โดยใช้หลักการ RECOVER ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้

ที่มา : สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (2565 : 14)

2.1 Redesigning new learning process ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ที่ตอบสนองบริบทความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของผู้เรียน ประกอบไปด้วย

2.1.1 การปรับหลักสูตรสถานศึกษา

2.1.2 การปรับรูปแบบและวิธีการวัดและประเมินผล

2.1.3 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและเชื่อมโยงประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน

2.1.4 การจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองหรือกำกับตนเองในการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน

2.1.5 การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล

2.1.6 การจัดกิจกรรมที่พัฒนาทักษะสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน

2.1.7 การพัฒนารูปแบบห้องเรียนเคลื่อนที่

2.1.8 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Hybrid Learning)

การออกแบบ พัฒนา และจัดสรรสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย

2.2 Empowering teachers and principals เสริมสร้างพลังพัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบไปด้วย

2.2.1 การพัฒนาเทคนิคการสอนของครู

2.2.2 การพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของครู

2.2.3 การปรับบทบาทครูให้เป็นโค้ชหรือผู้อำนวยการความสะอาดในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยพัฒนากระบวนการโค้ชเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน

2.2.4 การปรับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาเป็น Super coach ในการจัดการเรียนรู้โดยพัฒนากระบวนการทัศน์ใหม่ เสริมสร้างวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ในการบริหารและจัดการเรียนรู้

2.2.5 การใช้รูปแบบและวิธีการพัฒนาที่เน้นการปฏิบัติและสามารถนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนได้

2.2.6 การจัดให้มีศูนย์พัฒนาครูเพื่อฟื้นฟูคุณภาพการเรียนรู้ในระดับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา

2.3 Collaborating effective learning with stakeholders สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ระหว่างสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย

2.3.1 การจัดทำหลักสูตรหรือคู่มือสำหรับผู้ปกครอง

2.3.2 การสร้างปฏิสัมพันธ์และสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครูผู้สอน และผู้ปกครอง

2.3.4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนรู้

2.3.4 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการฟื้นฟูการศึกษาจากภาคส่วนต่าง ๆ

2.4 Open educational resources พัฒนาค้นหาสื่อดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้แบบเปิด และเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ประกอบไปด้วย

2.4.1 การพัฒนาค้นหาสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้แบบเปิดเพื่อเป็นคลังสื่อกลางในการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครู ผู้เรียน และผู้ปกครอง

2.4.2 การบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นโดย
ออกแบบระบบกลางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นได้อย่างสะดวกและ
รวดเร็ว

2.5 Valuing positive attitudes and well-being สร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้
และสุขภาวะที่ดีของผู้เรียนทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต

2.5.1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้

2.5.2 การส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาสุขภาพกายและสุขภาพจิต

2.5.3 การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต

2.5.4 การส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีให้แก่ผู้เรียน

2.5.5 การจัดตั้งระบบช่วยเหลือด้านสุขภาพจิต สังคม และอารมณ์ ของ
ผู้เรียนขึ้นในสถานศึกษา

2.5.6 การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่มีคุณภาพระหว่างครูและผู้เรียนทั้งใน
ห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2.6 Elevating learning with Edtech ยกกระตือรือร้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยี
อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2.6.1 การจัดสรรอินเทอร์เน็ตฟรีเพื่อการศึกษา

2.6.2 การจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ และโปรแกรมที่ทันสมัยแก่สถานศึกษา
และครูผู้สอน

2.6.3 การจัดตั้งศูนย์สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาในระดับจังหวัด/เขต
พื้นที่การศึกษา

2.6.7 การเร่งพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.6.8 การสนับสนุนค่าใช้จ่ายหรืออุปกรณ์แก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ทางไกล

2.7 Regarding safety and welfare จัดสวัสดิการ ความปลอดภัย และสร้างขวัญ
กำลังใจ ประกอบไปด้วย

2.7.1 การจัดสวัสดิการในการเดินทางและประกันความปลอดภัยให้แก่ครู
ที่ออกปฏิบัติงานนอกสถานศึกษา

2.7.2 การมีระบบสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูที่ทุ่มเท เสียสละ และ
อุทิศตน เพื่อการเรียนการสอน

2.7.3 การเสริมสร้างระบบและกลไก การดูแลความปลอดภัยของ
สถานศึกษาให้แก่ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

3. การจัดการศึกษาในยุคปกติใหม่ (New Normal)

พระมหาจักรพล สิริธโร (2564 : 349) กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในความปกติใหม่ ดังนี้

3.1 การเรียนผ่านระบบแบบออนไลน์ 100%

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนลักษณะนี้เหมาะสมกับโรงเรียนที่มีความพร้อมทั้ง ด้านระบบการเรียนการสอน หลักสูตรผ่านระบบแบบออนไลน์ อีกทั้งผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ ผู้ปกครองมีความพร้อมในการช่วยเหลือ สนับสนุน รวมทั้งมีเครื่องมือสนับสนุนในการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต

3.2 การเรียนในห้องเรียน

การจัดการเรียนการสอนแบบนี้เหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีนักเรียนไม่มาก และมีพื้นที่ที่มากพอสำหรับปฏิบัติตามนโยบายการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลหรือการเว้นระยะห่างทางสังคม เพื่อรักษาระยะห่างและการดูแลสุขภาพอนามัยของผู้เรียนได้

3.3 การเรียนผสมผสานแบบออนไลน์และออนไซต์

การจัดการเรียนการสอนแบบนี้เหมาะกับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนมาก และยังไม่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนระบบออนไลน์มาก่อน โดยอาจจัดการเรียนการสอนโดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อสลับวันกันมาเรียน เพื่อให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบรักษาระยะห่างได้ หรือโรงเรียนเลือกวิชาที่มีการปฏิบัติหรือต้องเรียนรู้ร่วมกันมาจัดการเรียนที่ห้องเรียน และวิชาอื่นให้จัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์

3.4 การเรียนแบบโฮมสคูล

การจัดการเรียนการสอนรูปแบบนี้ไม่ค่อยมีการนำมาใช้ในประเทศไทยมากนัก แต่คาดว่าจะการเรียนในรูปแบบนี้จะมีเพิ่มมากขึ้นในประเทศ เนื่องจากผู้ปกครองอาจมีความกังวลเรื่องความปลอดภัยด้านสุขภาพของบุตรหลานมากขึ้น หรืออาจเป็นการเรียนหลักสูตรออนไลน์ควบคู่กับการจัดครูเฉพาะวิชาสอนที่บ้านประยุกต์กับหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

สุวิมล มธูรส (2564 : 39) กล่าวถึง การออกแบบการเรียนรู้ในยุคปกติใหม่ ไว้ว่า มีจุดเน้นอยู่ที่การทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่เป็นการเรียนรู้เชิงลึก คือ รู้จริง รู้ชัด นำไปประยุกต์ใช้ และสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ การออกแบบการเรียนรู้ที่จะตอบสนอง

จุดเน้นดังกล่าวควรดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ความสนใจ ของผู้เรียนว่าอะไรที่สามารถกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจ ในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะมีสิ่งกระตุ้นแตกต่างกัน หากผู้สอนสามารถค้นพบสิ่งกระตุ้นความสนใจดังกล่าวจะเป็นจุดเริ่มต้นของพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ของผู้เรียนเช่น ความกระตือรือร้น การแสวงหาความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น

2. วิเคราะห์สาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ ของผู้เรียน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความความสงสัยใคร่รู้ของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ จะช่วยทำให้ผู้เรียนใช้พื้นที่การเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง ตรงกันข้ามหากกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับความสนใจผู้เรียนจะมีพฤติกรรมไม่อยากเรียนรู้

3. วิเคราะห์แพลตฟอร์ม และวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน การวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ช่วยทำให้ผู้เรียนมีทางเลือกที่จะเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของตนเอง (หลายเส้นทางเป้าหมายเดียวกัน) สำหรับแพลตฟอร์ม การเรียนรู้นั้น อาจจะเป็นการเรียนรู้บนโลกออนไลน์ การเรียนรู้ที่โรงเรียน การเรียนรู้ที่บ้าน การเรียนรู้ที่ชุมชน ส่วนวิธีการเรียนรู้ควรเน้นวิธีการเรียนรู้ตามแนวทาง Active Learning ในทุกแพลตฟอร์ม เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ สะท้อนคิด และถอดบทเรียนเป็นแก่นของความรู้ซึ่งการถอดบทเรียนจะช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้เชิงลึก

4. เตรียมทรัพยากรการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้ในแต่ละแพลตฟอร์ม และวิธีการเรียนรู้ ขั้นตอนนี้จะช่วยทำให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกพื้นที่การเรียนรู้ของตนเองในลักษณะการเรียนรู้ส่วนบุคคลหรือการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่อและมุ่งมั่นอยู่กับการเรียนรู้ของตนเอง

5. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะเปิดพื้นที่การเรียนรู้ 5 ประการ ได้แก่ 1) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง 2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกแบบและใช้วิธีการเรียนรู้ของตนเอง 3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินเพื่อพัฒนาตนเอง 4) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อส่วนรวม และ 5) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสะท้อนคิดตนเอง เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ครั้งใหม่หากผู้สอนเปิดพื้นที่การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้มากเท่าใด การเรียนรู้เชิงลึกจะเกิดขึ้นได้มากเท่านั้น

6. ประเมินประสิทธิภาพของแพลตฟอร์ม และวิธีการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้ใช้ในการจัดการเรียนรู้ว่าสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการประเมินในส่วนนี้จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีพื้นที่การเรียนรู้มากขึ้น

4. การจัดการเรียนรู้ดนตรีในสถานการณ์ Covid-19

นัฏฐิกา สุนทรธนพล และวรภพ ประสานตรี (2564 : 170-173) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ดนตรีในสถานการณ์ Covid-19 ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ ก่อนหน้านี้นี้ยังไม่ได้ได้รับความนิยมในการจัดการเรียนรู้ เนื่องด้วยผู้สอนอาจจะไม่มีแรงผลักดันในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ การเกิดสถานการณ์โรคระบาดจึงมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก การสอนปฏิบัติเครื่องดนตรี ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติแบบเดี่ยวหรือแบบกลุ่ม ในการจัดการเรียนรู้แบบเดิมนั้นมีการสอนแบบมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันไม่สามารถที่จะทำแบบเดิมได้ ผู้สอนจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอน โดยการนำสื่อ นวัตกรรม และ สื่อสังคมออนไลน์ เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

ณัฐศรัณย์ ทฤษฎีคุณ และคณะ (2564 : 69-73) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ดนตรีในสถานการณ์ Covid-19 ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ ผู้สอนต้องมีการเตรียมการและวางแผนการสอน ให้สามารถเลือกใช้กิจกรรมต่างๆ มาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่คาดว่าจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผน ผู้สอนควรมีการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการซักถามและเปลี่ยน มีการวัดประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกของผู้เรียน จัดการเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ง่ายต่อการเข้าใช้งานของผู้เรียน ผู้เรียนจะสามารถฝึกฝนทักษะสวดทุกที่ทุกเวลา เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะทำให้ทักษะด้านดนตรีเกิดการพัฒนามากขึ้น

Madalina D.R et al (2021 : น.8) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ดนตรีในสถานการณ์ Covid-19 ไว้ว่า ข้อดีของการจัดการเรียนรู้รูปแบบออนไลน์ คือการที่เป็นการเปิดกว้างให้ผู้เรียน มีโอกาสเข้าถึงเนื้อหาการเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา ลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการเดินทาง ด้านที่พัก และค่าเล่าเรียน และการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการวัดและประเมินผลในทักษะด้านดนตรีผู้เรียนต้องทำการบันทึกวิดีโอเป็นผลงานเพื่อนำไปประเมินผล จึงทำให้ผู้เรียนจะได้พัฒนาทักษะผ่านการทำซ้ำ ช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนดีขึ้น ผู้เรียนจะได้วิเคราะห์ตนเองและปรับปรุงพัฒนาผลงานของตนเอง

ดังที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า การจัดการเรียนรู้ดนตรีในสถานการณ์ Covid-19 นั้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์เข้ามามีบทบาทมากที่สุด ผู้สอน จึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอน โดยการนำสื่อเทคโนโลยี และสื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาท ผู้สอนต้องมีการเตรียมการและวางแผนการสอนที่หลากหลาย ทั้งรูปแบบการเรียนรู้ และรูปแบบการวัดประเมินผล โดยข้อดีของการเรียนดนตรีแบบออนไลน์ ที่มีการวัดประเมินผลโดยการใช้สื่อเทคโนโลยี คือ การที่ผู้เรียนได้ฝึกฝน และทำซ้ำ จนเกิดความชำนาญ ผู้เรียนสามารถประเมินและวิเคราะห์ตนเองได้ก่อนที่จะส่งผลงานให้ผู้สอนต่อไป

หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย

1. ความสำคัญของการขับร้องเพลงไทย

ท้วม ประสิทธิกุล (2529 : 191) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการขับร้องเพลงไทย ไว้ว่า วิชาขับร้องเพลงไทยนั้นบางคนมีความเข้าใจว่าไม่ยาก ถ้ารู้เพียงแค่ผิวเผิน จะรู้สึกว่าการขับร้องเพลงไทยในแต่ละเพลงนั้นฟังดูเหมือนๆ กัน ศิลปะแห่งการขับร้องเพลงไทยไม่มีอุปกรณ์ที่เป็นชิ้นส่วนเหมือนศิลปะประเภทอื่นๆ ที่สามารถหยิบยืมมาใช้กันได้ ส่วนอุปกรณ์ของการขับร้องเพลงไทยนั้นไม่สามารถยืมของใครได้ เป็นสิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้น เราไม่สามารถที่จะสัมผัสหรือแก้ไขอุปกรณ์แห่งการขับร้องเพลงไทยได้ อุปกรณ์ที่ว่ำนั่นก็คือ ปาก แก้ม คาง ลิ้น จมูก คอ เสียง ลม

เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม (2553 : 1-2) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการขับร้องเพลงไทย ไว้ว่า การขับร้องเพลงไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทย เป็นศิลป์ด้านการขับร้องเพลงไทยที่นักร้องเพลงไทยหรือคีตกวีคิดค้นและประดิษฐ์กลวิธีเทคนิคต่างๆ ขึ้นด้วยปัญญา เป็นเสียงที่เลียนแบบธรรมชาติ โดยไม่มีอุปกรณ์เป็นรูปธรรม

ดังที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ความสำคัญของการขับร้องเพลงไทย คือ วัฒนธรรมของชาติไทย ที่ไม่มีอุปกรณ์เป็นรูปธรรม อุปกรณ์หรือเครื่องมือของการขับร้องเพลงไทยนั้น ก็ล้วนแต่เกิดจากธรรมชาติได้แก่ ปาก แก้ม คาง ลิ้น จมูก คอ เสียง และลม ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ไม่สามารถจะสัมผัสอุปกรณ์หรือแก้ไขได้

2. ความหมายของการขับร้องเพลงไทย

มนตรี ตราโมท (2531 : 2,21) กล่าวว่า ขับ คือการเปล่งเสียงออกไปอย่างเดียวกับร้อง (ดูคำว่าร้อง) แต่การขับมักใช้ในงานที่มีความยาวไม่แน่นอน การเดินทำนองเป็นเพียงแนวทางเท่านั้น และถ้อยคำเป็นสำคัญ ทำนองต้องนุ่มนวลถ้อยคำ เช่น ขับเสภา เป็นต้น การขับกับร้อง มีวิธีที่คล้ายคลึงและมักจะระคนปนกันอยู่ จึงมักจะเรียกรวมๆ กันว่า “ขับร้อง” ร้อง คือการเปล่งเสียงออกไปให้เป็นทำนอง จะมีถ้อยคำหรือไม่มี หรือมีแต่สระอะไรก็ได้ แต่ต้องถ้อยทำนองเป็นสำคัญ ถ้อยคำต้องนุ่มนวลเข้าหาทำนอง เช่น ร้องเพลงต่างๆ เป็นต้น

มนตรี ตราโมท (2538 : 110-112) ในหลักทฤษฎีทางดุริยางคศิลป์ไทยนั้น องค์ประกอบทางดนตรีที่สำคัญที่เป็นหลักการขับร้อง มี 4 อย่าง คือ เสียง ทำนอง จังหวะ และ ถ้อยคำ หรือหากกล่าวโดย จำแนกคือ การผนวกรวมเอาองค์ประกอบทางดนตรี 3 ประการแรก คือ เสียง ทำนอง จังหวะ รวมเข้ากับ หลักการถ่ายทอดเสียงผ่าน “ถ้อยคำ” หรือ “คำร้อง”

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2546 : 95) ร้อง มีความหมายเป็น 2 กรณี คือ

1. หมายถึงการเปล่งเสียงออกเป็นทำนองต่างๆ ที่เรียกว่า "ร้องเพลง" ตามปกติทำนองที่ว่านี้จะต้องมีถ้อยคำที่เป็นเนื้อร้องประกอบไปด้วย แต่ถึงจะไม่มีก็ไม่เป็นไร ขอให้เปล่งเสียงออกมาเป็นทำนองก็เรียกว่าร้องเพลงแล้วถ้ามีถ้อยคำบรรจุเป็นเนื้อร้องอยู่ ท่านให้ถือเอาทำนองเป็นหลักสำคัญ ถ้อยคำจะต้องโอนเข้าหาทำนองไม่ใช่ทำนองนุ่มนวลเข้าไปหาถ้อยคำเหมือนอย่างการขับ (โปรดดูคำว่า "ขับ") ทั้งนี้เพราะทำนองในการร้องนั้น มีจังหวะกำกับอยู่ว่าต้องมีอัตราเท่านั้นๆ มีความยาวเท่านั้นๆ จะร้องเลื่อนไหลออกนอกจังหวะไปเหมือนอย่างการขับไม่ได้เป็นอันขาด ขอให้สังเกตว่า การร้องเพลงพื้นเมืองนั้น ถึงจะใช้คำว่า "ร้อง" ก็จริง แต่ลักษณะมันเป็นอย่างขับมากกว่า ไม่เชื่อลองฟังเพลงเพลงปรบไก่ เพลงพวงมาลัย ดูกี่ได้ จะเห็นว่าเขานุ่มทำนองเข้าหาถ้อยคำทั้งนั้น ด้วยเหตุนี้ทำนองจึงมีความยาวไม่แน่นอน จึงน่าจะเรียกว่าขับมากกว่าอาจจะเป็นเพราะว่าการขับกับร้องนั้น มีวิธีการบางอย่างที่คล้ายคลึงกันจนทำให้คนเรียกสับสนกันไปด้วยเหตุนี้ละกระมัง ท่านจึงได้นิยมเรียก ๒ ข 2 คำติดต่อกันไปเป็น "ขับร้อง" และในสมัยหนึ่งคำว่า "ขับร้อง" นี้ได้ใช้กันแพร่หลายมาก แต่ความจริงเมื่อมันไม่เหมือนกันก็ควรแยกกันเสียให้เด็ดขาดว่าอันไหนเป็นร้อง เช่น ร้องส่งร้องคลอ ฯลฯ และอัน

ไไหนเป็นขับ เช่น ขับเสภา ขับไม้ เหล่านี้เป็นต้น การร้องเพลงแยกได้เป็นร้องส่ง ร้องคลอ ร้องลำลอง และร้องเคล้า (โปรดดูคำว่า "ส่ง" "คลอ" "ลำลอง" และ "เคล้า" ประกอบไปด้วย)

2. หมายถึงลูกฆ้องที่มีเสียงกังวานแจ่มใส ลูกฆ้องชนิดนี้ท่านเรียกว่ามัน "ร้อง" ดี ถ้าไม่มีเสียงกังวานแจ่มใสดังกล่าวก็ว่า "มันไม่ใคร่ร้อง"

เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม (2553 : 16-17) ได้กล่าวถึง ความหมายของการขับร้องเพลงไทยไว้ว่า การขับร้องเพลงไทยคือการขับร้องอย่างไพเราะประณีตละเอียดอ่อน ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตาม การขับร้องเพลงไทยที่ขับร้องอย่างประณีตและละเอียดอ่อน เรียกอีกอย่างว่า "คีตศิลป์ไทย" ซึ่งเป็นคำสมาสระหว่างคำสองคำคือคำว่า "คีตะ" และคำว่า "ศิลป์" แปลความหมายได้ว่า การแสดงออกซึ่งอารมณ์สะท้อนใจให้ประจักษ์แก่ผู้ฟังด้วยการขับร้อง การรู้จักจัดระดับเสียงมาเรียบเรียงด้วยความประณีตละเอียดอ่อน และปรุงแต่งให้เกิดความไพเราะอย่างมีกระบวนการ ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามได้ คีตศิลป์ แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือ 1) การร้อง 2) การพากย์ และ 3) การขับ โดยศิลปะทั้ง 3 ประเภทนี้ เป็นศิลปะที่ได้รับการสืบทอดต่อกันมา เป็นเวลานาน และเป็นศิลปะที่ประณีต ละเอียดอ่อน และมีแบบแผน

ชัยทัต โสพระขรรค์ (2560 : 48) ความหมายของการขับร้องเพลงไทยไว้ว่า คีตศิลป์เป็นคำสมาสระหว่าง คีต และ ศิลป์ ที่มีความหมายถูกจำกัดอยู่ที่ก้ากัปกริยาการเปล่งเสียงและส่งเสียงร้อง ไม่ว่าจะโดยคนหรือสัตว์ ล้วนกระทำเพื่อสุนทรีย์ะ ดังนั้น เมื่อแปลจากรากศัพท์ จะได้ความหมายว่า วิชาที่ว่าด้วยการขับร้องอันสำเร็จแล้ว (ด้วยฝีมือ)

สิริลักษณ์ ศรีทอง (2556 : 79) ความหมายของการขับร้องเพลงไทยไว้ว่า ลักษณะการประดิษฐ์เสียงที่เปล่งออกมาในรูปแบบ ถ้อยคำ การใช้เทคนิคเอื้อนต่างๆ ร่วมกับการทำนองเพลงและจังหวะ ด้วยความประณีต และบรรจง จนสามารถทำให้สื่อสารอารมณ์ ความหมายของบทเพลงได้อย่างไพเราะกลมกลืน

ดังที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ความหมายของการขับร้องเพลงไทย คือศิลปะที่ใช้เทคนิคและกลวิธีที่หลากหลาย ด้วยการเปล่งเสียงออกมา ด้วยรูปแบบถ้อยคำ สามารถสื่อสารอารมณ์เพลงให้ผู้ฟังทราบและเข้าใจความหมายของเพลง ได้อย่างไพเราะกลมกลืน

3. หลักการขับร้องเพลงไทย

สุรางค์ ดุริยพันธ์ (2552 : 42-65) ได้กล่าวถึง หลักการขับร้องเพลงไทยว่า การขับร้องเพลงไทยจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่ถูกต้องทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นเนื้อร้อง ทำนอง เสียงเอื้อน ถ้อยคำ จังหวะ สำเนียง ในการขับร้อง

สุดารัตน์ ชาญเลขา (2541 : 1-3) ได้กล่าวถึง หลักการขับร้องเพลงไทยว่า การขับร้องเพลงไทยเบื้องต้นควรเริ่มจากฝึกเปล่งเสียงให้ตรงกับเสียงดนตรี ฝึกเอื้อนให้ไพเราะ ในการร้องเพลงไทย นิยมนั่งพับเพียบ วางส้นเท้าให้ปกติ ผู้ขับร้องเพลงไทยต้องมีจังหวะที่ดี ออกเสียงอักขระได้ชัดเจน แบ่งวรรคตอนบทร้องได้อย่างเหมาะสม และฝึกการผ่อนลมหายใจให้ถูกที่

ท้วม ประสิทธิกุล (2539 : 214-218) หลักพื้นฐานในการสอนขับร้องเพลงไทยของครูท้วม เริ่มต้นจากฝึกให้ผู้เรียนออกเสียงทั้ง 7 เสียง ตามโน้ตเพลงไทยให้ตรงตามระดับเสียงมาตรฐาน ฝึกนั่งพับเพียบให้ถูกวิธีของการร้องฝึกหายใจให้ถูกต้อง ฝึกวิธีการเปล่งเสียงเอื้อน ครูท้วมเริ่มต้นสอนจากเพลงต้นเพลงฉิ่ง สามชั้น ซึ่งเป็นเพลงที่มีทำนองเรียบ ๆ ไมโลดโผน มีกลอนเสียงเชื่อมกัน สอนให้รู้จักอัตราจังหวะของหน้าทับ คุณสมบัติของผู้ขับร้องเพลงไทยที่ดีตามทัศนะของครูท้วม นอกจากผู้ร้องจะมีกระแสนเสียงที่แจ่มใสแล้วนั้น ต้องมีกำลังเสียงดี รักษาระดับเสียงให้สม่ำเสมอ รู้จักที่หายใจ วิธีการผ่อนลมหายใจ การแบ่งคำร้อง แมนเสียง แมนเพลง แมนจังหวะ ออกเสียงอักขระชัดเจบดี มีสมาธิ รู้จังหวะหน้าทับ เข้าใจเพลง เข้าใจบทร้องและอารมณ์ของเพลง เน้นถ้อยคำพอดี ร้องให้กลมกลืนกับเสียงดนตรี

ดังที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า หลักการขับร้องเพลงไทยต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักดุริยางคศาสตร์ การเปล่งเสียงให้ถูกอักขระวิธี รวมถึงลักษณะท่าทางในการขับร้องอย่างมีระเบียบเรียบร้อย รวมทั้งต้องมีความเข้าใจในจังหวะ หน้าทับ และการศึกษาบทขับร้อง รวมถึงการแสดงออกทางอารมณ์ของบทเพลง ให้มีความสอดคล้อง ทำให้เกิดสุนทรีย์อย่างสมบูรณ์แบบ

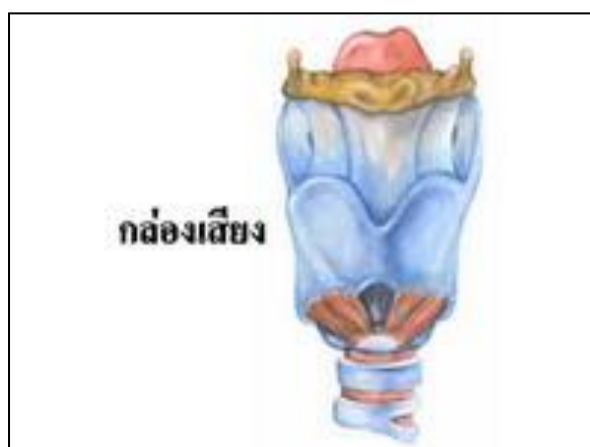
4. องค์ประกอบของการขับร้องเพลงไทย

การศึกษาเรื่ององค์ประกอบของการขับร้องเพลงไทยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแบบแนวคิดของ เจตชนินทร์ จิรสันติธรรม จากหนังสือ ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย พบว่า กล่าวถึงเรื่ององค์ประกอบของการขับร้องเพลงไทย สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

- 4.1 อวัยวะที่ใช้ในการขับร้องเพลงไทย
- 4.2 วิธีการเปล่งเสียงและกำหนดลมหายใจ
- 4.3 เทคนิคการขับร้องเพลงไทย
- 4.4 การระวังรักษาเสียง

4.1 อวัยวะที่ใช้ในการขับร้องเพลงไทย

กล่องเสียงเป็นอวัยวะสำคัญที่ใช้ในการขับร้องเพลงไทยที่อยู่บริเวณลำคอตรงกลางคอนูนแหลม เรียกว่า "ลูกกระเดือก" ส่วนนี้จะเห็นได้ชัดในผู้ชาย ห่อหุ้มด้วยแผ่นกระดูกอ่อน ส่วนบนมีกระดูกอ่อนชิ้นหนึ่งพับ เปิด - ปิด เมื่อสูดลมหายใจเข้า - ออกและปิดเมื่อมีการกลืนอาหารหรือน้ำ ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กล่องเสียง

ที่มา : ปารยะ อาศนะเสน (2565, ออนไลน์)

4.1.1 กลไกการทำงานของกล่องเสียง

กล่องเสียง มีหน้าที่เปิดให้ลมผ่านไปยังเส้นเสียง เพื่อสร้างเสียง ซึ่งจะสั่นสะเทือนในลักษณะต่างกันเพื่อสร้างเสียงในระดับต่างๆ และสร้างคุณภาพเสียงที่ต่างกันกล้ามเนื้อที่มีหน้าที่ยึดกล่องเสียงให้อยู่ในส่วนของคอ การจะทำให้กล้ามเนื้อในส่วนคอทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดผลผลิตของเสียงที่ดี ได้ตามต้องการต้องอาศัยท่าทางการยืน การยกอกไว้เสมอ และการควบคุมการทำงานของกล่องเสียงที่เกิดขึ้นภายในร่างกาย เสียงเกิดจากการที่เส้นเสียงถูกดึงเข้าหากันอย่างนุ่มนวลเป็นจุดมุ่งหมาย

หลักของนักร้อง เพราะการสามารถเปล่งเสียงขับร้องอย่างนุ่มนวลได้ คือ การร้องเพลงได้ไพเราะ การจะเปล่งเสียงได้นุ่มนวล ขึ้นอยู่กับการจัดการทำงานของกล้ามเนื้ออย่างเหมาะสมและการทำงานของลมหายใจที่เข้ากันได้ดี ควรหลีกเลี่ยงการเปล่งเสียงอย่างรุนแรงโดยใช้ลมอย่างกระตุก คือ การใช้ลมในการเริ่มต้นเปล่งเสียงมากเกินไป หรือการใช้เสียงที่ทะลักจากหลอดลมส่วนบนที่เรียก กลอตตัล แอทแทค (glottal attack) ซึ่งเป็นการทำลายเส้นเสียงทำให้มีคัมขึ้นที่เส้นเสียงและเส้นเสียงไม่สามารถทำงานได้ตามปกติเนื่องจากมีลมแทรกดันนั้นจะทำให้เสียงแหบหรือมีเสียงที่แตกพร่าและเสียงไม่ใส ซึ่งอาการนี้หากไม่รักษาให้หายจะกลายเป็นเรื้อรังที่จะทำให้เสียงแหบถาวร"

ช่วงเสียง (register) เกิดจากการทำงานร่วมกันในลักษณะต่างๆ ของกล่องเสียงกับส่วนกึ่งอวัยวะของเสียงในร่างกาย ความเปลี่ยนแปลงของการทำงานของกล้ามเนื้อในกล่องเสียงจะทำให้ลักษณะของเสียงแตกต่างกัน คือ เส้นเสียงจะสั่นสะเทือนต่างกันเพื่อสร้างเสียงในระดับต่างกัน ได้แก่ ช่วงเสียงเต็ม ช่วงเสียงกลาง ช่วงเสียงสูง

4.1.2 การก้องกังวานของเสียง

การขับร้องเพลงของนักร้องจะคล้ายกับการบรรเลงเครื่องดนตรี ที่ต้องมีจุดก้องกังวานของเสียง การสร้างความก้องกังวานของเสียง เป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนสามารถปฏิบัติได้ และสามารถสร้างเสียงที่มีสีสันแตกต่างกันได้ตามอารมณ์ของเพลง

มนุษย์ใช้ส่วนก้องกังวานเสียงที่ศีรษะ โปรงหน้า คอ และอกส่วนบน เพื่อฝึกการสร้างความก้องกังวานของเสียง ซึ่งในการฝึกฝนทำความเข้าใจกับการ ใช้กล้ามเนื้อภายในร่างกาย จะใช้เวลานานมาก เพราะส่วนมากเป็นกล้ามเนื้อที่อยู่ภายใน ไม่สามารถมองเห็นจากภายนอกได้ ดังนั้นในการฝึกฝนจะต้องทำความเข้าใจกับระบบการทำงานของกล้ามเนื้อเหล่านั้นเสียก่อน จากนั้นใช้ความรู้สึกและใช้จินตนาการในการ ส่งการผ่านสมองให้กล้ามเนื้อเหล่านั้นทำงานอย่างมีประสิทธิภาพตามที่นักร้องประสงค์

การขับร้องเพลงที่ดีจะต้องหายใจเข้าอย่างนุ่มนวลจะทำให้กล่องเสียงลดต่ำ และทำให้ไม่เกร็งลิ้น เพดานอ่อนจะยกขึ้นเมื่อเปล่งเสียงโดยเฉพาะเสียงสูง ทั้งนี้จะเป็นการเพิ่มเนื้อที่ในช่องปากให้มีพื้นที่ในการก้องกังวานเพิ่มมากขึ้น การจัดกล่องเสียงให้ถูกต้องจะทำให้เสียงก้องกังวาน เมื่อนักร้องพบว่าการปรับการทำงานของกล้ามเนื้อที่ในการทำงานของกล้ามเนื้ออย่างไรแล้วจะได้เสียงก้องกังวานตามต้องการ ให้จำลักษณะการเปล่งเสียงนั้นไว้แล้วดำรงเทคนิคนั้นให้อยู่กับตัวตลอดไป จะได้เสียงที่ก้องกังวาน ณ จุดเดิม การวางที่ของเสียงสำหรับนักร้องเป็นสิ่งสำคัญมาก เสียงขับร้องจะต้องมีความก้องกังวานทั้งในขณะร้องดังและร้องค่อย

สิ่งสำคัญ คือ ต้องรักษาเสียงให้คงที่ด้วยการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ ไม่เพียงแต่เสียงสูงที่ควรฝึกเป็นประจำ แต่การใช้เสียงในช่วงกลางและช่วงต่ำก็เป็นเทคนิคที่ต้องฝึกฝนให้อยู่กับตัวเสมอ ทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับอาการกำกวมหายใจที่ถูกต้อง และมีการทำงานของกล้ามเนื้อทุกส่วนอย่างสอดคล้องประสานกันเป็นอย่างดี

4.1.3 ตำแหน่งเกิดเสียง

คอ เป็นตำแหน่งที่ใช้ในการขับร้องที่มีเสียงต่ำ และใช้กับพยัญชนะวรรคคะ (กัณฐะ) ซึ่งประกอบด้วยพยัญชนะ ก ข ค ม ง

คอ เป็นส่วนครอบคลุมและผ่านของอากาศ อาหาร น้ำ จากแนวหลังของช่องจมูกหลังเพดานอ่อน จากเพดานอ่อนถึงโคนลิ้น และโคนลิ้นตอนบน โดยจะอยู่หลังกล่องเสียงหรืออยู่บริเวณส่วนล่างของลำคอ เสียงเกิดจากส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น ภายในปากลำคอ ทรวงอก เป็นต้น ที่สำคัญเสียงของคน เกิดจากการสั่นสะเทือนของสายเสียงในลำคอ แต่เสียงที่เกิดขึ้นเป็นเพียงเสียงขั้นต้นเท่านั้น จึงไม่มีความดังกังวานเพียงพอต่ออาศัยอวัยวะอื่นๆ ช่วยปรับแต่งให้เสียงดังกังวาน และมีระดับเสียง ต่ำ เสียงกลางเสียงสูง บริเวณที่ช่วยขยายเสียงให้มีระดับของเสียงที่แตกต่างกัน ได้แก่ บริเวณลำคอและทรวงอก ช่วยขยายเสียงระดับต่ำ บริเวณลำคอและโพรงจมูก ช่วยขยายเสียงระดับกลาง บริเวณหน้าผาก และ โพรงกะโหลกศีรษะ ช่วยขยายเสียงระดับสูง

เพดาน เป็นตำแหน่งที่ใช้ประกอบกับพยัญชนะวรรคจะ (तालु) ซึ่งประกอบด้วยพยัญชนะ จ ฉ ช ฌ ญ

ปาก ตำแหน่งนี้ สำหรับการขับร้องเพลงไทย ถือว่าเป็นตำแหน่งที่ใช้ในการขับร้องมากที่สุด เพราะว่าการขับร้องเพลงไทยต้องการเสียงที่ดังออกมาจากลำคอ โดยตรงปากเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ถ้อยคำที่เปล่งออกมานั้นชัดเจน และทำเสียงสระต่างกัน เช่น สระอี อี้ อุ ปากจะปิดเกือบสนิท สระอิ อี ปากขยายวงกว้างเล็กน้อย สระ จะ อา ปากจะกว้างมากขึ้น และริมฝีปากจะเปลี่ยนรูปสระเอ แอ ริมฝีปากเป็นรูปรีแผ่กว้าง เอาะ ออ ริมฝีปากเปิดห่อกลม อุ อุ โอะ โอ ริมฝีปากปิดห่อกลม นอกจากนี้ ปากและริมฝีปากยังใช้ประกอบกับพยัญชนะในวรรคปะ (โอษฐ์) ซึ่งประกอบด้วยพยัญชนะ ป ผ พ ภ ม

ไรฟัน ตำแหน่งนี้รวมเรียกทั้งปุ่มเหงือก ภายในไรฟันเป็นตำแหน่งที่ใช้ประกอบพยัญชนะวรรคตะ (ทันตะ) ซึ่งประกอบด้วยพยัญชนะ ต ถ ธ ฒ

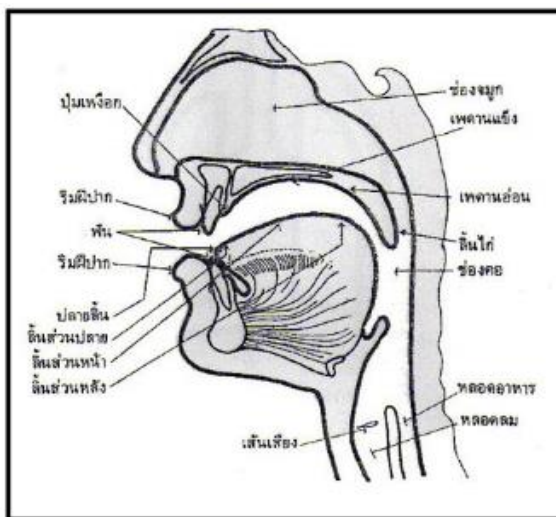
นาสิก ถือ เสียงที่ออกมาจากจมูก เป็นตำแหน่งที่ใช้มากพอสมควรสำหรับการขับร้องเพลงไทย แต่ในวงการขับร้องเพลงไทยไม่นิยมให้ออกเสียงจากจมูก ดังนั้นในการขับร้องจะต้องระวังเสียงไม่ให้ออกจากจมูกโดยตรง แต่จะใช้เป็นบางครั้งเท่านั้น เช่น สำหรับวิธีการเอื้อนเสียง อื้อ เป็นต้น

กะบังลม มีบทบาทสำคัญในการขับร้อง คือ กะบังลมเป็นโครงสร้างที่ประกอบด้วยส่วนที่เป็นกล้ามเนื้ออยู่ที่ขอบ และส่วนที่เป็นพังผืดอยู่ตรงกลาง เมื่อหายใจเข้า กล้ามเนื้อกะบังลมจะหดตัวทำให้ความสูงของโดมนั้นลดลง จะได้เส้นผ่านศูนย์กลางทรวงอกในแนวตั้งเพิ่มมากขึ้น ทำให้ปริมาณของช่องอกเพิ่มขึ้นและปอดขยายตัวเต็มที่

การหายใจออกตามปกติเมื่อไม่ได้ขับร้องเพลงจะเป็นไปตามธรรมชาติโดยอาศัยกล้ามเนื้อส่วนที่ใช้อยู่ตามปกติ แต่การหายใจออกในขณะขับร้องเพลง โดยเฉพาะเพลงไทยจะใช้กล้ามเนื้อหลายส่วนในการควบคุมการหายใจโดยเฉพาะกล้ามเนื้อหน้ากล้ามเนื้อในส่วนที่สำคัญที่ใช้ควบคุมการผ่อนลมหายใจ ให้พอดีกับการใช้งานและการเพิ่มพลังในการเปล่งเสียง กะบังลม จะแบนราบลงเพื่อเป็นการเพิ่มเนื้อที่ในช่องอกให้เก็บลมได้เพิ่มขึ้น กะบังลมเป็นโครงสร้างรูป โดม ทำหน้าที่เป็นผนังกั้นแบ่งระหว่างช่องทรวงอกกับช่องท้อง

ในขณะหายใจออก ออกส่วนบนจะต้องไม่ยุบ การใช้กล้ามเนื้อหน้าท้องในการผลักดันจะเป็นไปอย่างไม่เกร็งแข็ง ควนฝึกการหายใจอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้การหายใจเป็นไป โดยธรรมชาติ และให้คุ้นเคยกับการหายใจเพื่อการขับร้องให้ได้โดยเร็วเมื่อการทำงานของกล้ามเนื้อทุกส่วนที่ใช้ในการหายใจเป็นไปอย่างคล่องตัวและเป็นธรรมชาติ นักร้องจะสามารถใช้เทคนิคต่างๆ ได้มากมาย ซึ่งจะส่งผลให้ร้องเพลงได้ไพเราะและปฏิบัติเทคนิคที่ต้องการได้โดยง่าย

ปอด มีคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับการขับร้อง คือ เป็นตำแหน่งที่ทำให้เกิดเสียงโดยปอดกับอวัยวะต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น โดยจะทำให้เกิดเสียงขึ้นจะต้องอาศัยจิตและสมองเป็นตัวทำให้เกิดเป็นเสียงขึ้น

ภาพที่ 2.3 อวัยวะในการออกเสียง

ที่มา : ปารยะ อาศนะเสน (2565, ออนไลน์)

4.2 วิธีการเปล่งเสียงและการกำหนดลมหายใจ

4.2.1 วิธีการเปล่งเสียงและเปล่งเสียงสระ

การเปล่งเสียง หมายถึง การออกเสียงจากลำคอ ทรวงอก ท้อง และนาสิกได้ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ ไม่ออกเสียงเบาหรือดังจนเกินไป พยายามร้องให้เต็มเสียง การหลบเสียงลงเป็นเสียงต่ำหรือจากเสียงต่ำกลับขึ้นสูงก็ต้องระมัดระวัง ไม่ให้กลายเป็นการบีบเสียงหรือเป็นการฝืนออกเสียงที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ การใช้เสียงหนักเบาต้องเป็นไปตามอารมณ์ของเพลง และจะต้องรักษาระดับเสียงให้คงที่ ไม่สูงหรือต่ำกว่าระดับเสียงดนตรีที่ต้องการ

การเปล่งเสียงคำ หมายถึง ในการขับร้องนั้นไม่ได้มีเพียงการเปล่งเนื้อเสียงเพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องมีการเปล่งเสียงพยัญชนะต้นร่วมกับเสียงสระดังกล่าวมาแล้ว เสียงพยัญชนะต้นจะเปล่งออกมาจากส่วนสร้างเสียงที่แตกต่างกัน เสียงที่เปล่งจากริมฝีปาก เช่น พ บ ว เสียงเปล่งจากฟันและริมฝีปาก เช่น เสียงเปล่งจากลิ้นกับเพดานปาก เช่น ท ค น ล ร เสียงเปล่งจากโคนลิ้นกับเพดานอ่อน เช่น ค ก ง เสียงเปล่งจากลิ้นด้านหน้ากับเพดาน ปาก เช่น ส ช ซ จ และเสียงจากลมหายใจ เช่น ห ฮ เป็นต้น

การเปล่งเสียงสระ หมายถึง การเปล่งเสียงสระแต่ละตัวจะอาศัยการทำงานของกล่องเสียงในรูปแบบที่แตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการก้องกังวานของเสียงในลักษณะที่แตกต่างกันด้วย รวมทั้งการเกิดโอเวอร์โทน คือ เสียงต่างๆ ที่เกิดจากการสั่นสะเทือนของโน้ตพื้นฐาน

เพียงตัวเดียว ลักษณะนี้ทำให้เสียงมีสีสันต่างกัน การเปล่งเสียงสระแต่ละตัวจะใช้ความแรงในการเปล่งเสียงต่างกัน สระที่นุ่มนวลที่สุดคือ สระดู และไถ่โดยตามลำดับดังนี้ สระโอ สระอา สระแอะ สระเอะ สระเอ สระอี สระอิ จะเป็นสระที่ใช้ความแรงในการเปล่งเสียงมากที่สุดการจะเปล่งเสียงสูงบนสระที่ต้องใช้ความแรงในการเปล่งเสียงจะยากที่จะร้องให้นุ่มและค่อย การฝึกซ้อมอย่างละเอียดและการคิดถูกวิธีจะทำให้ปฏิบัติได้โดยง่าย

การเปล่งเสียงสระแต่ละตัวในคำที่เรียกต่อกันในเพลง เป็นอีกเทคนิคหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงในการขับร้อง เพราะการเปล่งเสียงสระแต่ละตัวนั้นจะใช้รูปปากที่แตกต่างกันดังนั้นเมื่อมีการเรียงของสระต่างๆ ต่อเนื่องกันจึงต้องอาศัยการเปลี่ยนรูปปากอย่างชำนาญเพื่อให้ทุกสระและทุกคำมีความชัดเจนและฟังเสนาะโสต การเชื่อมเสียงสระนี้เป็นเทคนิคที่ต้องฝึกการเชื่อมรอยต่อของการเปล่งเสียง เช่นเดียวกับการเชื่อมรอยต่อของช่วงเสียง

เมื่อนักร้องฝึกทักษะการเชื่อมรอยต่อของเสียง และการเปล่งเสียงสระได้อย่างกลมกลืน แสดงว่ามีทักษะสูงพอที่จะสร้างสีสันให้กับเสียงเพลงได้หลายรูปแบบ ตามอรรถรสของเพลง

4.2.2 การกำหนดลมหายใจ

การหายใจเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการขับร้อง วิธีการและขั้นตอนในการฝึกการหายใจ การพยายามเก็บลมหายใจในช่วงหายใจเข้าและผ่อนลมหายใจหายใจออกให้ได้นาน ช่วงหายใจออก คือการเปล่งเสียงนั่นเอง การหายใจได้ถูกต้องตามวรรคตอนของการเอื้อนทำนองและเนื้อเพลงจะช่วยในการร้องเพลงมีความไพเราะยิ่งขึ้น ถ้าสามารถพยายามหายใจเข้าทางจมูกให้ลึกเต็มที่เพื่อเก็บลมหายใจได้นาน แล้วค่อยๆผ่อนลมให้ออกจากปากช้าๆ ขณะที่ขับร้องให้นานที่สุดเท่าที่จะทำได้ สำหรับในการแบ่งช่วงการหายใจอื่นๆ จะง่ายขึ้น การใช้ลมหายใจในการทำงานร่วมกับส่วนต่างๆ ในร่างกาย

เพื่อเปล่งเสียงที่ถูกต้องนั้นเป็นเทคนิคขั้นสูงที่จะฝึกให้การทำงานของกล้ามเนื้อทุกส่วนสอดประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพอย่างเป็นธรรมชาติ

การหายใจเป็นเทคนิคสำคัญสูงสุดที่นักร้องต้องคำนึงถึง หัวใจสำคัญของการร้องเพลงให้ไพเราะอย่างมีคุณภาพของนักร้อง คือ การหายใจ ส่วนเทคนิคพลังลมหายใจหรือการควบคุมการทำงานในการหายใจเพื่อการขับร้องของนักร้องแต่ละคนจะแตกต่างกันไป ดังนั้น การทำให้เป็นสำเนียงต่างๆ ขึ้นได้นั้น ก็ต้องมีหลักในการหายใจให้ถูกต้องหลักการใช้เสียงและกำหนดหลายอย่างจึงจะเป็นทำนองเพลงได้

การหายใจนั้น ครูจะกำหนดตำแหน่งหายใจไว้อย่างแน่ชัด ฉะนั้นผู้ขับร้องต้องจำตำแหน่งที่จะใช้สำหรับหายใจในเพลงแต่ละเพลงให้ได้ เพราะจะทำให้ผู้ขับร้องไม่เหนื่อยง่าย และเพลงก็จะไม่ขาดช่วง เมื่อสามารถกำหนดช่วงหายใจได้แล้ว ต่อจากนั้นคือการแบ่งวรรคตอนบทร้องทำนอง ลีลา ซึ่งการแบ่งช่วงหายใจจัดว่ามีความสำคัญมากต้องมีการกำหนดช่วงหายใจให้

ถูกต้อง เพราะถ้าหายใจผิดที่ คนฟังที่ฟังทางร้องจะสังเกตได้ว่าขาดความไพเราะไปเป็นอันมาก ทั้งผู้ฟังยังไม่สามารถทราบความหมายของคำที่ร้องได้ถูกต้อง ถ้าร้องฉีกพยางค์ อาจจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป เช่น โอ้ละ นอดวง เตือนเอ๋ย อย่างนี้ไม่ถูกต้อง นักร้องควรกำหนดช่วงหายใจในการฝึกร้อง ในช่วงเสียงของตนให้ถูกต้องการที่นักร้องปฏิบัติเทคนิคนี้ได้ จะสามารถนำไปใช้ในการแสดงอารมณ์เพลงได้อย่างลึกซึ้งและสื่อความหมายเพลงได้เป็นอย่างดี

4.3 เทคนิคการขับร้องเพลงไทย

4.3.1 เทคนิคการใช้เสียง

1) คุณภาพของเสียง หมายถึงเสียง ที่ชัดเจนแจ่มใสไพเราะ ซึ่งเกิดจากการร้องเสียง แต่มีใช้การตะเบ็งโดยปกติทั่วไป คนทุกคนมีกระแสเสียงไม่เหมือนกัน เช่น บางคนมีระดับเสียงทุ้มต่ำ บางคนมีระดับเสียงแหลมสูง บางคนมีระดับเสียงปานกลาง ฉะนั้น รสของการร้อง และคุณภาพเสียงแตกต่างกันไปด้วย แต่สิ่งที่ผู้ขับร้องต้องถือเป็นสำคัญ คือเวลาขึ้นเสียงสูงก็ไม่แหบแห้ง เวลาลงเสียงต่ำก็ไม่อ้อแอ้หรือสั่น และเวลาสวมกับดนตรีก็สนิทสนมระดับเสียงคำเนโนไปอย่างสม่ำเสมอตรงกับเสียงเครื่องดนตรีไม่เพี้ยนแปร่ง และถ้อยคำชัดเจน

2) กำลังเสียงดังได้กล่าวในข้อที่ 1 ว่าการร้องจะต้องร้องให้เต็มที่ เสียงขับร้องต้องมีกำลังมากพอ ลมหายใจของผู้ที่ร้องจะต้องยาว อวัยวะที่เกี่ยวกับการหายใจ และการเปล่งเสียงจะต้องแข็งแรง รวมทั้งตัวผู้ขับร้องจะต้องได้รับการฝึกหัดในเรื่องกำลังเสียงจากครูมาเป็นอย่างดี

3) หลักและวิธีการเปล่งเสียง การขับร้องจะต้องเปล่งเสียงโดยใช้กำลังเต็มที่ มีการควบคุมให้เกิดเสียงหนักเสียงเบา มีการปั้นเสียงให้กลมกล่อม และต้องทราบว่าการขับร้องในวรรคตอนใดจะใช้เสียงแท้หรือวรรคใดควรใช้เสียงอาศัย

- การบังคับเสียง ผู้ขับร้องจะต้องบังคับเสียงที่ออกมาให้ถูกต้องทั้งความหมายและทำนองเพลงโดยใช้ส่วนต่างๆ ของปากและลำคอ ไม่ออกเสียงคำว่า แล้ว เป็น แล้ว ดังนี้ เป็นต้น

- การฝึกกล้ามเนื้อคอ การฝึกกล้ามเนื้อคอนั้น ต้องการที่จะทำให้การออกเสียงกระชับชัดเจนครบทุกพยางค์ของทำนองเอื้อน ซึ่งเสียงกระชับจะต้องใช้มากในการขับร้องเพลงไทย เช่นการครั้น คือการใช้ลูกคอเย็นเสียงให้อยู่กับที่ มีสามพยางค์ พยางค์แรกเป็นเสียงเริ่มต้น พยางค์ที่สองจะมีเสียงสูงกว่าพยางค์แรก 1 เสียงและกลับมายังเสียงเริ่มต้นใหม่อีกครั้งในพยางค์ 3

- การบังคับกล้ามเนื้อ ถ้านักร้องจำเป็นที่จะต้องร้องเพลงที่มีเสียงสูงๆ แล้วผู้ร้องควรจะเกร็งกล้ามเนื้อหน้าท้องบางส่วน โดยการแขม่วกล้ามเนื้อหน้าท้อง แล้วผลักดันขึ้นสูงลำคอจะทำให้เสียงที่ออกมามากกลมกล่อม นอกจากนักร้องจะไม่ต้องแผดเสียงแล้วยังช่วยให้ช่วงในการออกเสียงมีความยาวขึ้นไปจนถึงจุดที่หยุดหายใจ ทำให้ทำนองเพลงขาดห้วน ๆ ไป นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความไพเราะอีกด้วย

นอกเหนือจากการใช้เสียงให้ถูกกับลักษณะของเพลงแล้ว นักร้องยังมีหน้าที่ในการขัดเกลาเสียงให้สละสลวย และสร้างลักษณะเสียงได้ตรงกับยุคสมัยของเพลง เพื่อให้ได้บรรยากาศของเพลงตามยุคสมัยพื้นฐานสำคัญของเทคนิคการขับร้อง คือ การร้องอยู่บนลมหายใจ การร้องอยู่บนลมหายใจนี้จะทำให้สามารถเชื่อมคำและเชื่อมโน้ตได้อย่างเนียนอารมณ์ของการเปล่งเสียงขับร้องก็มีส่วนสำคัญที่จะทำให้เสียงนั้นไพเราะจับใจผู้ฟังได้ความรู้สึกของนักร้องจะพร่างพรูออกมาในน้ำเสียงให้ได้ยินชัดเจนถึงอารมณ์ต่างๆ

4.4 เทคนิคการใช้คำร้อง

4.4.1 ต้องทำเสียงร้องให้ความหมายของคำชัดเจน โดยไม่ผิดเพี้ยน ไป เช่น ในเพลงสุรินทร์หาญ ตรงที่ว่า น่องเป็นหญิง คำว่า หญิง จะต้องใช้เสียงอี เข้ามาช่วยหลังคำว่า หญิงมิใช่ใส่ครั้นลงไปหรือไม่ใช่เสียงอี จะไม่ทำให้เกิดความไพเราะ และความหมายของเพลงก็จะเปลี่ยนไปด้วย

4.4.2 แบ่งพยางค์ในการขับร้องให้ถูกต้อง เช่น ถึง - ภูฏี หรือ ระคาย - เคียง มิใช่ระคายเคียง ดังนี้ เป็นคั่น ฉะนั้นผู้ขับร้องควรพิจารณาบทร้องให้ทราบถึงความหมายและการแบ่งวรรคตอนในการขับร้อง เพื่อผู้ฟังจะได้มีความเข้าใจและเกิดความซึ้งในบทประพันธ์ที่นำมาขับร้อง

4.4.3 ใส่อารมณ์ลงไปในบทเพลง เพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามไปกับเพลงบางครั้งก็จำเป็นจะต้องใส่เมื่อดพรายลงในคำบ้าง เช่น ในคำว่า ตัวของพ่อพลาย ในเพลงสุรินทร์หาญ นั้นถ้าร้อง พ่อ ออกมาเฉยๆ ก็จะได้ไม่อารมณ์ควรจะออกเสียงให้เป็น พ่อ-อ-อ-อ โดยทำเช่นเดียวกับเสียงกระทบแล้ว จะทำให้เกิดความไพเราะมากยิ่งขึ้นพยางค์ที่สามารถทำเสียงดังเช่นว่านี้ได้ ต้องมีลักษณะดังนี้

1) ต้องเป็นคำเป็น หมายถึง คำที่ออกเสียงแล้วมีการสั่นสะเทือนในลำคอ ได้แก่คำที่ประสมสระเสียงยาวในแม่ ก กา เช่น โ แ หรือคำที่มีตัวสะกดในแม่กง แม่กน แม่กม แม่เกย และแม่เกอว ตัวอย่างเช่น ใคร่ ชาน แล่น เลห์ ชั่ง แต่มีคำตายซึ่งมีพยัญชนะในหมวดอักษรต่ำและมีสระเสียงยาว เช่น เรียก ซาก พาด โซติ วาบ ยอก พลอด เป็นต้น ก็สามารถทำได้เช่นเดียวกับคำเป็น

2) ต้องเป็นคำที่ออกเสียงวรรณยุกต์โท ได้แก่ พยัญชนะในหมวดอักษรกลาง รูปวรรณยุกต์โท เช่น ก้าว จำ ตั้ง ต้อง เบ้า ป้อน อ้อย หรือพยัญชนะที่อยู่ในหมวดอักษรต่ำรูปวรรณยุกต์เอก เช่น ก่า โง่ เล่น ว่า ร่ม เฟ่ง ช่วย ยุ่ง ม่าน หรือพยัญชนะในหมวดอักษรต่ำรูปวรรณยุกต์โทซึ่งมีอักษรนำ เช่น หย้า หว่า เป็นต้น

5. เทคนิคการเอื้อน

การเอื้อน คือ การเปล่งเสียงออกมาเป็นทำนองแต่ไม่มีคำร้อง เป็นเสียงที่ผ่านมาจากลำคอโดยตรงมีอยู่มากมายหลายเสียง เช่น เออ เอย เอ้ย เฮอ ฮือ หือเอ็งเงอ เอ็ง เงย เป็นต้น แต่เสียงที่สำคัญและใช้มากในการขับร้องเพลงไทยเกือบทุกเพลงได้แก่ เสียง เออ และเอย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของ

บทเพลงไทย ฉะนั้นผู้ขับร้องควรจะต้องสนใจวิธีการเอื้อน ถ้าเสียงดีร้องชัดเจน แต่เอื้อนเสียงไม่ไพเราะ ก็อาจจะกล่าวได้ว่า เป็นผู้ที่ขับร้องเพลงไทยซึ่งอยู่ในขั้นดี

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงวิธีการทำเสียงเอื้อนแบบต่างๆ ดังนี้

5.1 วิธีการทำเสียงเออ เป็นเสียงสำคัญมากมีหน้าที่เป็นเสียงนำในการขับร้องเพลงไทยวิธีการทำให้เกิดเสียงเออนั้น ให้ใช้น้ำหนักเสียงเล็กๆ อยู่ที่โคนลิ้น บังคับคอให้แข็ง เพยอปากเล็กน้อยแล้วเปล่งเสียงออกจากคอโดยตรง การใช้กำลังเสียงควรเป็นระดับโดยไม่ขยับคางและไม่หุบปากใช้น้ำหนักเสียงเล็กน้อยอยู่ที่โคนลิ้น บังคับคอให้แข็ง เพยอฝีปากเล็กน้อย แล้วเปล่งเสียงออกจากลำคอโดยตรง โดยไม่ขยับคางและเสียงเออ เป็นเสียงสำคัญมาก เพราะการดำเนินทำนองเอื้อนจะต้องใช้เสียงเออเป็นหลักไม่ควรออกเสียง โอ หรือ โอย หรือ ออ หรือ อา จะทำให้การเอื้อนนั่นฟังไม่ไพเราะ

5.2 วิธีการทำเสียงเอย มีวิธีการเช่นเดียวกับเสียง เออ จนเมื่อจะออกเสียง เอย ให้หุบโคนลิ้นกระดกขึ้นหาเพดานปากเล็กน้อย ให้ขอบลิ้นทั้งสองข้างกระทบเพดานปาก แล้วแยกมุมปากออกเล็กน้อย ให้เกิดเป็นเสียง อี ที่ไม่ชัดเจนนัก เมื่อสุดทางเสียงควบล้ำตามเสียงเออออกมารวมด้วยนิยมใช้เมื่อสิ้นสุดการเอื้อนก่อนคำร้อง และใช้ร้องก่อนถึงเท่าในวรรคต่อไปการทำเสียงเอย มีวิธีเดียวกันกับการทำเสียงเออ ต่อเมื่อจะออกเสียงเอยให้หุบโคนลิ้นกระดกขึ้นหาเพดานปากเล็กน้อย ให้ขอบลิ้นสองข้างกระทบเพดานปาก แล้วแยกมุมปากออกเล็กน้อยให้เกิดเสียง "อี" ที่ไม่ชัดเจนนักควบล้ำตามเสียงเออออกมารวมด้วยเสียงเอยใช้ในตอนท้ายวรรคหรือหมดเสียงเอื้อน จะขึ้นบทร้องใหม่

5.3 วิธีการทำเสียงอือ เพยอริมฝีปากอ้าจากกันเล็กน้อย เปล่งเสียงออกจากลำคอโดยตรงบังคับคางนิ่ง แล้วยกโคนลิ้นขึ้นเล็กน้อยเพื่อเปลี่ยนทางลมให้มากระทบเพดานปากและเปล่งเสียงให้ออกมาทั้งทางจมูก (เสียงขึ้นนาสิก) และใช้เมื่อลงท้ายคำที่ไม่สามารถทำให้เสียงของคำสุดท้ายตรงกับทำนองเพลงได้ เช่น ป้องปัด อือ

5.4 วิธีการทำเสียงอี หลักการเหมือนการเปล่งเสียง อือ แต่ทำให้เสียงสะดุดสั้นลงมักใช้ในการควบล้ำกับคำเสียงอื่น โดยไม่เปล่งออกมาให้ชัดเจน

5.5 วิธีการทำเสียงเอ้ย เหมือนกับการเสียง เออ แต่ผันเสียงให้สูงขึ้นโดยไม่หุบปากเปลี่ยนน้ำหนักในช่วงทางเสียงให้ไปอยู่ที่จมูก

5.6 วิธีการทำเสียงเออะ เปล่งเสียงเหมือน เออ แต่สะดุดให้สั้นลง

5.7 วิธีการทำเสียงเฮอ ต้องเปล่งเสียงออกจากคอ บังคับให้น้ำหนักเสียงมาอยู่ที่เพดานและขึ้นนาสิก เปล่งเสียงให้กระทบทั้งสองทางแต่ผ่านทางปากมากกว่าทางจมูก

5.8 วิธีการทำเสียงฮือ เหมือนกับการเปล่งเสียง เฮอ แต่ต้องออกเสียงให้น้ำหนักเสียงขึ้นนาสิกแรงกว่าปกติ โดยยกลิ้นกระดกขึ้นหาเพดานปากแต่ไม่ชิด เมื่อตามด้วยเสียงเออ มักจะมีเสียง ง ติดตามออกมาด้วย อันเป็นลักษณะการเอื้อนอย่างหนึ่งของไทย แต่ถ้าใช้เสียงเออคู่กับเสียง อือ จะไม่มีเสียง ง ติดมา

5.9 วิธีการทำเสียงฮึ หลักเหมือนกับการเปล่งเสียง ฮือ แต่ทำให้เสียงสะดุดสั้นลง

5.10 วิธีการทำเสียงหือ เพยอริมฝีปากเล็กน้อย เปล่งเสียง ฮือ ผ่านออกมาช้าๆ พร้อมกับผันเสียงขึ้นสูง ให้ออกเสียงจุมก การเปล่งเสียงจะออกคำไม่ชัดเจน เมื่อจวนจะสุดเสียงต้องค่อยๆ ลดกำลังเสียงลงที่ละน้อยจนสุดทางเสียง ใช้ปนในบางช่วงของการเอื้อน

5.11 วิธีการทำเสียงเอ็งเออ เริ่มต้นด้วยการเปล่งเสียง เออ แล้วกระตุกโคนลิ้นสัมผัส ขิดเพดานปาก เสียงจะออกทางจุมก และเกิดเสียง เอ็ง แล้วเปล่งเสียงต่อเหมือน เอย โดยติดเสียง งามาด้วย

5.13 วิธีการทำเสียงเอ็งเอย เริ่มต้นด้วยการเปล่งเสียง เออ แล้วกระตุกโคนลิ้นสัมผัส ขิดเพดานปาก เสียงจะออกทางจุมก และเกิดเสียง เอ็ง แล้วเปล่งเสียงต่อเหมือน เอย โดยติดเสียง งามาด้วย

5.14 การครั้นเสียง คือ การใช้ลูกค้อยืนเสียงให้อยู่กับที่ มีสามพยางค์ พยางค์แรก เป็นการเริ่มต้นใหม่อีกครั้ง ในพยางค์ที่สาม

การเปล่งเสียงกระทบ 3 พยางค์ จะมีอยู่ 2 แบบ คือ

1. แบบกระทบพยางค์ที่เสียงเรียงระดับ

2. แบบกระทบพยางค์ที่เสียงข้ามระดับ

การร้องลักษณะดังกล่าวผู้ที่ฝึกหัดขับร้องใหม่ๆ มักจะทำได้เพียง 2 เสียง คือเสียงที่ 1 กับเสียงที่ 3 แต่เสียงที่ 2 ขังทำไม่ได้ ก็ต้องค่อยๆ ฝึก โดยขับร้องอย่างช้าๆ ให้ครบทั้ง 3 พยางค์แล้วค่อยๆ ทำให้เร็วขึ้น โดยเกร็งกล้ามเนื้อที่คอไปพร้อมกันก็จะทำได้ถ้าผู้ฝึกหัดขับร้องไม่สามารถร้องเสียงกระทบได้ครบพยางค์จะทำให้เสียงที่ออกมานั้นไม่น่าฟัง ซึ่งศัพท์ทางดนตรีเรียกว่า เสียงหัก

การบังคับกล้ามเนื้อถันกร้องจะต้องร้องเพลงที่มีเสียงสูงแล้ว ผู้ร้องควรจะเกร็งกล้ามเนื้อหน้าท้องบางส่วน นอกจากนักร้องจะไม่ต้องแผดเสียงแล้วยังช่วยให้การออกเสียงมีความยาวขึ้นไปจนถึงจุดที่หยุดหายใจทำให้ทำนองเพลงไม่ห้วนและยังช่วยให้เกิดความไพเราะอีกด้วย

6. การระวังรักษาเสียง

ผู้ขับร้องต้องเตรียมท้องจำทั้งเนื้อร้องและทำนองเพลงมาเป็นอย่างดี ทำอารมณ์ให้เป็นปกติ อยู่เสมอ ระวังรักษาสุขภาพของตนเป็นอย่างดี ซึ่งกระทำได้ ดังนี้

6.1 นอนพักผ่อนให้เพียงพอ คือ นอนพักผ่อนให้ได้ประมาณ 6 - 8 ชั่วโมง/วัน เมื่อขับร้องแล้วจะทำให้มีกำลังเสียงดี ระดับเสียงคงที่

6.2 ควรดื่มน้ำอุ่นดื่มหรือดื่มน้ำบริสุทธิ์ให้มาก จะทำให้กระแสเสียงแจ่มใสกังวาน ไม่ควรดื่มน้ำอัดลมหรือน้ำเย็นเป็นประจำ

6.3 งดอมเสียงโดยการไม่ใช้เสียงมากๆ ไม่ตะโกน เพราะทำให้สายเสียงเสียหรือจะทำให้คออักเสบไปด้วย

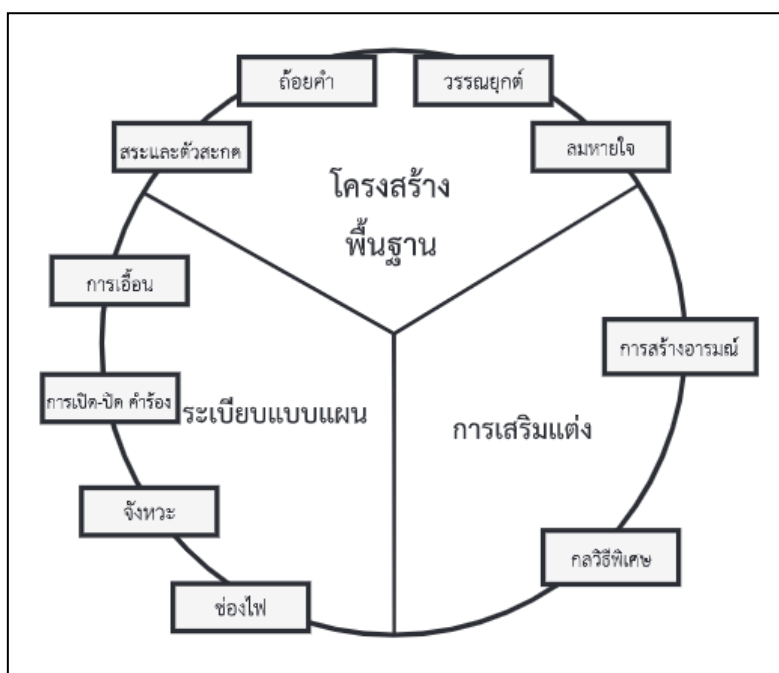
6.4 ระวังอย่าให้เป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ เช่น ไข้หวัด ไข้หวัดอาจทำให้มีการเจ็บคอ จนไม่สามารถร้องเพลงได้ ทำให้ออกเสียงขับร้องไม่ชัดเจน

6.5 อย่าให้เกิดอาการท้องผูก เพราะจะทำให้กระเสเสียงไม่แจ่มใส หรืออาจทำให้กระเสเสียงตก

สรุปหลักเบื้องต้นในการขับร้องเพลงไทยประกอบด้วย ลักษณะของผู้ที่จะฝึกหัดขับร้อง การวางท่าทาง การฝึกหัดขับร้องเพลงไทย การหายใจเพื่อการขับร้อง การเปล่งเสียงความก้องกังวานของเสียง ช่วงเสียง เทคนิคพิเศษต่างๆ เช่น เทคนิคการใช้เสียง เทคนิคการใช้คำร้อง เทคนิคการเอื้อน รวมทั้งการใช้ภาษา การตีความและการถ่ายทอดอารมณ์เพลงการแสดง การรักษาเสียง วิธีการศึกษา และวิธีการฝึกซ้อม รวมทั้งการควบคุมกล้ามเนื้อที่ใช้ในการขับร้องให้ทำงานกันอย่างประสานสอดคล้อง นักร้องที่มีความพร้อมในทุกๆ ด้านที่กล่าวมา จะเป็นผู้มีทักษะสูง มีการขับร้องที่เป็นธรรมชาติ และสามารถใช้เสียงในดีลาต่างๆ เพื่อร้องเพลงได้ดีเยี่ยม

ชัยทัศน์ โสพระขรรค์ (2559 : 11) ได้กล่าวถึงการจำแนกลักษณะการขับร้องเพลงไทย ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 โครงสร้างพื้นฐานการขับร้อง ได้แก่ ลมหายใจ เสียงวรรณยุกต์ ถ้อยคำ สระและตัวสะกด
กลุ่มที่ 2 ระเบียบแบบแผนการสร้างทำนองร้อง ได้แก่ การเอน การเปิด-ปิดคำร้อง จังหวะ ช้องไฟ
กลุ่มที่ 3 การเสริมแต่งเพิ่มความประณีตให้กับการขับร้อง ได้แก่ กลวิธีขับร้อง และการสร้างอารมณ์

ภาพที่ 2.4 ลักษณะการขับร้องเพลงไทย

ที่มา : ชัยทัศน์ โสพระขรรค์ (2559)

เพลงลาวดวงเดือน สองชั้น

ประวัติเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น

มนตรี ตราโมท และวิเชียร กุลตัญญ์ (2523) ได้กล่าวถึงประวัติเพลงลาวดวงเดือนสองชั้น ไว้ว่า กรมหมื่นพิชัยมหินทโรดม ทรงสนพระทัยในวงปีพาทย์ของพระองค์เยี่ยงท่านเจ้านายวงอื่น ๆ แล้ว ยังทรงเป็นนักแต่งเพลงชั้นดีพระองค์หนึ่งด้วย กรมหมื่นพิชัยมหินทโรดม โปรดทำนองและลีลา “เพลงลาวดำเนินทราย” ซึ่งเป็นเพลงสำเนียงลาว ที่อาจารย์ทางดนตรีได้เลียนทำนองมาจากการร้อง สักวาของเก่าที่ชื่อว่า สักवाल่าวเล็ก เป็นอันมาก เมื่อคราวที่เสด็จตรวจราชการ ซึ่งใช้เกวียนเป็นพาหนะ ระหว่างที่ประทับแรมอยู่ตามทาง จึงทรงแต่งเพลงให้มีทำนองเป็นสำเนียงลาวขึ้นเพลงหนึ่ง โดยมีลีลาแบบเพลงลาวดำเนินทราย เพื่อเป็นคู่กัน ประทานชื่อว่า “เพลงลาวดำเนินเกวียน” เพื่อเป็นอนุสรณ์ในการเสด็จนั้น นอกจากจะทรงแต่งทำนองเพลงขึ้นแล้ว ก็ยังทรงพระนิพนธ์บทร้องประจำเพลงนี้ด้วย และเมื่อนำออกร้องและบรรเลงก็ได้รับความนิยมจากวงดนตรีไทยอย่างแพร่หลาย แต่เนื่องจากบทร้องนี้ขึ้นต้นว่า “โอ้ละหนอดวงเดือนเอย” และตอนที่จบท่อน ก็มักมีคำว่า “ดวงเดือน” ผู้ที่ไม่รู้จักชื่อเพลงนี้ เมื่อต่อหรือจดจำมาร้องและบรรเลง หรือใครที่ได้ยินได้ฟังต่างเรียกเพลงนี้ว่า “ลาวดวงเดือน”

นงเยาว์ ปิฎกัรชต์ (2557 : 33) ได้กล่าวถึงประวัติเพลงลาวดวงเดือนสองชั้น ไว้ว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ กรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม โปรดทรงดนตรีและได้พระนิพนธ์เพลงที่มีชื่อเสียงมาก เพลงหนึ่ง คือเพลงลาวดวงเดือน บทร้องของเพลงนี้บรรยายถึงความรักที่ทรงมีต่อเจ้าหญิงที่พระองค์ทรงรัก ประทานชื่อเพลงว่าเพลงลาวดำเนินเกวียน แต่เพราะบทร้องแทรกคำว่า ดวงเดือนอยู่หลายแห่ง เป็นจุดเด่นของเพลงนี้นักดนตรี นักร้อง และคนทั่วไปที่ได้ฟังจึงเรียกชื่อเพลงนี้ว่าเพลงลาวดวงเดือนจนกลายเป็นชื่อของเพลงนี้ไปในที่สุด

วรินทรทิพย์ วรวิศัทรธรรณ และคณะ (2566) ได้กล่าวถึงประวัติเพลงลาวดวงเดือนสองชั้น ไว้ว่า บทเพลง “ลาวดวงเดือน” เป็นบทเพลงไทยเดิมสำเนียงลาว มีเดิมชื่อว่า “ลาวดำเนินเกวียน” เป็นบทเพลงพระนิพนธ์โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ กรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม ซึ่งพระองค์ทรงนิพนธ์ขึ้นเมื่อคราวเสด็จตรวจราชการหัวเมืองฝ่ายเหนือโดยทางเกวียน แต่เนื่องจากในเนื้อร้องมีคำว่า “ดวงเดือน” หลายแห่ง ภายหลังจึงนิยมเรียกชื่อเพลงนี้ว่า “ลาวดวงเดือน”

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า เพลงลาวดวงเดือนสองชั้น เป็นบทเพลงพระนิพนธ์โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ กรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม ที่ได้ทรงนิพนธ์ขึ้นในขณะที่เสด็จตรวจราชการที่หัวเมืองฝ่ายเหนือ ซึ่งใช้เกวียนเป็นพาหนะ และทรงประทานชื่อเพลงว่า “ลาวดำเนินเกวียน” แต่เนื่องด้วยบทร้องขึ้นต้นด้วยคำว่า “โอ้ละหนอ ดวงเดือนเอย” และมีคำว่า “ดวงเดือน” หลายแห่งอยู่ในบทร้อง จึงนิยมเรียกชื่อเพลงว่า ลาวดวงเดือน

เพลงลาวดวงเดือนสองชั้น เป็นบทเพลงที่แพร่หลายและเป็นเพลงที่ผู้คนส่วนใหญ่รู้จักคุ้นเคย อีกทั้งยังเป็นบทเพลงที่ถูกบรรจุอยู่ในหนังสือแบบเรียนรายวิชาศิลปะ สาระดนตรี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในบทเรียนการอ่านโน้ตเพลงไทย และบทเรียนหลักและวิธีการขับร้องอีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภัชชา โพธิ์เงิน (2554) ได้ทำการศึกษาการนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ด้านการจัดการเรียนรู้ดนตรี และด้านการวัดผลประเมินผลดนตรี 2) เพื่อศึกษาสาระดนตรี ทักษะดนตรีที่เป็นปัญหาในการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีของครู และสาระดนตรีที่ครูต้องเข้าอบรมเพิ่มเติม โดยจำแนกตามสาขาวิชาเอกที่จบการศึกษา 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูสอนดนตรีในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนในเขตกรุงเทพฯ 3 สังกัด จำนวน 132 โรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านดนตรีศึกษา 2 ท่าน ครูสอนดนตรีที่คัดเลือกเป็นตัวแทนแต่ละสังกัด โรงเรียน จำนวน 9 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูส่วนใหญ่มีการจัดการเรียนรู้ดนตรีโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก 2) เนื้อหาดนตรีที่เป็นปัญหาในการจัดกิจกรรมเรียนรู้มากที่สุดคือ องค์ประกอบดนตรีและศัพท์สังคีต ส่วนทักษะดนตรีที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ทักษะการร้องประสานเสียง เหมือนกันทั้งครูที่จบสาขาดนตรีและสาขาอื่นๆ และเนื้อหาที่ครูดนตรีต้องการอบรมมากที่สุดคือ การพัฒนาการสอนทักษะดนตรีในชั้นเรียน ส่วนครูที่จบสาขาอื่นๆ มีความต้องการอบรมในเรื่องการสร้างสื่อการเรียนการสอนดนตรีมากที่สุด 3) รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีหลักการสำคัญ คือ ครูควรจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะดนตรีเป็นหลัก สอดแทรกเนื้อหาดนตรีประกอบเข้าไป ศึกษาเจตคติของผู้เรียนควบคู่ไปด้วย ไม่ควรมุ่งที่จะบรรยายอย่างเดียว ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลางมีความครบถ้วนตามหลักทฤษฎีการศึกษาสาระดนตรี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการบริหารเวลา และการบริหารหลักสูตรในบริบทของแต่ละโรงเรียนและในขนาดควรเพิ่มสาระดนตรีอาเซียนเข้าไปในการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ด้วย ควรจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีจำนวน 2 คาบ/สัปดาห์ ในส่วนของการวัดและประเมินผลควรมีการวัดและประเมินผลเจตคติดนตรีไม่น้อยไปกว่าเนื้อหาดนตรีและทักษะดนตรี นอกจากนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงเกณฑ์และคุณภาพในการและประเมินผลด้วย

อมรินทร์ อ่ำพลพงษ์ (2559) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามแนวทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการออกแบบและเทคโนโลยี ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาการออกแบบและเทคโนโลยีตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ 2. เพื่อศึกษาผลของการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาการออกแบบและเทคโนโลยีตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อความสามารถ ในการออกแบบกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยมใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 2 ห้องเรียน โดยเลือกห้องเรียนที่เป็นกลุ่มการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ กลุ่มการเรียนรู้ศิลป์เป็นกลุ่มที่ได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมจากงานวิจัยกลุ่มละ 1 ห้องเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนทั้งสามระดับ คือ เรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาการออกแบบและเทคโนโลยีตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ของนักเรียนสายวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ และบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาการออกแบบและเทคโนโลยี ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ของนักเรียนกลุ่มการเรียนรู้ศิลป์ มีค่าประสิทธิภาพสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ ส่วนด้านเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตวิชาการออกแบบและเทคโนโลยีตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ผลปรากฏว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน เทียบผ่านเกณฑ์

ภากร เทียนทิพย์การุณย์ (2561) ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ หน่วยการเรียนรู้ขลุ่ยบรรเลงเพลงเสนาะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบลักษณะการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ หน่วยการเรียนรู้ขลุ่ยบรรเลงเพลงเสนาะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติก่อนเรียนหลังเรียน 2) เปรียบเทียบผลการประเมินผลงานการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ขลุ่ยบรรเลงเพลงเสนาะ แบบแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) เปรียบเทียบความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติก่อนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/6 โรงเรียนสุรนารีวิทยา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 51 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการปฏิบัติขลุ่ยเพียงอามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี และมีทักษะการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ผลการประเมินผลงานการปฏิบัติขลุ่ยเพียงอออยู่ที่ระดับ ผ่าน และมีผลการประเมินผลงานการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 และ 3) ผลการศึกษาความมีวินัยอยู่ในระดับดีเยี่ยม และมีความมีวินัยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

แคลิยา ศรีแปลก (2561) ได้ทำการศึกษาผลของการสอนแบบนิรนัยผ่านการเรียนในบริบทโมบายเลิร์นนิ่งที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์และแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลการเรียนต่างกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบนิรนัยผ่านโมบายเลิร์นนิ่ง และวิธีการสอนแบบปกติ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบนิรนัยผ่านโมบายเลิร์นนิ่ง 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มเก่ง กลาง อ่อนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบนิรนัยผ่านโมบายเลิร์นนิ่ง 4) เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบนิรนัยผ่านโมบายเลิร์นนิ่งและวิธีการสอนปกติ และ 5) เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนกลุ่มเก่ง กลาง อ่อนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบนิรนัยผ่านโมบายเลิร์นนิ่ง การดำเนินงานวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง ตัวอย่างวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เก็บข้อมูลจากแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 4 แผนการเรียนรู้ แบบฝึกหัดผ่านโมบายเลิร์นนิ่ง แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คู่สถิติพื้นฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1. โดยภาพรวมนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบนิรนัยผ่านโมบายเลิร์นนิ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนอยู่ในระดับดีมาก ส่วนนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนอยู่ในระดับดี ผลเปรียบเทียบพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบนิรนัยผ่านโมบายเลิร์นนิ่งมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่านักเรียนและวิธีการสอนแบบปกติ 2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการสอนแบบนิรนัยผ่านโมบายเลิร์นนิ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษก่อนเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการสอนแบบนิรนัยผ่านโมบายเลิร์นนิ่งพบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าหลังเรียน 3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการสอนแบบนิรนัยผ่านโมบายเลิร์นนิ่งที่มีความสามารถในการเรียนในระดับเก่ง ปานกลางและอ่อนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังเรียนแตกต่างกันโดยนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนระดับสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนระดับอ่อน 4. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบนิรนัยผ่านโมบายเลิร์นนิ่งและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีระดับแรงจูงใจในการเรียนไม่แตกต่างกัน 5. นักเรียนกลุ่มเก่ง กลาง และอ่อนที่ได้รับการสอนแบบนิรนัยผ่านโมบายเลิร์นนิ่งมีแรงจูงใจในการเรียนแตกต่างกัน โดยกลุ่มสูงมีแรงจูงใจในการเรียนสูงกว่ากลุ่มปานกลาง

อนูธิดา เดชแพง (2562) ได้ทำการศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผ่าน Facebook ร่วมกับการเรียนรู้แบบเครื่องมือการคิด เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล (ดำรงประชาสรรค์) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแนวทางชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามแนวทางชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก จำแนกตามสภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ประชากรเป็นบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขต ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 130 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการจำนวน 97 คน และครูจำนวน 297 คน รวมทั้งหมด 491 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาทั้ง 6 ประการ ในภาพรวมอยู่ในระดับ ดีมาก 2) การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโดยจำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

Carolyn Doi (2016) ได้ทำการศึกษาเรื่องการนำแนวคิดห้องเรียนกลับด้านมาใช้ในหลักสูตรการวิจัยดนตรีระดับปริญญาตรีปีที่ 1 โดยกล่าวว่าปัจจุบันการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์และเครื่องมือการสอนมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ในระดับมหาวิทยาลัย และยังคงส่งผลกระทบต่อวิธีการสอนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แนวคิดห้องเรียนกลับด้านเป็นวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนเข้าถึงเนื้อหาการบรรยายก่อนชั้นเรียนเป็นการบ้าน ออกจากห้องในช่วงเวลาเรียนเพื่อทำกิจกรรมและการประเมินความรู้ความเข้าใจในระดับที่สูงขึ้น โดยผู้เขียนได้ทำการการทบทวนโปรแกรมหลักสูตรการวิจัยห้องสมุดดนตรีระดับปริญญาตรีปี 1 มีการสำรวจก่อนและหลังการทดสอบเพื่อรวบรวมการรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ตลอดจนการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

Erich A. Weiger (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่องบทเรียนแบบแนวคิดห้องเรียนกลับด้านสำหรับห้องเรียนดนตรีระดับมัธยมศึกษา: การทบทวนวรรณกรรมและข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนวรรณกรรมและสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบผสมผสานและรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และบทบาทที่เป็นไปได้ในห้องเรียนดนตรีที่เน้นการปฏิบัติ โดยให้ภูมิหลังทางทฤษฎีของแบบจำลองเหล่านี้และแนะนำแบบจำลองการนิยามการแทนที่การเสริมการแทนที่ของ Puentedura เป็นกรอบการทำงานที่เป็นไปได้สำหรับการนำไปใช้ มีการหารือเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความท้าทายโดยรวมของการเรียนรู้แบบผสมผสานและรูปแบบบทเรียนที่พลิกกลับ สุดท้ายนี้ การวิจัยและข้อเสนอแนะจากประสบการณ์สำหรับการปฏิบัติจะช่วยให้ นักการศึกษาด้านดนตรีนำรูปแบบการเรียนรู้เหล่านี้ไปปฏิบัติในห้องเรียน

Catherine Grant (2013) ได้ทำการศึกษาเรื่องการผลิตครั้งแรก: เหตุผลในการใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านในหลักสูตรดนตรีระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบแนวทางการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน ว่ามีศักยภาพในการปรับปรุงวิธีการสอนและการเรียนรู้ในหลักสูตรดนตรี

ระดับอุดมศึกษา มีการหารือเกี่ยวกับประโยชน์ ความท้าทาย และข้อเสียของแบบจำลองนี้ ตลอดจนข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติและการวิจัยเพิ่มเติม ผู้เขียนหวังที่จะสนับสนุนให้การพิจารณาการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นแนวทางใหม่ที่น่าเชื่อถือ มีหลักฐานเป็นฐาน และให้การศึกษาด้านดนตรีสำหรับการศึกษาดนตรีระดับอุดมศึกษา สำหรับศักยภาพในการปรับปรุงผลการสอนและการเรียนรู้ในหลักสูตรดนตรีระดับอุดมศึกษา มีการหารือเกี่ยวกับประโยชน์ ความท้าทาย และข้อเสียของแบบจำลองนี้ ตลอดจนข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติและการวิจัยเพิ่มเติม

Wang, H (2018) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้ห้องเรียนพลิกในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ชั้นเรียนกลุ่มเปียโน โดยกล่าวไว้ว่าแนวคิดการสอนของ "ห้องเรียนกลับด้าน" ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในด้านการศึกษาในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันงานวิจัยในชั้นเรียนดนตรีเน้นที่ทฤษฎีดนตรี และการสอนแบบกลุ่มเปียโนมีน้อย ปัจจุบัน การสอนวิชาดนตรีส่วนใหญ่ (ยกเว้น เปียโน , ดนตรีเสียงร้อง) เป็นวิชาเดียวกับวิชาอื่นๆ โหมดการสอนแบบดั้งเดิมของ "ครูสอนความรู้ในชั้นเรียน และนักเรียนทำการบ้านหลังเลิกเรียน" ปัญหาที่ใหญ่ที่สุดของรูปแบบการศึกษาดนตรีแบบดั้งเดิมนี้คือนักเรียนมีความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ที่ไม่ดี กระบวนการสอนเข้มงวด และผลการสอนไม่ดี ห้องเรียนพลิกกลับส่งเสริมให้นักเรียนเรียนด้วยตัวเองก่อนเข้าชั้นเรียนและกรอกรายการงานตามคำแนะนำของครู นอกจากนี้ยังมีนักเรียนจำนวนมากในหลักสูตรหลักของทฤษฎีวิชาชีพ และเป็นการยากเกินไปสำหรับครูที่จะจัดเตรียมการสอนที่สอดคล้องกันสำหรับสถานการณ์ของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งครูสามารถดูแลนักเรียนระดับปานกลางในชั้นเรียนที่เป็นส่วนใหญ่ของชั้นเรียนเท่านั้น สำหรับนักเรียนที่เรียนเร็วและช้ามักจะดูแลยาก ส่งผลให้ผลการสอนไม่เป็นที่พอใจ ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์อย่างกว้างขวางในห้องเรียนของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย โหมดการสอนของ "ห้องเรียนกลับด้าน" จึงค่อยๆ ปลูกฝัง ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางจากด้านการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

Yu Peng and Xin Wang (2022) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเรียนดนตรีออนไลน์โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านผสมผสานกับเทคนิคปัญญาประดิษฐ์โดยผ่านเครือข่ายไร้สาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการเรียนดนตรีเพิ่มขึ้นทุกวัน เนื่องจากความสนใจของแต่ละคนก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ผู้ที่สนใจทุกคนจะไม่เข้าร่วมชั้นเรียนในโหมดออฟไลน์ การแนะนำการศึกษาออนไลน์เอาชนะความท้าทายนี้ได้ เช่นเดียวกับการเรียนรู้รายบุคคล การเรียนรู้ในห้องเรียนในการศึกษาด้านดนตรีกำลังเปิดมุมมองใหม่ในโหมดออฟไลน์และออนไลน์ การผสมผสานระหว่างโหมดการสอนออนไลน์

และออฟไลน์นี้เรียกว่า "ห้องเรียนกลับด้าน" ห้องเรียนที่พลิกกลับทำงานโดยได้รับการสนับสนุนจากเทคโนโลยีหลักสองอย่าง เช่น ปัญญาประดิษฐ์และเครือข่ายไร้สาย ครูและนักเรียนโต้ตอบผ่านอุปกรณ์โต้ตอบที่ได้รับความช่วยเหลือจากเครือข่ายอัจฉริยะ โครงข่ายประสาทเทียมถูกนำมาใช้เพื่อทำให้ระบบฉลาดขึ้นโดยการจัดประเภทเนื้อหาหลักสูตรโดยอัตโนมัติ แบบจำลองที่เสนอจะถูกนำไปเปรียบเทียบกับอัลกอริทึม K-mean ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าห้องเรียนที่พลิกกลับมีประสิทธิภาพดีกว่าโมเดลที่มีอยู่ด้วยความแม่นยำ 98.25% ซึ่งสูงกว่าอัลกอริทึมที่มีอยู่ 5.01%

Akbel, Burcu Avci (2018) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนและอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับการปรับใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เพื่อการศึกษาดนตรีเชลโล่ ในตุรกี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุความคิดเห็นของนักเรียนและผู้สอนเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบกลับด้านในการศึกษาเชลโล่ในดนตรีตุรกี นี่เป็นการศึกษาครั้งแรกที่เคยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบพลิกกลับในการศึกษาดนตรีตุรกีและการศึกษาเชลโล่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำแบบจำลองไปใช้ได้มาจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่จัดเตรียมแยกไว้สำหรับนักเรียนและอาจารย์ผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา ตามข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่ารูปแบบการเรียนรู้แบบพลิกกลับสามารถใช้ในการศึกษาเชลโล่ในดนตรีตุรกีและองค์ประกอบ 'เลียนแบบ' ในวิธี "mesk"

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre – Experimental Design) โดยใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน (The One Group: Pretest – Posttest Design) ผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่องหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา และทำการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ข้อมูลเชิงปริมาณ ที่ได้มาจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มเป้าหมาย และข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาจากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการจากการสอบถามความรู้สึกของผู้เรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลประกอบ โดยมีขั้นตอนดำเนินงานดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองลีวิทยาคม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ทั้งนี้บริบทของโรงเรียนเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งจำนวนผู้เรียนที่เลือกมาเป็นผู้เรียนทั้งระดับชั้นที่มีเพียง 1 ห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย เครื่องมือ 2 ชนิด

ชนิดที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่องหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย จำนวน 10 บทเรียน ดังในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง
หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย

บทเรียนออนไลน์	สาระสำคัญ	จุดมุ่งหมาย
บทเรียนที่ 1	ความหมาย และหลักการขับร้องเพลงไทย	- เข้าใจความหมายของการขับร้องเพลงไทย (K) - ทราบถึงหลักการขับร้องเพลงไทย (K) - ปฏิบัติมารยาทในการขับร้องเพลงไทยได้อย่างถูกต้อง (P)
บทเรียนที่ 2	ประเภทของการขับร้องเพลงไทย	- ทราบถึงประเภทของการขับร้องเพลงไทย (K) - บอกประเภทของการขับร้องเพลงไทยจากเพลงที่ได้ยินได้ (K)
บทเรียนที่ 3	ศัพท์สัทศิลป์	- ทราบถึงความหมายของศัพท์สัทศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับการขับร้องเพลงไทย (K) - ชำนาญในความหมายของศัพท์สัทศิลป์ ที่เป็นศัพท์เฉพาะของการขับร้องเพลงไทย (A)
บทเรียนที่ 4	จังหวะเพลงไทย	- อธิบายเกี่ยวกับจังหวะ (K) - จำแนกจังหวะที่ได้ยินในบทเพลง (P)
บทเรียนที่ 5	เทคนิคการขับร้องเพลงไทย	- อธิบายเทคนิคการขับร้องเพลงไทย (K) - ปฏิบัติเทคนิคการขับร้องเพลงไทยต่างๆ (P)
บทเรียนที่ 6	ทักษะการออกเสียงเอื้อนและการหายใจ	- ปฏิบัติทักษะการเอื้อนในการขับร้องเพลงไทยแต่ละชนิด (P) - ปฏิบัติทักษะการหายใจในการขับร้องเพลงไทย (P)
บทเรียนที่ 7	ประวัติความเป็นมาเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น	- ทราบถึงเนื้อร้องเพลงลาวดวงเดือน (K) - ทราบถึงประวัติความเป็นมาของเพลงลาวดวงเดือน (K)

ตารางที่ 3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย (ต่อ)

บทเรียนออนไลน์	สาระสำคัญ	จุดมุ่งหมาย
บทเรียนที่ 8	การขับร้องเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น (ท่อน 1)	- ขับร้องเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น (ท่อนที่ 1) (P)
บทเรียนที่ 9	การขับร้องเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น (ท่อน 2)	- ขับร้องเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น (ท่อนที่ 2) (P)
บทเรียนที่ 10	การขับร้องเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น (ท่อน 3)	- ขับร้องเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น (ท่อนที่ 3) (P)

ชนิดที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบไปด้วย

1. แบบทดสอบหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทยเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน (Pre-test) หลังเรียน (Post-test) เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย จำนวน 20 ข้อ

2. แบบประเมิน ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ประกอบไปด้วย

2.1 แบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงไทย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบ rubric (Scoring rubrics) เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย จำนวน 1 ชุด

2.2 แบบประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic assessment) เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 ชุด

3. แบบประเมินความพึงพอใจ จากบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 1 ชุด

การพัฒนาและหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน 1) เครื่องมือที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนรู้ และ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยมีผู้ตรวจสอบเครื่องมือ เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ด้านการขับร้องเพลงไทย ด้านการวัดและประเมินผล ด้านดนตรีศึกษา และด้านการผลิตสื่อออนไลน์ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1. นางนงนุช สุนทรสุข

ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลปปทุมธานี
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการขับร้องเพลงไทย

2. นางสาวพิไลลักษณ์ สานคำ

ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการขับร้องเพลงไทย

3. นางภัทรรัตน์ สุขมา	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.สิงห์บุรี
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผล
4. ผศ.ดร.ปริญญนันท์ พร้อมสุขกุล	อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีศึกษา
5. นางสาววัชรภรณ์ เพ็งสุข	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตสื่อออนไลน์

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 1 ชุด ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาเครื่องมือดังนี้

2.1.1 วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ และคัดเลือกบทเพลงที่เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน ซึ่งบทเพลงที่อยู่ในหลักสูตรของระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายคือ เพลงลาวดวงเดือน สองชั้น

2.1.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอน เทคนิคการสอนเกี่ยว และศึกษาวิธีการหรือขั้นตอนการสร้างบทเรียนออนไลน์

2.1.3 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 1 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.1.5 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 1 ชุด ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ดังนี้ ด้านการขับร้องเพลงไทย ด้านการวัดและประเมินผล ด้านดนตรีศึกษา และด้านการผลิตสื่อออนไลน์ ตรวจสอบพิจารณาเนื้อหาและการนำเสนอ การออกแบบบทเรียนออนไลน์ วิธีการประเมินผลจากการเรียนรู้ ภาพและการใช้ภาษา ตลอดจนข้อบกพร่องอื่นๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

2.1.6 นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 1 ชุด ที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปจัดการเรียนรู้จริง กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 แบบทดสอบหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทยเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน (Pre-test) หลังเรียน (Post-test) เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาเครื่องมือดังนี้

1) วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้

2) ศึกษาเอกสาร แนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3) สร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยจำนวน 20 ข้อ และนำแบบทดสอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ดังนี้ ด้านการขับร้องเพลงไทย ด้านการวัดและประเมินผล ด้านดนตรีศึกษา และด้านการผลิตสื่อออนไลน์ ตรวจสอบพิจารณาแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย ในด้านการใช้ภาษา ตลอดจนข้อบกพร่องอื่นๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

5) นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปจัดการเรียนรู้จริง กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย

2.2.2 แบบประเมิน ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ประกอบไปด้วย

1) แบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงไทย โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบ รูบิคสกอร์ (Scoring rubrics) เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย จำนวน 1 ชุด

2) แบบประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic assessment) เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 2 ชุด

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาเครื่องมือดังนี้

1) วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้

2) ศึกษาเอกสาร แนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบประเมินทักษะรูบิคสกอร์ (Scoring rubrics) และ แบบประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic assessment)

3) สร้างแบบประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน และนำแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแก้ไข

4) นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ดังนี้ ด้านการขับร้องเพลงไทย ด้านการวัดและประเมินผล ด้านดนตรีศึกษา และด้านการผลิตสื่อออนไลน์ ตรวจสอบพิจารณาแบบประเมิน ในด้านการใช้ภาษา ตลอดจนข้อบกพร่องอื่นๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

5) นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปจัดการเรียนรู้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 1 ชุด ที่ได้ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน เรียบร้อยแล้ว มาทดลองใช้ (Tryout) ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาคุณภาพการเรียน ก่อนนำไปใช้จริงกับไปใช้กับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหนองลิวิทยาكم จังหวัดสิงห์บุรี โดย ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการทดลองกลุ่มเล็ก โดยนำบทเรียนดนตรีออนไลน์ ไปใช้กับผู้เรียนจำนวน 3 คน โดยการทดลองเรียนกับบทเรียนดนตรีออนไลน์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 3 บทเรียน เพื่อนำปัญหาที่พบมาแก้ไขและพัฒนา

2. ผู้วิจัยทำการทดลองกลุ่มกลาง โดยนำบทเรียนดนตรีออนไลน์ ไปใช้กับผู้เรียนจำนวน 9 คน โดยการทดลองเรียนกับบทเรียนดนตรีออนไลน์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 5 บทเรียน เพื่อนำปัญหาที่พบมาแก้ไขและพัฒนา

3. ผู้วิจัยให้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

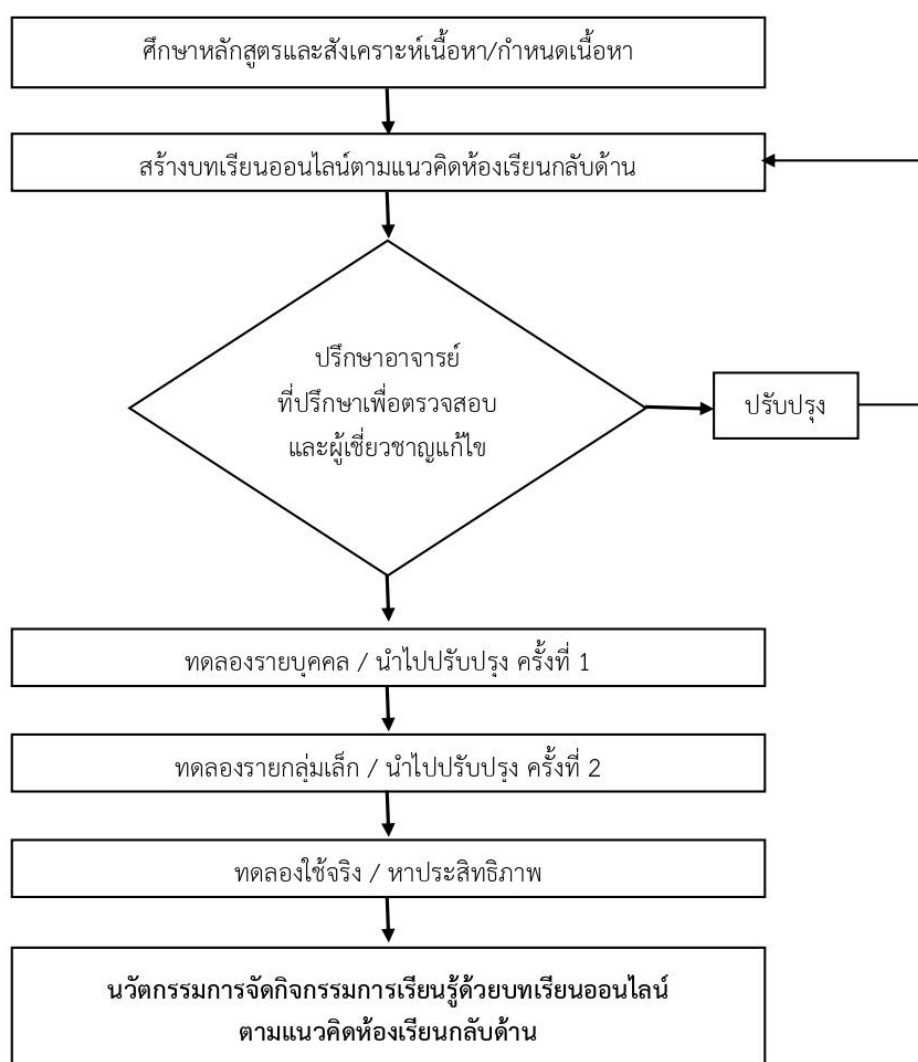
4. ผู้วิจัยนำบทเรียนดนตรีออนไลน์ แบบแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ที่ผ่านการตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยให้ดำเนินการกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการสอนของห้องเรียนกลับด้าน จำนวน 10 บทเรียน

5. ผู้วิจัยให้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

6. นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมข้อมูลคะแนนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

7. ผู้วิจัยให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อ บทเรียนดนตรีออนไลน์ แบบแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียน

โดยการพัฒนานวัตกรรมการบทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ในครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นแผนภาพดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 การพัฒนานวัตกรรมการบทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางของการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยแบ่งเป็น สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัย โดยผู้วิจัยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$$IOC = \text{ดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ}$$

$$\sum R = \text{ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$N = \text{จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ}$$

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัย

2.1 ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยของคะแนน}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนน}$$

$$N = \text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}$$

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

$$S.D. = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$\sum (X - \bar{X}) = \text{ผลรวมของคะแนนลบด้วยคะแนนเฉลี่ย}$$

$$N = \text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}$$

2.3 สถิติทดสอบค่าที แบบ t-pair (เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลัง)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

t = ค่าที

D = ผลต่างของคะแนน

n = จำนวนผู้เรียน

2.4 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)

$$E1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

E1 = ประสิทธิภาพของกระบวนการ

X = คะแนนแบบฝึกหัดในแต่ละหน่วยของชุดการสอน

A = คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดในแต่ละหน่วยของชุดการสอน

N = จำนวนผู้เรียน

2.5 ประสิทธิภาพของผลผลิต (E2)

$$E2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100$$

E2 = ประสิทธิภาพของผลผลิต

Y = คะแนนของหลังเรียน

B = คะแนนเต็มของคะแนนสอบหลังเรียน

N = จำนวนผู้เรียน

2.6 คะแนนพัฒนาการจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$$GS = \frac{(Y-X)}{(F-X)} \times 100$$

GS % = คะแนนร้อยละของพัฒนาการของนักเรียน (คิดเป็นร้อยละ)

F = คะแนนเต็มของการวัดทั้งครั้งแรกและครั้งหลัง

X = คะแนนการวัดครั้งแรก

Y = คะแนนการวัดครั้งหลัง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนดนตรีออนไลน์ แบบห้องเรียนกลับด้าน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียน จากบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre – Experimental Design) โดยใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน (The One Group: Pretest – Posttest Design) กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหนองลิ่ววิทยาคม จำนวน 20 คน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มเป้าหมาย
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E ₁	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอน
E ₂	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ในการจัดการเรียนการสอน
df	แทน	ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ
t	แทน	ค่าการทดสอบที (t-test)
p	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญ (P-value)
d	แทน	ขนาดอิทธิพลมาตรฐาน

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพ ของบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียน จากบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพัฒนาการของผู้เรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และความพึงพอใจ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพการพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยแบ่งออกดังนี้

1.1 ผลการพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์ แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และการทดลอง (Tryout) และแก้ไขตามคำแนะนำ มีจำนวน 10 บทเรียน ในแต่ละบทเรียน จะประกอบไปด้วย สื่อวีดิทัศน์ เพื่อใช้ในการเรียนรู้ และนำแพลตฟอร์มต่างๆ มาทำแบบทดสอบจาก กูเกิลฟอร์ม (Google Form) ใบงานออนไลน์ (Live worksheet) เพื่อใช้ในการเก็บคะแนนระหว่างเรียน โดยกลุ่มเป้าหมายจะต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ จึงเข้าเรียนบทเรียนที่ 1 เรียนไปถึงบทเรียนที่ 10 โดยแต่ละบทเรียนมีระยะเวลาในการเข้าเรียน ประมาณ 1 สัปดาห์ สามารถซักถามในข้อสงสัยต่างๆได้ ผ่านช่องทางแชทกลุ่มเฟซบุ๊ก (Facebook Messenger) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และมาทำแบบทดสอบหรือใบงาน ที่โรงเรียน ตามวันเวลาที่นัดหมาย เมื่อเรียนครบ 10 บทเรียน จึงทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ

1.2 ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนดนตรีออนไลน์ แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่องหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยใช้สูตร E_1/E_2 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 มีรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.1 – 4.2

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จากการทดลองแบบเดี่ยว และแบบกลุ่มเล็ก

การหา ประสิทธิภาพ	จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	(E_1)	คะแนน เต็ม	คะแนน ที่ได้	(E_2)
แบบกลุ่มเล็ก	3	66	53	80.30	60	49	81.67
แบบกลุ่มกลาง	9	198	159	80.81	180	148	82.22

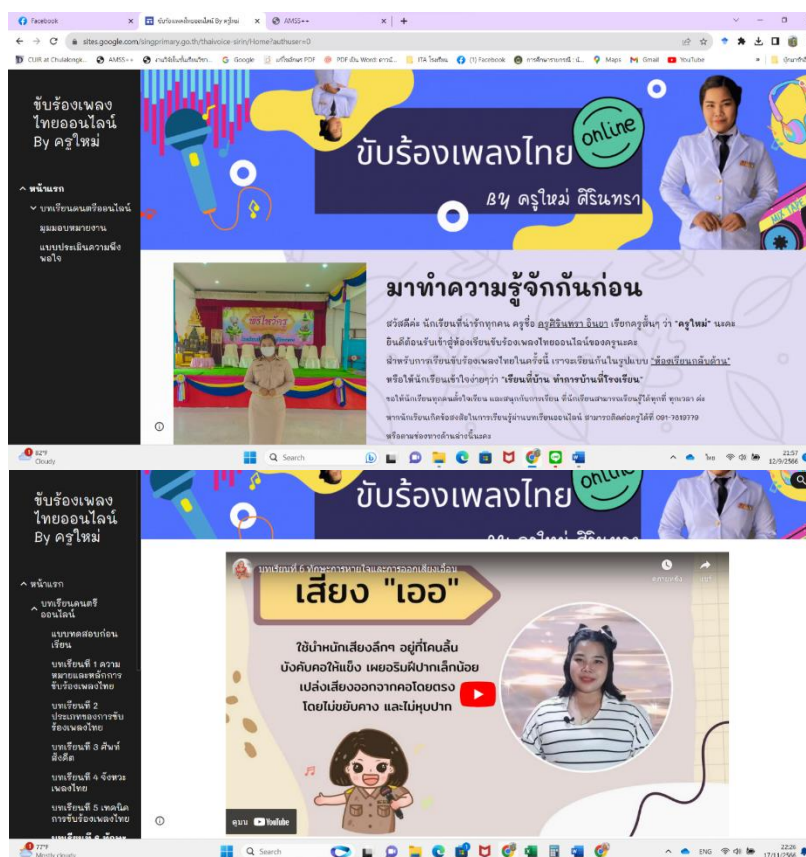
จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประสิทธิภาพบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่องหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา จากการทดลองแบบกลุ่มเล็ก จำนวน 3 บทเรียน มีค่าเท่ากับ 80.30/81.67 และแบบกลุ่มกลาง จำนวน 5 บทเรียน มีค่าเท่ากับ 80.81/82.22 อาจเกิดจากกิจกรรมระหว่างเรียนมีความง่ายกว่าการทำแบบทดสอบ

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จากการทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย

การหา ประ สั ทธิ ภาพ	คะแนนกิจกรรม 10 บทเรียน ค่าเฉลี่ยร้อยละ (E_1)											คะแนน หลังเรียน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ (E_2)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	เฉลี่ย	
กลุ่มเป้าหมาย	82.00	89.00	80.00	83.00	76.00	84.00	79.00	75.00	79.58	83.75	80.32	83.75

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประสิทธิภาพบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่องหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ส่งผลดีต่อทักษะการขับร้องเพลงไทย ซึ่งหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่องหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 10 บทเรียน ส่งผลดีต่อทักษะ

การขับร้องเพลงไทย ผู้วิจัยได้วัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน มีค่าเฉลี่ยร้อยละหลังเรียนเท่ากับ 83.75 สรุปได้ว่าบทเรียนดนตรีออนไลน์ ส่งผลดีต่อทักษะการขับร้องเพลงไทยมีค่าประสิทธิภาพ $E_1 / E_2 = 80.32/83.75$ เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ภาพที่ 4.1 ตัวอย่างบทเรียนดนตรีออนไลน์ เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนออนไลน์ มีรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.3 - 4.6

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (20)		คะแนนหลังเรียน (20)		คะแนนพัฒนาการ	
	คะแนน (20)	คะแนนร้อยละ (100)	คะแนน (20)	คะแนนร้อยละ (100)	คะแนน (20)	คะแนนร้อยละ (100)
1	8	40	16	80	8	66.67
2	8	40	17	85	9	75.00
3	6	30	16	80	10	71.43
4	8	40	16	80	8	66.67
5	8	40	16	80	8	66.67
6	7	35	16	80	9	69.23
7	6	30	16	80	10	71.43
8	7	35	16	80	9	69.23
9	7	35	16	80	9	69.23
10	8	40	19	95	11	91.67
11	6	30	16	80	10	71.43
12	6	30	17	85	11	78.57
13	6	30	17	85	11	78.57
14	6	30	18	90	12	85.71
15	6	30	16	85	10	71.43
16	6	30	16	85	10	71.43
17	8	40	19	95	11	91.67
18	7	35	18	90	11	84.62
19	7	35	18	90	11	84.62
20	6	30	16	80	10	71.43
$\bar{x}$	6.85	34.25	16.75	84.25	9.90	75.33
S.D.	0.88		1.07		1.17	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า คะแนนการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ในภาพรวมมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน โดยคะแนนก่อนเรียนอยู่ระหว่าง 6 ถึง 8 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.85 คิดเป็นร้อยละ 34.25 คะแนนหลังเรียนอยู่ระหว่าง 16 ถึง 19 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.75 คิดเป็นร้อยละ 84.25 และมีคะแนนพัฒนาการอยู่ระหว่าง 8 ถึง 12 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.90 คิดเป็นร้อยละ 75.33

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ตัวแปร	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df	t	p	Cohen's d
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.				
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	6.80	0.87	16.75	1.04	19	-37.99	.000	10.37

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบทักษะการขับร้องเพลงไทยของผู้เรียนที่ได้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (12)		คะแนนหลังเรียน (12)		คะแนนพัฒนาการ	
	คะแนน (12)	คะแนนร้อยละ (100)	คะแนน (12)	คะแนนร้อยละ (100)	คะแนน (12)	คะแนนร้อยละ (100)
1	4	33.33	8	66.67	4	50.00
2	4	33.33	8	66.67	4	50.00
3	4	33.33	6	50.00	2	50.00
4	5	41.67	11	91.67	6	85.71
5	4	33.33	6	50.00	2	50.00
6	4	33.33	9	75.00	5	62.50
7	4	33.33	6	50.00	2	50.00
8	4	33.33	8	66.67	4	50.00
9	5	41.67	10	83.33	5	71.43
10	6	50.00	10	83.33	4	66.67
11	6	50.00	11	91.67	5	83.33
12	5	41.67	11	91.67	6	85.71
13	5	41.67	10	83.33	5	71.43
14	7	58.33	12	100.00	5	100.00
15	4	33.33	6	50.00	2	50.00
16	4	33.33	8	66.67	4	50.00
17	5	41.67	11	91.67	6	85.71
18	7	58.33	11	91.67	4	80.00
19	8	66.67	11	91.67	3	75.00
20	6	50.00	11	91.67	5	83.33
$\bar{X}$	5.05	42.08	9.60	80.00	4.55	67.54
S.D.	1.23		1.47		0.83	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า คะแนนการเปรียบเทียบทักษะการขับร้องเพลงไทยของผู้เรียนที่ได้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ในภาพรวมมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกคน โดยคะแนนก่อนเรียนอยู่ระหว่าง 4 ถึง 8 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.05 คิดเป็นร้อยละ 42.08 คะแนนหลังเรียนอยู่ระหว่าง 6 ถึง 12 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.60 คิดเป็นร้อยละ 80.00 และมีคะแนนพัฒนาการอยู่ระหว่าง 2 ถึง 6 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 คิดเป็นร้อยละ 67.54

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบทักษะการขับร้องเพลงไทย ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ตัวแปร	ก่อนเรียน		หลังเรียน		df	t	p	Cohen's d
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.				
ผลเปรียบเทียบ								
ทักษะการขับร้องเพลงไทย	5.05	1.20	9.20	1.99	19	-13.76	.000	2.52

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะการขับร้องเพลงไทย ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน
เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ลำดับที่	ระดับความพึงพอใจ
1	นักเรียนรู้สึกสนุกกับการเรียน จากบทเรียนออนไลน์ เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย	4.45	0.59	10	มาก
2	นักเรียนรู้สึกพอใจกับการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดเวลาในการเข้าเรียน	4.70	0.46	3	มากที่สุด
3	นักเรียนมีโอกาสดำพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน	4.15	0.73	11	มาก
4	นักเรียนมีโอกาสดำค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเอง	4.50	0.50	9	มาก
5	ระยะเวลาการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนมีความเหมาะสม	4.55	0.59	6	มากที่สุด
6	ระยะเวลาการจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนมีความเหมาะสม	4.85	0.36	1	มากที่สุด
7	เนื้อหาในบทเรียนออนไลน์น่าสนใจ	4.60	0.58	5	มากที่สุด
8	นักเรียนได้รับความรู้จากบทเรียนออนไลน์	4.55	0.50	8	มากที่สุด
9	นักเรียนได้รับทักษะการขับร้องเพลงไทยจากบทเรียนออนไลน์	4.70	0.56	2	มากที่สุด
10	สื่อการสอนในบทเรียนออนไลน์กระตุ้นความสนใจให้นักเรียน	4.55	0.59	7	มากที่สุด
11	นักเรียนได้ความรู้ที่หลายหลายจากบทเรียนออนไลน์ เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย	4.70	0.46	4	มากที่สุด
รวม		4.57	0.54		มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า มีความพึงพอใจต่อบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้านเรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 8 รายการ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 รายการ

รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ระยะเวลาการจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85

รายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีโอกาสดำพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพัฒนาการของผู้เรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และความพึงพอใจ จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย ผู้วิจัยได้ทำการสรุปออกตามแนวคิดอนุกรมวิธาน ของ บลูม (Bloom et al., 1956) โดยแยกตามองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพดังนี้

4.1 ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) พฤติกรรมของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนสามารถรู้และจดจำถึงวิธีการเข้าเรียนบทเรียนดนตรีออนไลน์ทั้งการเข้าเรียนผ่านคอมพิวเตอร์ หรือการเข้าเรียนผ่านสมาร์ทโฟน การทำแบบทดสอบผ่านกูเกิลฟอร์ม (Google Form) มีความรู้ในเรื่องของหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย มีความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในการจัดการเรียนรู้ผ่านบทเรียนออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน และเข้าใจในเนื้อหาแต่ละบทเรียน สามารถนำความรู้ในการเข้าใช้สื่อออนไลน์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การทำใบงานเพื่อเก็บคะแนนระหว่างเรียนผ่านใบงาน (Live Worksheet)

4.2 ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) พฤติกรรมของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนสามารถรับรู้หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทยที่ถูกต้อง สามารถปฏิบัติตามสื่อวีดิทัศน์ในบทเรียนที่เป็นการปฏิบัติได้ และเมื่อผู้เรียนได้เรียนถึงบทเรียนที่ 8-10 เป็นบทเรียนที่ต้องเข้าเรียนอย่างช้าๆ และฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนจึงจะเกิดทักษะการขับร้องเพลงไทย จนสามารถขับร้องบทเพลงลาวดวงเดือน สองชั้น ได้อย่างถูกต้องตามหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย และเผยแพร่ทักษะการร้องเพลงไทยของตนเองผ่านแอปพลิเคชันติ๊กต็อก (TikTok)

4.3 ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) พฤติกรรมของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ พบว่า เกิดการรับรู้ และกระตือรือร้น ในการเข้าเรียนผ่านบทเรียนออนไลน์เป็นอย่างดี ในบทเรียนที่ 1-3 เมื่อถึงบทเรียนที่ 4 ความกระตือรือร้นเริ่มลดลง ผู้สอนจึงได้เปลี่ยนรูปแบบการเก็บคะแนนระหว่างเรียนจากใช้แบบทดสอบผ่านกูเกิลฟอร์ม (Google form) มาเป็น การทำใบงานผ่านใบงานออนไลน์ (Live worksheet) เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และในการทดสอบหลังเรียน ได้ทำการทดสอบผ่านแพลตฟอร์มคาฮูท (Kahoot) โดยมีการเสริมแรงทางบวกด้วยการให้ของรางวัลกับผู้เรียนที่ตอบคำถามได้คะแนนสูงสุด 5 ลำดับแรก ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและมีความกระตือรือร้นที่จะทบทวนบทเรียนต่างๆ และจากการนำเสนอเทคโนโลยีที่หลากหลายมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนดนตรีออนไลน์ แบบห้องเรียนกลับด้าน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียน จากบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre – Experimental Design) โดยใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน (The One Group: Pretest – Posttest Design) กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบ้านหนองสีวิทยาคม จำนวน 20 คน โดยใช้บทเรียนดนตรีออนไลน์ จำนวน 10 บทเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน แบบประเมินทักษะปฏิบัติ แบบประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง และแบบประเมินความพึงพอใจ จากนั้นทำการวิเคราะห์และแปลผล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์ แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และการทดลอง (Tryout) และแก้ไขตามคำแนะนำ มีจำนวน 10 บทเรียน ในแต่ละบทเรียน จะประกอบไปด้วย สื่อวีดิทัศน์ เพื่อใช้ในการเรียนรู้ และนำแพลตฟอร์มต่างๆ มาทำแบบทดสอบจาก กูเกิลฟอร์ม (Google Form) ใบงานออนไลน์ (Live worksheet) เพื่อใช้ในการเก็บคะแนนระหว่างเรียน โดยกลุ่มเป้าหมายจะต้องทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ จึงเข้าเรียนบทเรียนที่ 1 เรียงไปถึงบทเรียนที่ 10 โดยแต่ละบทเรียนมีระยะเวลาในการเข้าเรียน ประมาณ 1 สัปดาห์ สามารถซักถามในข้อสงสัยต่างๆ ได้ ผ่านช่องทางแชทกลุ่มเฟซบุ๊ก (Facebook Messenger) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และมาทำแบบทดสอบหรือ ใบงาน ที่โรงเรียน ตามวันเวลาที่นัดหมาย เมื่อเรียนครบ 10 บทเรียน จึงทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ ในด้านของประสิทธิภาพของบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบ

ห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า E_1 / E_2 เท่ากับ 80.32/83.75 ประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 แสดงว่า บทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ที่สร้างขึ้น สามารถไปพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพได้

2. ผู้เรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ที่ได้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 16.75$ S.D. = 1.04) ซึ่งสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน และมีคะแนนเปรียบเทียบทักษะการขับร้องเพลงไทย ที่ได้เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 9.20$ S.D. = 1.99) ซึ่งสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน เช่นกัน

3. ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.57$ S.D. = 0.54) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ($\bar{X} = 4.85$ S.D. = 0.36) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ($\bar{X} = 4.15$ S.D. = 0.73)

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้านเรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนดนตรีออนไลน์พัฒนาขึ้นมีค่าเฉลี่ยระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.32 และค่าเฉลี่ยผลการทดสอบหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.75 มีค่าประสิทธิภาพ 80.32/83.75 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางด้านทักษะการขับร้องเพลงไทยเพิ่มขึ้นในระดับที่น่าพอใจ และเป็นเช่นนี้เนื่องจาก เพราะผู้วิจัยมีการพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์ เป็นระบบ ตั้งแต่การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบและวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ การศึกษาแนวคิดเรื่องผลกระทบโควิด-19 กับการศึกษาไทย แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Hybrid Learning) แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) แนวคิดการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา อาศัยขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้านเรื่องหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านการขับร้องเพลงไทย ด้านดนตรีศึกษา ด้านการผลิตสื่อเทคโนโลยี ด้านวัดผลและประเมินผล จำนวน 5 ท่าน และนำข้อเสนอที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปทดลอง (Tryout) เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข และนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นวิธีการดำเนินการตามกระบวนการของการพัฒนางานวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้น บทเรียนดนตรีออนไลน์ จึงมี

ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน สอดคล้องกับ เบญจพร ตีระวัฒนานันท์ (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง การสร้างภาพกราฟิกโดยโปรแกรม นำเสนอ สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า บทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับ ด้าน เรื่อง การสร้างภาพกราฟิกโดยโปรแกรมนำเสนอ สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มี ประสิทธิภาพ E1 / E2 เท่ากับ 81.09/82.46 ประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่ได้ใช้บทเรียนดนตรีออนไลน์ พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 6.85 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 16.75 โดยมีค่า พัฒนาการเพิ่มขึ้นคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 9.90 แสดงว่า บทเรียนดนตรีออนไลน์ ส่งผลให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก การเรียนรู้ผ่านบทเรียนดนตรีออนไลน์ ผู้เรียนได้เรียนรู้ เนื้อหาบทเรียนจากสื่อวีดิทัศน์ (VDO) ที่ผู้สอนสร้างขึ้นไว้ในเว็บไซต์ (Google Site) ด้วยตนเองตาม ความต้องการ อีกทั้งยังให้อิสระทางด้านการเรียนรู้ที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ผู้เรียนสามารถ เข้าถึงบทเรียน และทบทวนเนื้อหาความรู้ได้อย่างซ้ำๆ และผู้เรียนสามารถสอบถามผู้สอนในข้อสงสัยที่ เกิดขึ้นในระหว่างการเรียน หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนๆในชั้นเรียนได้ เมื่อถึงเวลาในชั้นเรียน ได้มี การสร้างห้องเรียนกลับด้านจากกิจกรรม ได้แก่ การทำแบบทดสอบย่อยหลังบทเรียนผ่านกูเกิ้ลฟอร์ม (Google Form) การทำใบงานออนไลน์ (Live Worksheet) การอัดคลิปขับร้องเพลงไทยผ่านแอป พลิกเช้นตึกตอก (TikTok) และการทำแบบทดสอบหลังเรียนผ่านแพลตฟอร์มคาฮูท (Kahoot) เป็น การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยบทเรียนดนตรีออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นถูก ออกแบบให้นำเสนอเนื้อหาที่สั้น กระชับ มีการนำเสนอทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ผู้เรียนสามารถ ทบทวนความรู้ซ้ำๆ ได้อย่างอิสระ ส่งผลให้ผู้เรียนมีระดับผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ ภาพกร เทียน ทัพยการณย์ (2561) ที่ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ หน่วยการเรียนรู้ ขลุ่ยบรรเลงเพลงเสนาะ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน หลังจากที่ได้ใช้บทเรียนดนตรีออนไลน์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 แสดงว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการ เรียนรู้ผ่านบทเรียนดนตรีออนไลน์มากที่สุด เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนมีความ รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนดนตรีออนไลน์โดยใช้คอมพิวเตอร์ หรือโทรศัพท์สมาร์ตโฟน ผู้เรียนได้เรียนรู้และสร้างความรู้ด้วยตัวเองได้ทุกที่ ทุกเวลา และสามารถ เรียนรู้ได้อย่างซ้ำๆ ตามความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับ อนุสร หงษ์ขุนทด (2558) ที่ได้ศึกษา

รูปแบบรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสำหรับการเรียนดนตรี พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนดนตรีแบบห้องเรียนกลับด้านในระดับมาก

จากการพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์ พบว่า บทเรียนออนไลน์เป็นสื่อที่สามารถนำมาจัดการเรียนรู้เพื่อเติมเต็มให้ผู้เรียน สอดคล้องกับนโยบายแก้ไขปัญหภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการได้ เนื่องจากบทเรียนออนไลน์เป็นบทเรียนที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา อีกทั้งในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่สื่อ เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทอย่างมากในชีวิตประจำวัน บทเรียนออนไลน์น่าจะเป็นที่สนใจ และเข้าถึงเพื่อทบทวนบทเรียน ง่ายกว่าการทบทวนผ่านการอ่านหนังสือ โดยเฉพาะในการเรียนวิชาดนตรี บทเรียนออนไลน์จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้ได้อย่างดี สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ที่ได้ออกมาตราการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาการศึกษาหลังยุคโควิด-19 โดยให้เกิดการปรับรูปแบบและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน และการปรับบทบาทของผู้สอน อีกทั้งเทคโนโลยีจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างโอกาสให้เรียนรู้ตลอดชีวิต และให้ผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีข้อตกลงการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจนบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนานวัตกรรมบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้านเรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย สำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา ผู้สอนและผู้เรียนจำเป็นต้องมีความเข้าใจในบทบาทของตนเองในการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ต้องเข้าใจถึงข้อกำหนด และระยะเวลาอย่างชัดเจน ผู้สอนต้องศึกษาข้อมูลและความพร้อมของผู้เรียนในด้านของ ความพร้อมของเครื่องมือ และสัญญาณอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งหาแนวทางการแก้ปัญหาไว้ด้วย เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียม และผู้สอนควรจะอธิบายการเข้าใช้งานบทเรียนดนตรีออนไลน์ การทำแบบฝึก ใบงาน ให้ชัดเจนก่อนนำไปใช้ เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในระบบการเข้าเรียนบทเรียนดนตรีออนไลน์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากงานวิจัยนี้ทำการทดลองในบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งมีจำนวนผู้เรียนระดับชั้นละ 1 ห้องเรียน ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรมีการนำไปใช้ในบริบทของโรงเรียนขนาดใหญ่ เพื่อเปรียบเทียบผลคะแนนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ควรพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้านในเครื่องดนตรีไทยเครื่องอื่นๆ เพื่อให้การศึกษาดนตรีไทยก้าวทันเทคโนโลยี และเข้าถึงได้ง่าย
3. ควรพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์ ในรูปแบบเทคนิคการสอนอื่นๆ หรือ บนแพลตฟอร์มอื่นๆ เพื่อความหลากหลายของการเรียนดนตรี ในรูปแบบออนไลน์ต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). **มาตรการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : บริษัท เอส. บี. เค. การพิมพ์ จำกัด.
- แคลเลีย ศรีแปลก. (2561). **ผลการสอนแบบนิรนัยผ่านการเรียนในบริบทโมบายเลิร์นนิ่งที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์และแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจตชรินทร์ จิรสันติธรรม. (2553). **ทฤษฎีการขับร้องเพลงไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2547). **การออกแบบการเรียนการสอนบนเว็บ ในระบบการเรีย่อเล็กทรอนิกส์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยทัศน์ ไสพระขรรค์. (2559). **กระบวนการพัฒนาศาสตร์สำหรับขับร้องเพลงไทย. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 20(2), 2-12.**
- ณชีรนา อูเส็น, ณัฐวิทย์ พจนตันติ และณรงค์ศักดิ์ ครอบคอบ. (2560). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วย ตนเองและเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5. วารสารศึกษาศาสตร์. 1(1), 160-168.**
- ณัฐศรีณย์ ทฤษฎีคุณ, ชีระวัฒน์ รัตนประภาเมธีรัฐ และจิระพันธ์ อ่อนเลื่อน. (2564). **ความพึงพอใจของนักศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในรายวิชาสโตประสาท วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. วารสารดนตรีบ้านสมเด็จเจ้า, 3(2), 57-74.**
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2561). **ดนตรีศึกษา หลักการและสาระสำคัญ**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2563). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 24). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ท้วม ประสิทธิกุล. (2529). **หลักคีตศิลป์**. (ม.ป.ท.) : (ม.ป.พ.)
- นันทิกา สุนทรธนพล, วรภาพ ประสานตรี. (2564). **การเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนปฏิบัติทางดนตรีสู่การจัดการเรียนการสอนออนไลน์จากผลกระทบวิกฤตโควิด-19. วารสารวิชาการ, 5(2), 159-179.**
- บุญยง สิทาจารย์. (2560). **การพัฒนาชุดการสอนศิลปะตามแนวคิดสะเต็มศึกษาเพื่อส่งเสริมกระบวนการสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา.**

- บุญหลาย พุทธิโค. (2562). การศึกษากลยุทธ์ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ปัญหาปลายเปิด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เบญจพร ตีระวัฒนานนท์. (2563). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน เรื่องการสร้างภาพกราฟิกโดยโปรแกรมนำเสนอ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปารยะ อาศนะเสน. (2560). สายเสียงอักเสบ และวิธีถนอมเสียง ตอนที่ 1. [ออนไลน์]. ได้จาก https://www.si.mahidol.ac.th/siriraj_online/thai_version/Health_detail.asp?id=813. [สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2565].
- พระมหาจักรพล สิริธโร. (2564). การศึกษาในยุค New Normal. *Journal of Modern Learning Development*, 6(6), 346-356.
- พนิดา หนูทวี. (2560). ความต้องการในการใช้งาน e-learning ในการเรียนการสอนของนักศึกษาและอาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*. 11 (24), 32-42.
- เพชรินทร์ ตันวัฒนกุล. (2560). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามแนวคิดของกาเย่ ด้วย Edmodo วิชาโปรแกรมตารางคำนวณ(MS Excel)สำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภากร เทียนทิพย์การุณย์. (2561). การศึกษาผลการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติ หน่วยการเรียนรู้ ขลุ่ยบรรเลงเพลง เสนาะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ภาสกร เรืองรอง และพิลาศศิริ เสริมพงษ์. (2563). การใช้บทเรียนออนไลน์เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมในสถานการณ์โควิด 19. *วารสารกลุ่มมนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์*, 3(2), 79-92.
- ภูวเดช สัมภาวะผล. (2562). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ เรื่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่3.
- มนตรี ตราโมท. (2531). *ศัพท์สังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2538). *ดุริยสาสน์*. (ม.ป.ท.) : (ม.ป.พ.).

- วัชรารณณ์ เพ็งสุข. (2560). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ วิชาคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี. **วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์**, 32(1), 7-13.
- วรรณกาญจน์ บุญยก. (2561). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียน
กลับด้านเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการนำเสนอด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. **วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม**, 17(2), 32-40.
- วาทีณี สะกะมณี. (2561). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน
อาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยโปรแกรม Flip album
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยี
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). **ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี : บริษัท เอส.
อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2563). **New Normal** ทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วิชัย วงศ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา. (2563). **การออกแบบการเรียนรู้ใน New Normal**. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศุภเศรษฐ์ พึ่งบัว. (2562). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์วิชาอินเทอร์เน็ตด้วยแอปพลิเคชัน Google
classroom สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนการงานอาชีพและเทคโนโลยี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สิริลักษณ์ ศรีทอง. (2556). แนวทางการศึกษาศิลปะการขับร้องเพลงไทยเดิมท่ามกลางวัฒนธรรม
ดนตรีที่หลากหลาย. **วารสารธรรมศาสตร์**, 32(2), 76-96.
- สุดาร์ตน์ ชาญเลขา. (2541). หลักการขับร้องเพลงไทยเบื้องต้น. **การพัฒนามาตรฐานดนตรีไทย ด้าน
คุณภาพเสียงและระหมือ และ หลักทั่วไปของการขับร้องเพลงไทย**, กรุงเทพฯ, สำนักงาน
ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- สุภัชชา โพธิ์เงิน. (2554). การนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีสำหรับนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 – 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2561). **สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). แพร่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
แพร่ไทยอุตสาหกรรมพิมพ์.
- สุรางค์ ดุริยพันธุ์. (2552). กลวิธีการขับร้องเพลงไทยให้เกิดความไพเราะ. **ในไหว้ครูดนตรีไทย 2552
งานมุทิตาจิต 72 ปี ครูสุรางค์ดุริยพันธุ์**, กรุงเทพฯ: สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวิมล มธุรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19. **วารสาร รัชต์ภาคย์**, 15(40), 33-42.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **การศึกษายุคดิจิทัล**. [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://www.posttoday.com/social/general/628541>. [สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2564].
- สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน. (2559). **ห้องเรียนกลับด้านสู่การเรียนรู้ห้องเรียน ประวัติศาสตร์. โครงการส่งเสริมบุคลากรในการพัฒนาผลงานด้านสื่อเทคโนโลยี สารสนเทศ**. [ออนไลน์]. ได้จาก: https://www.youtube.com/watch?v=miop0K_9lY. [สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2565].
- อนุธิตา เดชแพง. (2562). **การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ผ่าน Facebook ร่วมกับการ เรียนรู้แบบเครื่องมือการคิด เพื่อพัฒนาทักษะภาคคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดไทยชุมพล (ดำรงประชาสรรค์). วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและวิจัยเพื่อพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม**.
- อมรินทร์ อำพลพงษ์ (2559). **การพัฒนาบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามแนวทฤษฎี คอน สตรัคติวิสต์ เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการออกแบบและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- อชรา เอ็บสุลลารี. (2562). **จิตวิทยาสำหรับครู**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. (2546). **ดนตรีไทย**. กรุงเทพฯ : ธนาคราภสิกรไทย.
- อรรณพ บรรจงศิลป์. (ม.ป.ป). **การสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา ทฤษฎีและปฏิบัติ**. สมาคม ครูดนตรี (ประเทศไทย).
- Akbel, Burcu Avci. (2018). Students' and Instructors' Opinions on the Implementation of Flipped Learning Model for Cello Education in Turkish Music. **Journal of Education and Training Studies**, 6(8), 1-11.
- Carolyn Doi. (2016). Applying the Flipped Classroom Methodology in a First-Year Undergraduate Music Research Methods Course. **Music Reference Services Quarterly**, 19(2), 114-135.

- Catherine Grant. (2013). First inversion: A rationale for implementing the 'flipped approach' in tertiary music courses. **Australian Journal of Music Education**, 1, 3-12.
- Erich A. Weiger. (2020). Flipped Lessons and the Secondary-Level Performance-Based Music Classroom: A Review of Literature and Suggestions for Practice. **Applications of Research in Music Education**, 39(2), 44-53.
- Jonathan Bergmann and Aaron Sams. (2012). **Flipped Your Classroom Reach Every Student in Every Class Every Day**. Technology Coordinators. Curriculum specialists. policy makers.
- Madalina D.R et al. (2021). The Future of Music in America: The Challenge of the COVID19 Pandemic. **The Musical Quarterly**.102(4), 351-360.
- NgeeMok, H. (2014). **The Flipped Classroom**. Singapore : Management University.
- Wang, H. (2018). The Application of Flipped Classroom in Colleges and Universities Piano Collective Classes. **Creative Education**, 9, 1021-1026.
- Yu Peng and Xin Wang. (2022). Online Education of a Music Flipped Classroom Based on Artificial Intelligence and Wireless Network. **Wireless Communications and Mobile Computing**, 2022, 123-132.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการวิจัยที่ให้ความอนุเคราะห์แนะนำ และตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง เครื่องมือ เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ด้านการขับร้องเพลงไทย ด้านการวัดและประเมินผล ด้านดนตรีศึกษา และด้านการผลิตสื่อออนไลน์ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1. นางนงนุช สุนทรสุข	ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการขับร้องเพลงไทย
2. นางสาวพิไลลักษณ์ สานคำ	ครูชำนาญการ วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการขับร้องเพลงไทย
3. นางภัทรรัตน์ สุขมา	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สพป.สิงห์บุรี
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผล
4. ผศ.ดร.ปริญนันท์ พร้อมสุขกุล	อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา
วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านดนตรีศึกษา
5. นางสาววัชรภรณ์ เพ็งสุข	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี
ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตสื่อออนไลน์

ภาคผนวก ข
หนังสือเชิญเพื่อตรวจหาคุณภาพ
ของเครื่องมือวิจัย

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๔๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางนงนุช สุนทรสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศิรินทรา อินยา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมบทเรียน
ดนตรีออนไลน์ เรื่อง หลักวิธีการขับร้องเพลงไทย โดยใช้แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับ
ด้าน สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษาในยุคปกติใหม่ (New Normal)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล

ประธานกรรมการ

๒. อาจารย์ ดร.วรสรณ์ เนตรทิพย์

กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความ
ตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๑, ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๔๗๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวพิไลลักษณ์ สานคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศิรินทรา อินยา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมบทเรียน
ดนตรีออนไลน์ เรื่อง หลักวิธีการขับร้องเพลงไทย โดยใช้แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับ
ด้าน สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษาในยุคปกติใหม่ (New Normal)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล

ประธานกรรมการ

๒. อาจารย์ ดร.วรสรณ์ เนตรทิพย์

กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความ
ตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๑, ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๕๗๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางภัทรรัตน์ สุขมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศิรินทรา อินยา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมบทเรียน
ดนตรีออนไลน์ เรื่อง หลักวิธีการขับร้องเพลงไทย โดยใช้แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับ
ด้าน สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษาในยุคปกติใหม่ (New Normal)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล	ประธานกรรมการ
๒. อาจารย์ ดร.วรสรณ์ เนตรทิพย์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความ
ตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๑, ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๔๗๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงทิวรุจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.ชาลีณี คุณาเทียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศิรินทรา อินยา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมบทเรียน
ดนตรีออนไลน์ เรื่อง หลักวิธีการขับร้องเพลงไทย โดยใช้แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับ
ด้าน สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษาในยุคปกติใหม่ (New Normal)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล	ประธานกรรมการ
๒. อาจารย์ ดร.วรสรณ์ เนตรทิพย์	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความ
ตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๑, ๑๘๑๔

ที่ อว ๐๖๔๓.๑๔/๔๗๗

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๒๖ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาววัชรภรณ์ เพ็งสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวศิรินทรา อินยา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมบทเรียน
ดนตรีออนไลน์ เรื่อง หลักวิธีการขับร้องเพลงไทย โดยใช้แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับ
ด้าน สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษาในยุคปกติใหม่ (New Normal)” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ดังนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล

ประธานกรรมการ

๒. อาจารย์ ดร.วรสรณ์ เนตรทิพย์

กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความ
ตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๑, ๑๘๑๔

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC)

ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC)

แบบประเมินเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนานวัตกรรมการเรียนดนตรีออนไลน์ เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย

โดยใช้แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ในยุคปกติใหม่ (New Normal)

รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง						
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ค่า IOC	สรุปผล
1. แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบทเรียนออนไลน์ เรื่องหลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย							
ข้อ 1	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
ข้อ 2	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
ข้อ 3	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
ข้อ 4	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
ข้อ 5	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
ข้อ 6	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
ข้อ 7	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
ข้อ 8	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
ข้อ 9	1	1	1	1	1	1	ใช้ได้
2. แบบทดสอบ ก่อนเรียน หลังเรียน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย							
ข้อ 1	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 2	0	1	1	0	1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 3	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 4	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 5	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 6	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 7	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 8	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 9	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 10	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 11	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 12	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 13	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 14	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 15	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้

รายการประเมิน	ระดับความสอดคล้อง						
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ค่า IOC	สรุปผล
ข้อ 16	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 17	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 18	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 19	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 20	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ การขับร้องเพลงไทย							
ข้อ 1	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 2	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 3	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 4	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 5	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 7	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
4. แบบประเมินความพึงพอใจจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บทเรียนดนตรีออนไลน์							
ข้อ 1	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 2	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 3	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 4	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 5	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 7	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 8	1	1	1	0	1	0.80	ใช้ได้
ข้อ 9	0	1	1	0	1	0.60	ใช้ได้
ข้อ 10	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 11	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

จากผลการพิจารณาประเด็นความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินการพัฒนานวัตกรรม
บทเรียนดนตรีออนไลน์ เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย โดยใช้แนวคิดการจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษาในยุคปกติใหม่ (New Normal) มีค่า
0.60 - 1.00 ทุกข้อสามารถนำไปใช้ได้

ข้อเสนอแนะ: ปรับปรุงด้านการใช้คำที่สมบูรณ์ และเข้าใจง่ายมากขึ้น เหตุผลในการให้ปรับ
เนื่องจากจะช่วยสื่อความหมายและทำให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนออนไลน์

เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทยเดิม

คำชี้แจง จงใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจดังนี้

5 : มากที่สุด

4 : มาก

3 : ปานกลาง

2 : น้อย

1 : น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					หมายเหตุ
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	
1. สารสำคัญ						
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
1.2 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน						
1.3 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย						
2. จุดประสงค์การเรียนรู้						
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้						
2.2 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย						
2.3 ระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดและประเมินผลได้						
3. เนื้อหา						
3.1 เหมาะสมกับเวลา และวัยของผู้เรียน						
3.2 มีความยากง่าย พอเหมาะ						
3.3 น่าสนใจ มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการขับร้องเพลงไทย						

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในข้อที่ถูกต้อง

1. ข้อใดเป็นความหมายของเพลงไทย ก. มีลักษณะการร้องแบบใดก็ได้ ข. มีลีลาและจังหวะที่สนุกสนาน ค. มีการแต่งขึ้นตามหลักดนตรีสากล ง. มีลักษณะการร้องแบบไทยโดยเฉพาะ	7. การขับร้องอิสระตรงกับข้อใด ก. การร้องตามลำพัง ข. การร้องประสานเสียง ค. การร้องตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ง. การร้องแบบมีดนตรีประกอบ
2. จังหวะของเพลงไทยแบ่งได้เป็นกี่อัตราจังหวะ ก. 2 อัตราจังหวะ ข. 3 อัตราจังหวะ ค. 4 อัตราจังหวะ ง. 5 อัตราจังหวะ	8. ข้อใดคือการขับร้องประกอบดนตรี ก. การร้องเป็นหมู่ ข. การร้องตามลำพัง ค. การร้องประสานเสียง ง. การร้องที่ยืดเสียงดนตรีเป็นหลัก
3. เพลงขับร้องต่างจากเพลงบรรเลงในเรื่องใด ก. มีจังหวะ ข. มีเสียงร้อง ค. มีเครื่องดนตรี ง. มีความไพเราะ	9. เมื่อร้องเพลงจบท่อนแล้วมีดนตรีรับอีกครั้งหนึ่ง เรียกว่าการขับร้องแบบใด ก. การร้องอิสระ ข. การร้องรับร้องส่ง ค. การร้องคลอดนตรี ง. การร้องสอดดนตรี
4. ถ้าต้องการร้องเพลงไทยที่มีจังหวะเร็ว ควรร้องเพลงในอัตราจังหวะข้อใด ก. อัตราจังหวะเพลงสี่ชั้น ข. อัตราจังหวะเพลงสามชั้น ค. อัตราจังหวะเพลงสองชั้น ง. อัตราจังหวะเพลงชั้นเดียว	10. หลักการเบื้องต้นในการขับร้องเพลงไทยเดิม มีความสำคัญอย่างไรต่อผู้ขับร้อง ก. เป็นการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้ขับร้อง ข. เป็นการฝึกขั้นตอนการร้องเพลงที่ถูกต้อง ค. เป็นการสร้างความสง่างามให้กับผู้ขับร้อง ง. เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้ขับร้องต้องนำมาปฏิบัติ
5. ลักษณะเด่นของการขับร้องเพลงไทยคือข้อใด ก. ต้องนั่งพับเพียบร้อง ข. ต้องตีสองประกอบจังหวะ ค. ต้องมีการเอื้อนประกอบ ง. มีแต่การบรรเลงไม่มีขับร้อง	11. ท่านั่งของผู้ขับร้องเพลงไทยคือท่าใด ก. นั่งขัดสมาธิกับพื้น ข. นั่งพับเพียบกับพื้น ค. นั่งพับเพียบบนเก้าอี้ ง. นั่งขัดสมาธิบนเก้าอี้
6. ข้อใดเป็นเพลงขับร้อง ก. เพลงเถา ข. เพลงเรือ ค. เพลงโหมโรง ง. เพลงหางเครื่อง	12. มารยาทของผู้ขับร้องเพลงไทยตรงกับข้อใด ก. มีพับเพียบประสานมือไว้ที่ตัก ข. นั่งพับเพียบโยกตัวตามจังหวะ ค. นั่งเก้าอี้ปรับมือตามจังหวะขณะร้อง ง. ยืนแสดงท่าทางความหมายตามเพลง

13. การออกเสียงร้องเพลงให้ชัดเจนผู้ขับร้องเพลงไทยควรปฏิบัติอย่างไร ก. เน้นเสียงดังมากๆ ข. เน้นเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ ค. เน้นถ้อยคำให้ชัดเจน ง. เน้นทุกคำที่ร้องให้เท่า ๆ กัน	17. เพลงลาวดวงเดือน มีชื่อเดิมว่าเพลงอะไร ก. ลาวดำเนินทราย ข. ลาวต่อนก ค. ลาวดำเนินเกวียน ง. ลาวกระแซ
14. ข้อใดคือศัพท์สังคีตที่ใช้ในการขับร้อง ก. คาบลูกคาบดอก ข. รัว ค. ครั้น ง. เก็บ	18. เพราะเหตุใดจึงได้ชื่อว่า เพลงลาวดวงเดือน ก. ผู้ประพันธ์สั่งให้เปลี่ยน ข. เปลี่ยนเพื่อไม่ให้ชื่อคล้ายกับ ลาวดำเนินทราย ค. เพราะบทร้องเพลงขึ้นต้นว่า โอ้อะหนอ...ดวงเดือนเอ๋ย ง. เพราะผู้แต่งชอบดวงจันทร์
15. เพลงลาวดวงเดือน มีเนื้อหาที่แสดงอารมณ์อย่างไร ก. สนุกสนาน ข. เศร้าเสียใจ ค. อึกเขิม ง. มีความสุข	19. เพลงลาวดวงเดือน เป็นพระนิพนธ์ ของผู้ใด ก. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ข. หลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ค. พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเพ็ญพัฒนพงศ์ กรมหมื่นพิไชยมหินทโรดม ง. ครูมนตรี ตราโมท
16. การเอื้อนหมายถึงข้อใด ก. การเปล่งเสียงร้องอย่างไรก็ได้ที่มีความหมาย ข. การเปล่งเสียงเออเอียงงอให้ติดกันตามใจชอบ ค. การเปล่งเสียงร้องอย่างไรก็ได้ตามบทเพลง ง. การเปล่งเสียงไปตามทำนองและจังหวะของเพลงโดยใช้เสียงเปล่าที่ไม่มีมีความหมายใดๆ	20. เพลงลาวดวงเดือน ถูกนำมาขยายเป็นสามชั้น และตัดลงเป็นชั้นเดียว จนครบเป็นเพลงเถา มีชื่อเพลงว่าอะไร และใครเป็นผู้แต่ง ก. ลาวเสียงเทียนเถา , ครูหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ข. โสมส่องแสง เถา , ครูมนตรี ตราโมท ค. แสนคำนี้้ง เถา , ครูหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ง. ปลาทอง เถา , ครูมนตรี ตราโมท

แบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงไทย เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย

ที่	ชื่อ-นามสกุล	รายการประเมินผลการปฏิบัติ				คะแนนรวม (12 คะแนน)	หมายเหตุ
		ทำนองการขับ ร้องเพลงไทย (3 คะแนน)	ความแม่นยำ ในบทร้องและ ทำนองเพลง (3 คะแนน)	ความแม่นยำ ในจังหวะ (3 คะแนน)	ความมั่นใจ ความรู้สึกต่อ บทร้อง และ การถ่ายทอด อารมณ์เพลง (3 คะแนน)		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนนทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงไทย เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
1	ทำนองการขับร้อง เพลงไทย	นั่งพับเพียบ ตัวตรง หน้า ตรงไม่ก้ม หน้า มือขวา วางทับมือซ้ายบนหน้า ตัก	นั่งพับเพียบ ตัวเอียงไป ข้างใดข้าง หนึ่ง หน้าตรง และมีการก้มหน้าบ้าง ท้าวแขนกับพื้นข้างลำตัว	นั่งพับเพียบ หลังอ ตัว เอียง ก้ม หน้าตลอดเวลา วางมือไม่ถูกต้อง
2	ความแม่นยำใน จังหวะ	ควบคุมอัตราจังหวะได้ สม่ำเสมอ และถูกต้อง ตามอัตราจังหวะเพลง	ควบคุมอัตราจังหวะได้แต่ ยังไม่ สม่ำเสมอ ไม่ ถูกต้องตามอัตรา จังหวะ เพลง	อัตราจังหวะไม่สม่ำเสมอ และไม่ ถูกต้องตามอัตรา จังหวะเพลง
3	ความแม่นยำในบท ร้อง และทำนองเพลง	จดจำบทร้องและทำนอง ได้แม่นยำ และไม่ ผิดพลาด	จดจำบทร้องและทำนอง ได้ มี ผิดพลาดเล็กน้อย	จดจำบทร้อง และทำนอง ได้เพียง เล็กน้อย และ ขาดความแม่นยำ
4	ความมั่นใจ ความรู้สึกต่อ บทร้อง และการถ่ายทอด อารมณ์เพลง	มีความมั่นใจ รู้สึกต่อการ ขับร้อง อย่างอิสระ และ ชื่นชม ถ่ายทอด ความรู้สึกได้ตามอารมณ์ ของเพลง	ไม่ค่อยมั่นใจ ยังไม่รู้สึก ต่อการขับ ร้องอย่าง อิสระ และชื่นชม ยัง ถ่ายทอดความรู้สึกตาม อารมณ์ของ เพลง ไม่ ค่อยได้	ไม่มั่นใจ ไม่รู้สึกต่อการ ขับร้องอย่าง อิสระ และ ชื่นชม ไม่เข้าใจในเพลง และยังถ่ายทอด ความรู้สึกตาม อารมณ์ ของเพลงไม่ได้

ระดับคุณภาพเกณฑ์การประเมิน

9-12 คะแนน	หมายถึง	ระดับดีมาก
5-8 คะแนน	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1-4 คะแนน	หมายถึง	ควรปรับปรุง

แบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงไทย เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย
บทเรียนที่ 4 เรื่อง จังหวะเพลงไทย

ที่	ชื่อ-นามสกุล	รายการประเมินผลการปฏิบัติ		คะแนนรวม (6 คะแนน)	หมายเหตุ
		ควบคุมอัตราจังหวะได้ สม่ำเสมอ (3 คะแนน)	ปฏิบัติได้ถูกต้องตาม อัตราจังหวะของเพลง (3 คะแนน)		
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					

การวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผล		
	3	2	1
ความแม่นยำในจังหวะ	ควบคุมอัตราจังหวะได้ สม่ำเสมอ และถูกต้องตาม อัตราจังหวะเพลง	ควบคุมอัตราจังหวะได้แต่ ยังไม่ สม่ำเสมอ ไม่ถูกต้อง ตามอัตรา จังหวะเพลง	อัตราจังหวะไม่สม่ำเสมอ และไม่ ถูกต้องตามอัตรา จังหวะเพลง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบประเมินทักษะปฏิบัติการขับร้องเพลงไทย เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย
บทเรียนที่ 6 เรื่อง ทักษะการออกเสียงเอื้อนและการหายใจ

ที่	ชื่อ-นามสกุล	รายการประเมินผลการปฏิบัติ		คะแนนรวม (6 คะแนน)	หมายเหตุ
		ทักษะการออกเสียงเอื้อน (3 คะแนน)	ทักษะการหายใจในการ ขับร้อง (3 คะแนน)		
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					

การวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัดและประเมินผล		
	3	2	1
ทักษะการออกเสียงเอื้อน	ออกเสียงเอื้อนได้ถูกต้อง ชัดเจน ตามทำนอง และ จังหวะ ด้วยความมั่นใจ ในทุกคำ	ออกเสียงเอื้อนได้ถูกต้อง แต่ยังไม่ ชัดเจน ตามทำนอง แต่ไม่ ตรงจังหวะ และไม่ค่อยมั่นใจ	ออกเสียงเอื้อนได้ไม่ถูกต้อง ไม่ ชัดเจน ไม่ตามทำนอง ไม่ตรง จังหวะ และไม่มีความมั่นใจ
ทักษะการหายใจในการขับ ร้อง	หายใจได้ถูกต้องตามหลักและ วิธีการทั้งหมด	หายใจได้ไม่ถูกต้องตามหลัก และวิธีการ เป็นบางครั้ง	หายใจได้ไม่ถูกต้องตามหลัก และวิธีการ

**แบบประเมินความพึงพอใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
(Flipped classroom) ด้วยบทเรียนออนไลน์ เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย**

คำชี้แจง จงใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจดังนี้

5 : มากที่สุด 4 : มาก 3 : ปานกลาง 2 : น้อย 1 : น้อยที่สุด

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	นักเรียนรู้สึกสนุกกับการเรียน จากบทเรียนออนไลน์ เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย					
2	นักเรียนรู้สึกพอใจกับการเรียนรู้ที่ไม่จำกัดเวลาในการเข้าเรียน					
3	นักเรียนมีโอกาสดำพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน					
4	นักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่ตนเอง					
5	ระยะเวลาการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน มีความเหมาะสม					
6	ระยะเวลาการจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียน มีความเหมาะสม					
7	เนื้อหาในบทเรียนออนไลน์น่าสนใจ					
8	นักเรียนได้รับความรู้จากบทเรียนออนไลน์					
9	นักเรียนได้รับทักษะการขับร้องเพลงไทยจากบทเรียนออนไลน์					
10	สื่อการสอนในบทเรียนออนไลน์กระตุ้นความสนใจให้นักเรียน					
11	นักเรียนได้ความรู้ที่หลายหลายจากบทเรียนออนไลน์ เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย					

ข้อเสนอแนะ

.....

ภาคผนวก จ

ตัวอย่าง บทเรียนดนตรีออนไลน์ เรื่อง หลักและวิธีการขับร้อง
เพลงไทย โดยใช้แนวความคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียน
กลับด้าน สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ตัวอย่าง บทเรียนดนตรีออนไลน์ เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย โดยใช้แนวคิด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน สำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา

ขับร้องเพลงไทยออนไลน์ By ครูใหม่

หน้าแรก

บทเรียนดนตรีออนไลน์

มุมมอบหมายงาน

แบบประเมินความพึงพอใจ

มาทำความรู้จักกันก่อน

สวัสดีค่ะ นักเรียนที่น่ารักทุกคน ครูชื่อ **ครูสิรินทรา อินญา** เรียกครูสั้นๆ ว่า **"ครูใหม่"** นะคะ ยินดีต้อนรับเข้าสู่ห้องเรียนขับร้องเพลงไทยออนไลน์ของครูนะคะ สำหรับการเรียนขับร้องเพลงไทยในครั้งนี้ เราจะเรียนกันในรูปแบบ **"ห้องเรียนกลับด้าน"** หรือนักเรียนเข้าใจง่ายๆ ว่า **"เรียนที่บ้าน ทำการบ้านที่โรงเรียน"** ขอให้ทุกคนตั้งใจเรียน และสนุกกับการเรียน ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ค่ะ หากนักเรียนเกิดข้อสงสัยในการเรียนรู้ผ่านบทเรียนออนไลน์ สามารถติดต่อครูได้ที่ 091-7619779 หรือตามช่องทางด้านล่างนี้นะคะ

ขับร้องเพลงไทยออนไลน์ By ครูใหม่

หน้าแรก

บทเรียนดนตรีออนไลน์

แบบทดสอบก่อนเรียน

บทเรียนที่ 1 ความหมายและหลักการขับร้องเพลงไทย

บทเรียนที่ 2 ประเภทของการขับร้องเพลงไทย

บทเรียนที่ 3 ศัพท์สังคีต

บทเรียนที่ 4 จังหวะเพลงไทย

บทเรียนที่ 5 เทคนิคการขับร้องเพลงไทย

บทเรียนที่ 6 ทักษะการหายใจและการออกเสียงเอื้อน

เสียง "เออ"

ใช้น้ำหนักเสียงลึกลง อยู่ที่โคนลิ้น บังคับคอให้แข็ง เพื่อยอมให้ปากเล็กน้อย เปล่งเสียงออกจากคอโดยตรง โดยไม่ยับคาง และไม่หุบปาก

คิวอาร์โค้ดบทเรียนดนตรีออนไลน์
เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทย

การเข้าเรียนบทเรียนดนตรีออนไลน์ เรื่อง เทคนิคการออกเสียง

ภาคผนวก ฉ

สำเนาประกาศนียบัตรผลการทดสอบภาษาอังกฤษ

Achieved BSRU English Proficiency Test (BSRU-TEP)

**BS
RU**

**BANSOMDEJCHAOPRAYA
RAJABHAT UNIVERSITY**

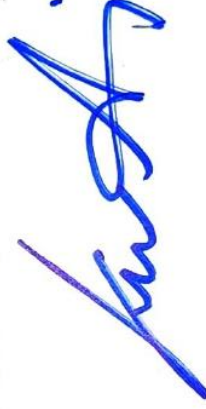
This is to certify that

Miss Sirintar Inya

Achieved BSRU English Proficiency Test (BSRU-TEP) level

C1

Given on 13th February 2022

(Assistant Professor Dr Kulsirin Aphiratvoradej)

Director

ภาคผนวก ข

แบบตอบรับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ

ที่ อว 64.6(2794.10)/020

คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๕๔ ถนนพญาไท แขวงวังใหม่
เขตปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

25 มีนาคม 2567

เรื่อง การรับรองบทความตีพิมพ์วารสารครุศาสตร์

เรียน นางสาวศรินทรา อินยา

ตามที่ นางสาวศรินทรา อินยา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล ได้ส่งบทความเรื่อง “การพัฒนาบทเรียนดนตรีออนไลน์แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง หลักและวิธีการขับร้องเพลงไทยสำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา” นั้น

บทความฉบับนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากกองบรรณาธิการ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ ๕๒ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – มีนาคม) พ.ศ.๒๕๖๗ วารสารออนไลน์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หงษ์ศิริวัฒน์)

ผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรมทางการศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์

ศูนย์นวัตกรรมทางการศึกษา สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อออนไลน์
โทรศัพท์ ๐-๒๒๑๘-๒๕๖๕ ต่อ ๘๐๓๗ / ๐๘๘-๐๒๒-๕๓๑๘

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล

นางสาวศรินทรา อินยา

วัน เดือน ปีเกิด

วันที่ 9 เดือน เมษายน พ.ศ. 2535

ที่อยู่

บ้านเลขที่ 19/1 หมู่ที่ 6 ตำบลโพทะเล

อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

รหัสไปรษณีย์ 16150

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2563

ประกาศนียบัตรบัณฑิต

จากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

สาขาวิชาชีพครู

พ.ศ. 2556

ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

จากคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2561 - ปัจจุบัน

โรงเรียนบ้านหนองสีวิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี